Załącznik nr 1b do Uchwały nr 3/2026
Walnego Zebrania Członków
Stowarzyszenia OPPT
Powiatu Mogileńskiego
z dnia 14 października 2026 r.

PREZES
Tomasz Krzesiński

STRATEGIA TERYTORIALNA OBSZARU PROWADZENIA POLITYKI TERYTORIALNEJ MOGILNA

Spis treści

1. Wstęp ... 4
2. Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych ... 4
2.1. Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza ... 4
2.2. Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody ... 6
2.3. Turystyka ... 10
2.4. Transport ... 11
2.4.1. Sieć transportowa ... 11
2.4.2. Drogi rowerowe ... 13
2.5. Demografia ... 13
2.6. Przedsiębiorczość ... 15
2.7. Bezrobocie rejestrowane ... 16
2.8. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny ... 17
2.9. Opieka zdrowotna ... 18
2.10. Opieka żłobkowa ... 19
2.11. Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego) ... 20
2.12. Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej) ... 21
2.13. Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej ... 22
2.14. Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej ... 25
2.14.1. Szkoły ponadpodstawowe maturalne ... 26
2.14.2. Szkoły ponadpodstawowe zawodowe ... 26
2.15. Lokalne instytucje kultury ... 27
2.16. Odnowa przestrzeni publicznych ... 28
2.17. Gospodarka wodno-ściekowa ... 28
2.18. Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu 29
2.19. Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego ... 31
2.20. Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego) ... 32
3. Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze ... 33
4. Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej ... 33
5. Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą ... 34
6. Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego ... 36
6.1. Opis realizacji celów ... 36
6.2. Drzewo ustaleń ... 39
7. Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji ustaleń strategii ... 40
8. Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia ... 45
9. Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami) ... 48
9.1. Tryb i zasady naboru projektów ... 48

9.2. Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru 49
9.3. Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia 51
9.4. Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką 57
9.5. Lista projektów rezerwowych 64
10. Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii 66
11. Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów 70
12. Opis procesu zaangażowania partnerów zewnętrznych 79
13. Sprawozdanie z konsultacji społecznych 80
14. Procedura Oceny Oddziaływania na Środowisko 82
15. System monitorowania strategii terytorialnej 83

1. Wstęp

Niniejszy dokument strategii terytorialnej sporządzony został w celu realizacji IIT (Innego Instrumentu Terytorialnego) na Obszarze Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego (dalej OPPT Mogilna), na podstawie *art. 36 ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027* [1]. Zgodnie z przytoczonym artykułem, strategia terytorialna opracowywana jest przez gminę, powiat lub ich partnerstwo w wybranej formie współpracy jednostek samorządu terytorialnego. Na obszarze OPPT Mogilna zawiązane zostało stowarzyszenie podjęte uchwałą *w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie oraz przystąpienie do Stowarzyszenia Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego* pomiędzy przedstawicielami wszystkich gmin powiatu mogileńskiego oraz samorządem powiatu.

Strony stowarzyszenia:

- Powiat Mogileński
- Gmina Mogilno
- Gmina Strzelno
- Gmina Dąbrowa
- Gmina Jeziora Wielkie

Dokument ten będzie narzędziem do wspólnego realizowania polityki terytorialnej, na podstawie którego możliwe będzie uzyskanie wsparcia na projekty przewidziane do realizacji na okres perspektywy finansowej 2021-2027, przy współfinansowaniu ze środków UE (z różnych funduszy). W tym aspekcie bardzo ważnym źródłem wsparcia będą *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027*, określające zakres i obszary wsparcia z poziomu samorządu województwa – w tym w zakresie polityki terytorialnej, która rozumiana jest jako forma podejścia do prowadzenia rozwoju województwa zakładającego różnicowanie działań wobec poszczególnych jego obszarów, uwzględniając ich rolę i znaczenie w systemie społeczno-gospodarczym województwa. Idea polityki terytorialnej w okresie programowania 2021-2027 oraz poziomy jej realizacji przedstawione zostały szerzej w *Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku. Strategia Przyspieszenia 2030+*[2].

2. Synteza diagnozy wraz z analizą problemów, potrzeb i potencjałów rozwojowych, w tym wzajemnych powiązań gospodarczych, społecznych i środowiskowych

2.1. Zasięg przestrzenny i sieć osadnicza

OPPT Mogilna położony jest w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego. Obejmuje 4 gminy, w tym 2 miejsko-wiejskie (Mogilno i Strzelno) i 2 wiejskie (Dąbrowa i Jeziora Wielkie). Obszar zajmuje powierzchnię 675 km^2.

[1] Dz.U. 2022 poz. 1079
[2] przyjętej uchwałą nr XXVIII/399/20 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 grudnia 2020 r.

Mapa. Zasięg przestrzenny OPPT

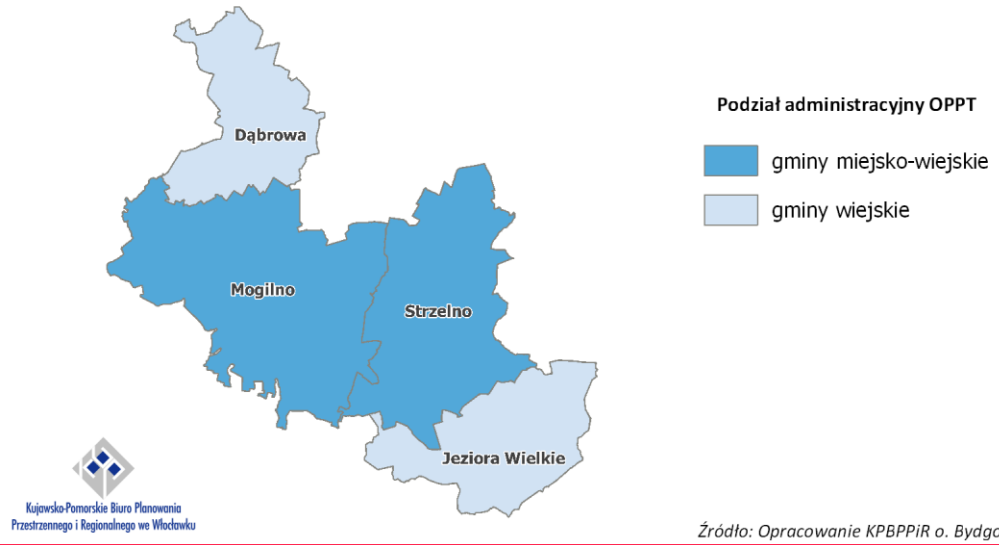

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie GUS

Sieć osadniczą[3] OPPT tworzą 153 zamieszkane miejscowości, w tym 2 miasta: Mogilno oraz Strzelno skupiające łącznie 18,0 tys. osób, a więc przeszło 1/3 mieszkańców obszaru. Najwięcej miejscowości położonych jest na terenie gminy Mogilno (70; co jest również najwyższą wartością odnotowaną wśród wszystkich gmin województwa), najmniej zaś na terenie gminy Dąbrowa (14), które to stanowią jednocześnie odpowiednio największą i najmniejszą pod względem powierzchni gminę na obszarze OPPT. Poza dwoma wspomnianymi miastami liczbą mieszkańców powyżej 1 tys. osób, cechuje się tylko jedna miejscowość, będąca siedzibą gminy Dąbrowa (1 030 mieszkańców), co oznacza, że na terenie gminy Jeziora Wielkie miejscowości tej grupy wielkościowej nie odnotowano. Osadnictwo jest dość rozproszone, liczba miejscowości małych i bardzo małych, liczących poniżej 100 mieszkańców, wynosi 61 (40% ogółu), a zamieszkuje je nieco ponad 2,6 tys. osób (zaledwie 5,8% mieszkańców obszaru). Stan ilościowy miejscowości o liczbie mieszkańców w przedziale od 101 do 300 wynosi 57, zaś w przedziale od 301 do 700 mieszkańców - 28. Miejscowości znajdujące się we wspomnianych przedziałach ludnościowych zamieszkiwane są kolejno przez 21,8% i 26,2% wszystkich mieszkańców obszaru.

Między gminami OPPT identyfikuje się występowanie silnych powiazań społeczno-gospodarczych, gdyż miasto Mogilno pełni rolę ośrodka ponadlokalnego obsługującego nie tylko mieszkańców gminy, ale i całego powiatu mogileńskiego (m.in. obsługa z zakresu administracji powiatowej i instytucji jej podległych). Jego oddziaływanie uzupełnia miasto Strzelno, z uwagi na funkcjonujące na jego terenie szkoły ponadpodstawowe i szpital powiatowy. Dąbrowa i Jeziora Wielkie to ośrodki o znaczeniu lokalnym, stanowiące siedziby gmin. Koncentruje się w nich działalność związana z podstawową obsługą mieszkańców (m.in. z zakresu opieki przedszkolnej, szkolnictwa podstawowego, opieki zdrowotnej, obsługi administracyjnej).

[3] Zgodnie z danymi z gminnych rejestrów mieszkańców

Mapa. Liczba ludności w miejscowościach OPPT

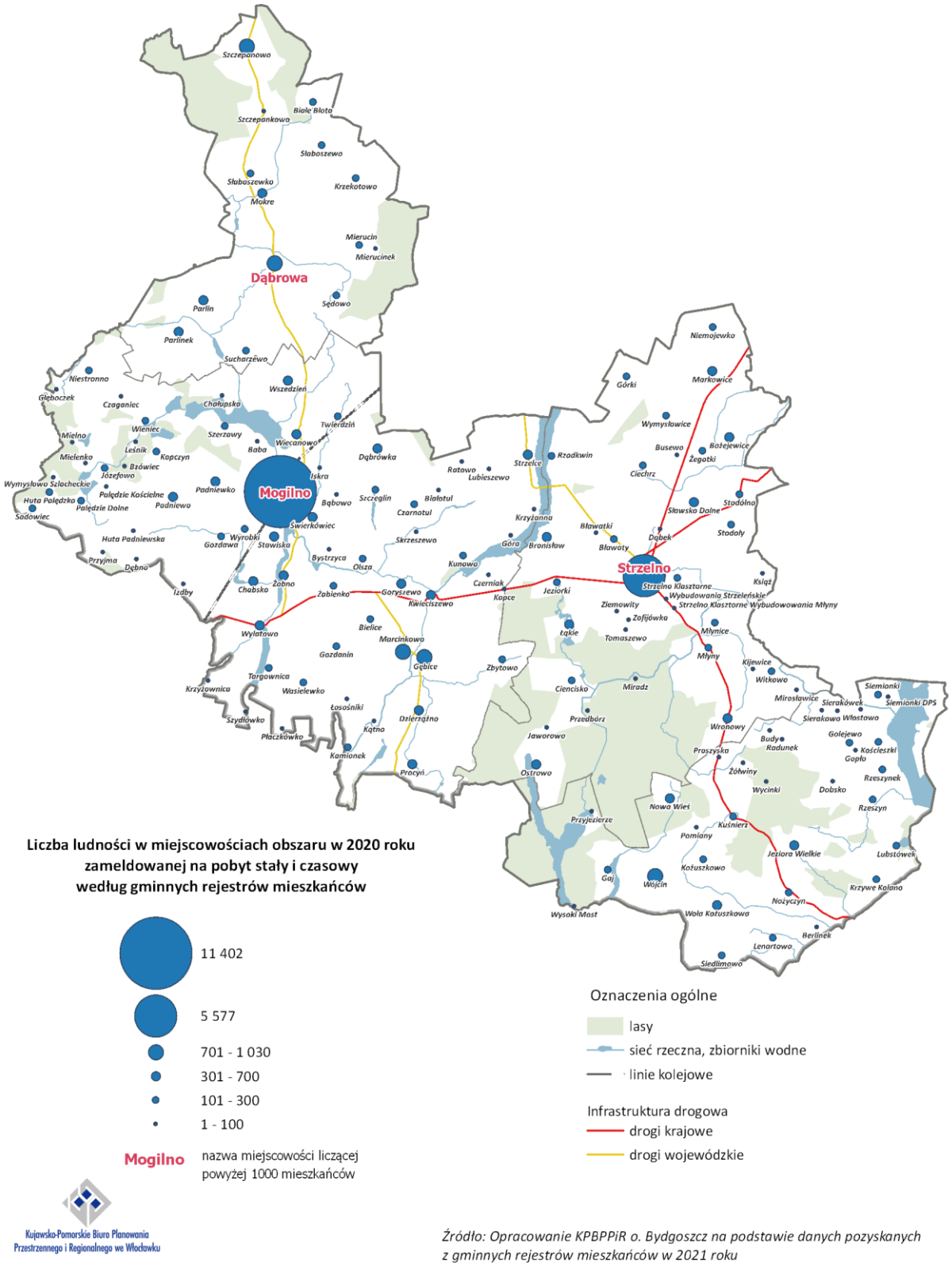

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie danych pozyskanych z gminnych rejestrów mieszkańców w 2021 roku

2.2. Informacje fizycznogeograficzne. Ochrona przyrody

Pod względem fizycznogeograficznym OPPT Mogilna znajduje się w zasięgu mezoregionu Pojezierza Gnieźnieńskiego. W ujęciu geomorfologicznym jest to wysoczyzna morenowa płaska lub lekko falista

porozcinana głęboko wciętymi rynnami polodowcowymi, zbudowana z glin zwałowych, na których wykształciły się gleby płowe różnych klas bonitacyjnych i o dobrych warunkach do prowadzenia gospodarki rolnej. Obszary położone na południe od Strzelna (zajęte przez kompleks leśny) cechują się gorszymi od pozostałej części obszaru glebami rdzawymi. Mimo występowania stosunkowo dobrych gleb na większości obszaru, czynnikiem ograniczającym produkcję rolną są okresy deficytowe w wodę (susze). Powierzchnia gruntów leśnych (lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną), wynosi 113 km^2, zaś wskaźnik lesistości stanowi 16,5% i jest niższy od średniej wartości wojewódzkiej (23,5%). Obszar posiada stosunkowo dobrze rozbudowaną sieć hydrograficzną. Do ważniejszych cieków zalicza się rzeki Pannę oraz Małą Noteć. Ważnym elementem sieci jest także Kanał Ostrowo-Gopło. Zgodnie z Mapą Podziału Hydrograficznego Polski sumaryczna liczba jezior w OPPT wynosi 59 spośród 1069 zidentyfikowanych na terenie województwa. Do największych, tj. powyżej 100 ha, znajdujących się w części lub w całości na obszarze należą: Gopło, Pakoskie Południowe, Ostrowskie i Wiecanowskie, które wykorzystywane są w różnym stopniu w turystyce i rekreacji. Dużym problemem środowiskowym identyfikowanym dla jeziora Gopło i Ostrowskiego jest stałe obniżanie się poziomu wód. Przyczynę upatruje się w stosunkowo niskich sumach opadów i (co wynika z niektórych ekspertyz) aktywności kopalni węgla brunatnego, eksploatujących złoża na pograniczu województwa kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego. Bogactwo fauny i flory obszaru, a także jego wysokie walory przyrodniczo-krajobrazowe związane są w głównej mierze z jeziorem Gopło oraz kompleksami leśnymi w południowej części gminy Strzelno. Ochroną prawną objęte jest 16% powierzchni obszaru (nie uwzględniając obszarów Natura 2000). Do najważniejszych obszarowych form ochrony znajdujących się całościowo lub częściowo w zasięgu OPPT Mogilna zalicza się:

<u>3 rezerwaty przyrody:</u>

1) Rezerwat przyrody „Nadgoplański Park Tysiąclecia", dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 14 kwietnia 2014 r., znajduje się na terenie gm. Jeziora Wielkie. Powierzchnia rezerwatu wynosi 1988,61 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu ekosystemu wodno-błotnego, łąkowego i leśnego wraz z całą różnorodnością flory i fauny, a w szczególności awifauny występującej na tym obszarze;

2) Rezerwat przyrody „Ostrowo", dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy z dnia 22 lutego 2017 r., znajduje się na terenie gminy Strzelno. Powierzchnia rezerwatu wynosi 13,89 ha. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie naturalnie kształtującego się drzewostanu;

3) Rezerwat przyrody „Mierucinek", dla którego obowiązuje Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska W Bydgoszczy z dnia 29 sierpnia 2012 r., znajduje się na terenie gm. Dąbrowa. Powierzchnia rezerwatu wynosi 29,53 ha. Celem ochrony rezerwatu jest przywracanie naturalnych cech zespołu grądu środkowoeuropejskiego Galio sylvatici-Carpinetum.

<u>1 park krajobrazowy</u> : Nadgoplański Park Tysiąclecia, dla którego obowiązuje Rozporządzenie Nr 30/2004 Wojewody Kujawsko-Pomorskiego z 2.11.2004 r. (Dz. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Nr 111, poz. 1889). Park obejmuje tereny w gminie Jeziora Wielkie. Teren parku obejmuje jezioro Gopło oraz przyległe obszary pól uprawnych, łąk i pastwisk, lasów, bagien, trzcinowisk i innych nieużytków. Celem powołania Nadgoplańskiego Parku Tysiąclecia było zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych licznych miejsc lęgowych ptactwa wodnego, błotnego i lądowego. Ponadto zabezpieczenie wartości historycznych tego rejonu związanych z początkami Państwa Polskiego oraz ochrona naturalnych właściwości środowiska przyrodniczego i swoistych cech krajobrazu jeziora Gopło, obszaru gruntów i lasów do niego przyległych.

<u>2 obszary chronionego krajobrazu:</u>

1) Obszar Chronionego Krajobrazu Lasów Miradzkich, dla którego obowiązuje Uchwała nr XI/252/19 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 13 listopada 2019 r., znajduje się na terenie gmin: Jeziora Wielkie, Mogilno i Strzelno, a więc w całości na terenie OPPT Mogilna. Powierzchnia obszaru wynosi 7266,95 ha. Obejmuje głównie rozległy kompleks leśny – jeden z większych na Kujawach, Jezioro Ostrowski wraz z terenami przyległymi. Czynna ochrona ekosystemu w ramach racjonalnej gospodarki leśnej, polega na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk rejonu Pojezierza Gnieźnieńskiego;

2) Obszar Chronionego Krajobrazu Jezior Żnińskich, dla którego obowiązuje Uchwała nr XLIX/810/18 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 24 września 2018 r., znajduje się na terenie gm. Gąsawa. Obszar obejmuje dwa systemy jezior usytuowanych w granicach Pojezierza Gnieźnieńskiego – różniących się zasadniczą fizjonomią. Rynnę zachodnią – z jeziorami Dużym i Małym Żnińskim, Weneckim, Biskupińskim, Gąsawskim i innymi charakteryzują płaskie brzegi i niski stopień lesistości. Natomiast rynna wschodnia 17 Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna charakteryzuje się wyższym stopniem lesistości brzegów, głębszym wcięciem rynny i wyższymi walorami krajobrazowymi oraz przydatnością dla wypoczynku.

<u>4 obszary Natura 2000</u> (w tym 1 obszar specjalnej ochrony ptaków oraz 3 specjalne obszary ochrony siedlisk):

1) Obszar specjalnej ochrony ptaków Ostoja Nadgoplańska PLB040004 znajduje się na terenie gminy Jeziora Wielkie. Obejmuje Jezioro Gopło i jego najbliższe otoczenie. Ostoja ptasia o randze europejskiej. Występują co najmniej 24 gatunki ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej, 10 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi. Obserwowano tu 198 gatunków ptaków; wśród nich 74 związane są z obszarami wodnymi i błotnymi. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: batalion, bączek, bąk, podróżniczek, sowa błotna, perkoz dwuczuby, gęgawa, płaskonos, krakwa, rokitniczka, brzęczka i wąsatka. W okresie wędrówek występuje co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego żurawia, gęsi. W stosunkowo wysokiej liczebności występuje gęgawa, czernica. W okresie zimy występuje znaczny procent populacji szlaku wędrówkowego gęsi zbożowej (do 5 000 osobn.); gęś białoczelna występuje w ilości do 6000 osobników. Bogate populacje rzadkich i zagrożonych gatunków roślin;

2) Specjalny obszar ochrony siedlisk Jezioro Gopło PLH040007 znajduje się na terenie gminy Jeziora Wielkie. Obejmuje Jezioro Gopło i jego otoczenie. Posiada duże rozszerzenie w kierunku południowo-zachodnim obejmując tereny użytkowane rolniczo. Obszar stanowi cenny zasób zróżnicowanych siedlisk dla gatunków zwierząt rzadkich i poddanych ochronie związanych ze środowiskiem wodnym – występują tu liczne i zróżnicowane siedliska przyrodnicze wymienione w Załączniku I Dyrektywy Siedliskowej, a także gatunki roślin i zwierząt wymienione w Załączniku II Dyrektywy Siedliskowej. Stwierdzono występowanie gatunków zwierząt: kumak nizinny, bóbr europejski, wydra, traszka grzebieniasta, różanka, piskorz. Najcenniejsze siedliska przyrodnicze to: Śródlądowe słone łąki, pastwiska i szuwary, Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne, Twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki wodne z podwodnymi łąkami ramienic, Ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe, Murawy kserotermiczne, Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe, Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie, Torfowiska nakredowe, Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny, Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe;

3) Specjalny obszar ochrony siedlisk Pojezierze Gnieźnieńskie PLH300026 obejmuje obszar o młodoglacjalnej rzeźbie z bogactwem form – rynny polodowcowe, morena czołowa, morena denna, równina sandrowa. W granicach obszaru znajdzie się region charakteryzujący się wielkim bogactwem jezior. Lasy, od wieków użytkowane gospodarczo, zachowały naturalne

rysy. Przeważają drzewostany mieszane. W otoczeniu jezior oraz w dolinie Noteci Zachodniej rozciągają się zróżnicowane pod względem syntaksonomicznym i florystycznym zbiorowiska łąkowe. Wśród nich licznie reprezentowane są zbiorowiska kalcyfilne i ziołoroślowe. W granicach obszaru jeziora, w których występują najlepiej zachowane w tej części Pojezierza Wielkopolskiego formacje podwodnych łąk ramienicowych Charetea. Obszar ma ważne znaczenie dla zachowania podwodnych łąk ramienicowych w Polsce. Lasy (szczególnie kompleks Lasów Miradzkich) wchodzące w skład Ostoi cechują się także najlepiej zachowanymi w Wielkopolsce świetlistymi dąbrowami Potentillo albae-Quercetum. Wyróżniającym dla tego obszaru elementem szaty roślinnej są także kalcyfilne łąki o zmiennej wilgotności;

4) Specjalny obszar ochrony siedlisk Ostoja Barcińsko-Gąsawska PLH040028 znajduje się na terenie gminy Dąbrowa. Obszar jest elementem jednego z największych na Pałukach kompleksu leśnego otaczającego rynnę z jeziorami połączonymi rzeką Gąsawką. Strome zbocza dolin zajmują lasy grądowe, a na niewielkich powierzchniach również świetliste dąbrowy.

Mapa. Lesistość w gminach województwa kujawsko-pomorskiego

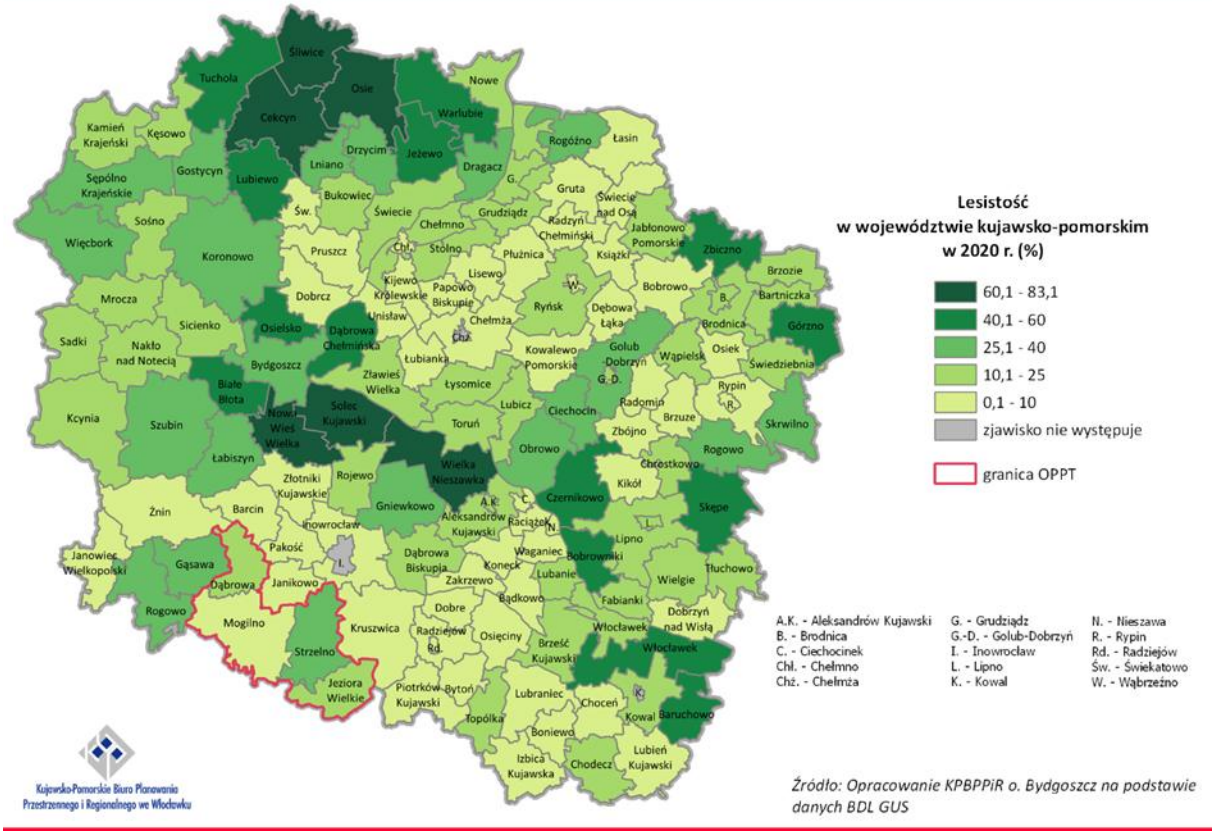

Mapa. Obszary prawnie chronione w OPPT

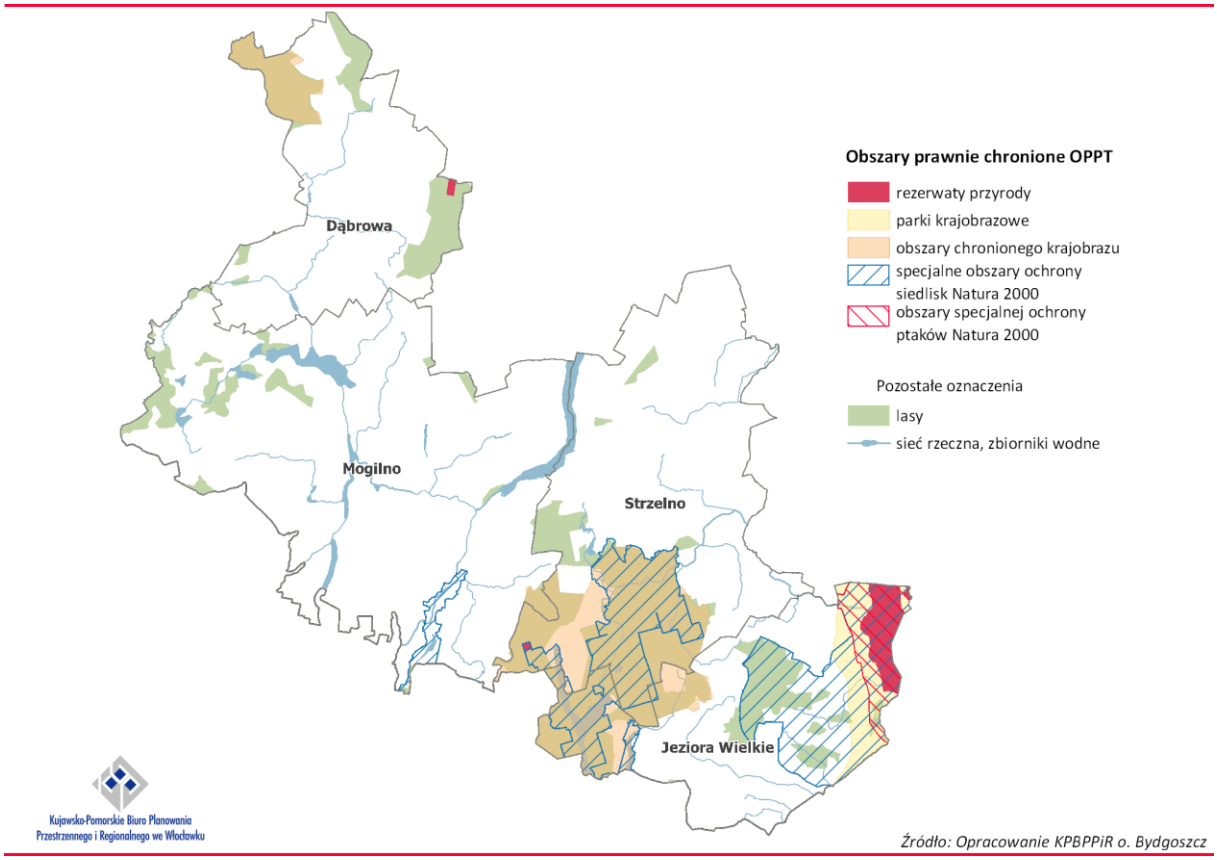

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz

2.3. Turystyka

Potencjał turystyczny OPPT Mogilna stanowią wysokiej jakości walory środowiska przyrodniczego związane z kompleksami leśnymi (predestynowanymi do rozwoju turystyki pieszej, rowerowej), jeziorami (których obecność sprzyja uprawianiu turystyki i rekreacji wodnej) oraz bogate dziedzictwo kulturowe dwóch największych miast obszaru – Mogilna i Strzelna, głównie w postaci obiektów architektury sakralnej. Przez teren obszaru przebiega odcinek Szlaku Piastowskiego, łączący jedne z ważniejszych obiektów kulturowych obszaru, tj. Kościół pw. św. Jana Apostoła z pobenedyktyńskim zespołem klasztornym w Mogilnie oraz kościół pw. Świętej Trójcy i Marii Panny w Strzelnie. Miasta te znajdują się także na trasie dwóch europejskich szlaków kulturowych – szlaku architektury romańskiej (Szlak Romański) oraz Drogi Św. Jakuba (Camino de Santiago), których to przebiegi pokrywają się ze śladem wspomnianego Szlaku Piastowskiego. Do pozostałych ważnych obiektów sakralnych obszaru zalicza się także późnogotycki kościół farny św. Jakuba Starszego w Mogilnie, Rotundę św. Prokopa w Strzelnie (największą romańską świątynię w Polsce, zbudowaną na planie koła i wpisaną na listę Pomników Historii Prezydenta RP), kościół św. Mateusza w Gębicach, kościół św. Marii Magdaleny i kościół poewangelicki w Kwieciszewie, Zespół Klasztorny karmelitów trzewiczkowych w Markowicach oraz cenne zabytkowe kościoły drewniane: kościół św. Michała Archanioła w Niestronnie, kościół Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Wylatowie, kościół św. Wawrzyńca w Parlinie, kościół Narodzenia NMP w Strzelcach, kościół św. Michała w Siedlimowie, kościół w Kościeszkach. Atrakcją turystyczną obszaru jest także Muzeum Ziemi Mogileńskiej w Chabsku oraz zabytkowy wiatrak w Ostrowie. Baza noclegowa w obrębie OPPT Mogilna nie jest wybitnie rozbudowana. Skupia się ona głównie w Przyjezierzu, tj. miejscowości kojarzonej z ruchem pobytowym, rozwiniętym na bazie funkcjonujących ośrodków wypoczynkowych. Liczba szlaków turystycznych (pieszych, rowerowych), które zapewniają dostęp do miejsc najbardziej atrakcyjnych na terenie obszaru jest stosunkowo niska. Różnorodność oferty turystycznej i rekreacyjnej stanowi potencjał endogeniczny obszaru i wpłynęła na wytworzenie

powiązań funkcjonalnych na terenie OPPT, poprzez rozwój kompleksowej oferty turystycznej i rekreacyjnej. W celu zwiększenia atrakcyjności i konkurencyjności obszaru oraz wzmacniania istniejących powiązań funkcjonalnych w zakresie turystyki i rekreacji prowadzone działania powinny zostać ukierunkowane m.in. na rozwój infrastruktury i poprawę dostępu do atrakcji turystycznych (np. poprzez realizację dróg rowerowych do nich prowadzących, realizacja elementów małej architektury itp.), tworzenie nowych miejsc, przestrzeni służących turystyce i rekreacji oraz na tworzenie nowych atrakcji turystycznych. Za istotne uznaje się także poprawę jakości i funkcjonalności terenów dotąd zagospodarowanych poprzez ich przebudowę, modernizację, zwiększenie dostępności, czy doposażenie w różnego rodzaju urządzenia turystyczne).

2.4. Transport

2.4.1. Sieć transportowa

W granicach obszaru przebiega szereg szlaków transportowych istotnych w komunikacji lokalnej (wzmacniających powiązania społeczno-gospodarcze obszaru), regionalnej, krajowej i międzynarodowej. Pod względem infrastruktury drogowej za najważniejsze elementy sieci uznać należy drogi krajowe o numerach 15 (Trzebnica – Gniezno – Inowrocław – Toruń – Ostróda) i 25 (Bobolice – Człuchów – Bydgoszcz – Inowrocław – Oleśnica), a także drogę wojewódzką nr 254 (skrzyżowanie z DK15 w miejscowości Wylatowo – Mogilno – Barcin – skrzyżowanie z DK25 w miejscowości Brzoza). Ruch na tych drogach (w tym ruch pojazdów ciężkich) jest stosunkowo intensywny. W ujęciu lokalnym DK15 i DK25 stanowią z jednej strony oś komunikacyjną OPPT w relacji wschód-zachód (drogi łączą ze sobą gminy Mogilno, Strzelno i Jeziora Wielkie), natomiast w przebiegu od Strzelna w kierunku północnym odpowiadają za skomunikowanie omawianej jednostki z Inowrocławiem, a w dalszej kolejności z Bydgoszczą i Toruniem. Do dróg o istotnym znaczeniu dla przepływu ruchu na poziomie OPPT należą także DK62 (Strzelno – Kruszwica – Płock – Siemiatycze), DW254 (komunikująca miasto powiatowe Mogilno i kanalizowanie ruchu z gmin Mogilno i Dąbrowa w kierunku DK15 lub DW255), DW255 (obsługująca miejscowości znajdujące się na zachodnim brzegu jeziora Pakoskiego, umożliwiając podróż do Strzelna lub nieodległego Inowrocławia) oraz DW262 komunikująca południową część gminy Mogilno z pozostałym obszarem OPPT oraz z gminami powiatu konińskiego w województwie wielkopolskim. Przez teren OPPT przebiega linia kolejowa o nr 353 (Poznań Wschód – Skandawa). Jest to jeden z najważniejszych szlaków kolejowych województwa kujawsko-pomorskiego, zarówno w kontekście przewozów pasażerskich jak i towarowych. Głównym punktem obsługi pasażerskiej dla mieszkańców omawianego obszaru jest stacja kolejowa w Mogilnie. Warto zaznaczyć, iż LK353 należy do międzynarodowej sieci TEN-T (sieć kompleksowa w przewozach pasażerskich i towarowych).

Mapa. Najważniejsze elementy sieci transportowej OPPT

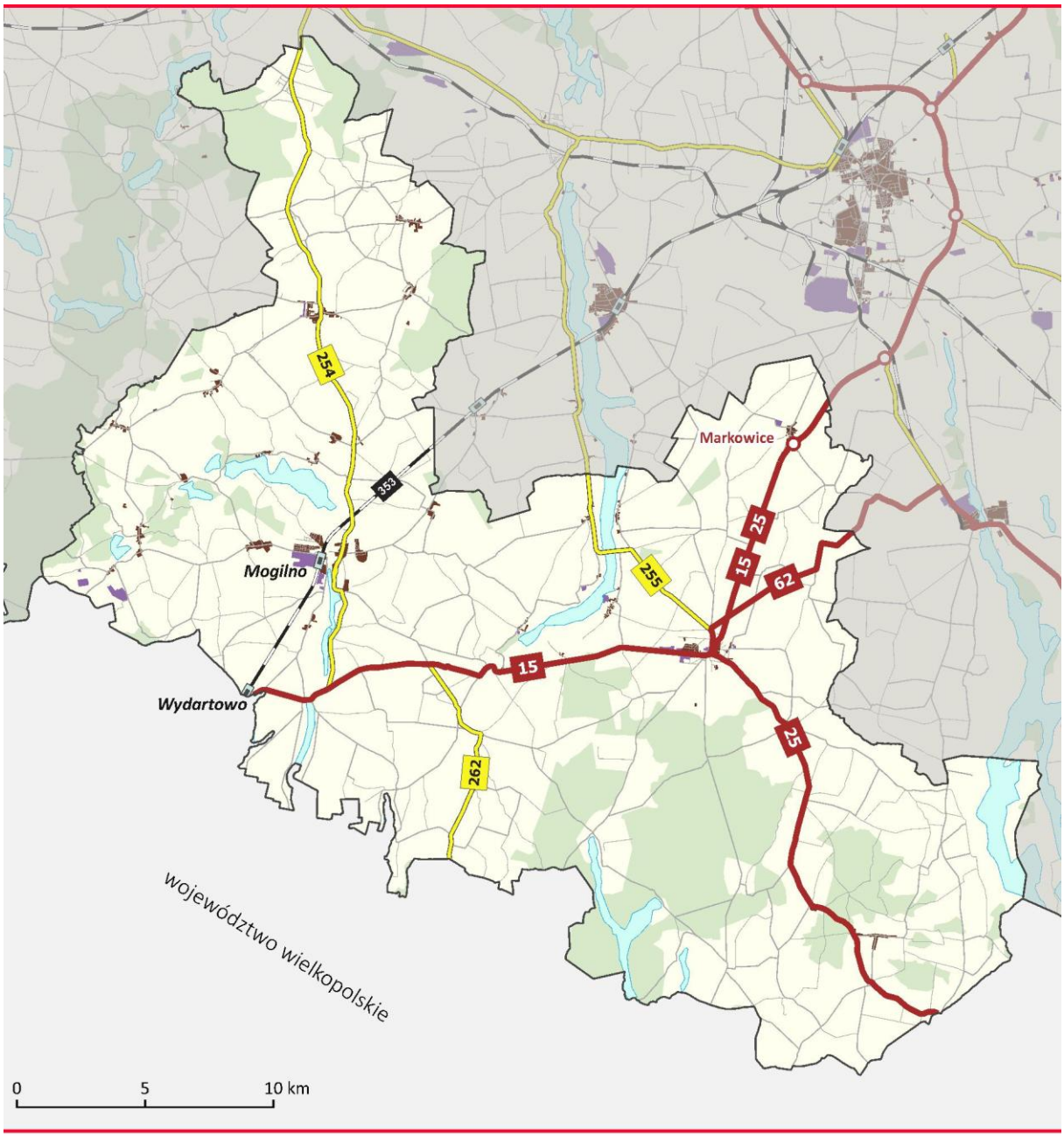

Infrastruktura transportowa w OPPT
stan na VII 2022 r.

infrastruktura drogowa:
- drogi krajowe
- drogi wojewódzkie
- drogi powiatowe
- drogi gminne

węzły drogowe:
- na drodze krajowej

infrastruktura kolejowa:
- linie kolejowe

punkty obsługi pasażerskiej na liniach kolejowych wykorzystywanych w ruchu pasażerskim:
- stacje kolejowe

inne oznaczenia:
- wody powierzchniowe
- lasy
- pozostałe obszary

obszary antropogeniczne:
- mieszkaniowe
- przemysłowe

Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie danych GDDKiA, ZDW, PKP PLK, Open Street Map oraz BDOT10K

2.4.2. Drogi rowerowe

Drogi rowerowe coraz częściej stają się nieodzownym elementem krajobrazu zarówno miejskiego, jak i wiejskiego. Coraz częściej zauważa się także wzrost wykorzystania roweru jako środka transportu i turystyki. Coraz powszechniejsze wykorzystywanie roweru wymaga dalszego rozwoju bezpiecznej i funkcjonalnej infrastruktury komunikacyjnej dedykowanej temu środkowi transportu. Infrastruktury, która z jednej strony przyczyni się do ograniczania emisji zanieczyszczeń do powietrza, a z drugiej wywoła impuls do rozwoju i promowania aktywnych form mobilności. Problemem obszaru jest jednak niewystarczający rozwój infrastruktury rowerowej, co wpływa ograniczająco na wykorzystanie roweru jako środka transportu. W związku z tym dostrzega się potrzebę realizacji kompleksowych działań na rzecz wsparcia rozwoju infrastruktury rowerowej, infrastruktury zintegrowanej z drogami rowerowym (m.in. wiat postojowych, parkingów, stojaków rowerowych, systemów zabezpieczających, oznaczeń poziomych, tablic informacyjnych, oświetlenia oraz urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego BRD), a także działań informacyjno-promocyjnych podnoszących świadomość mieszkańców w zakresie odpowiedzialności społecznej za jakość środowiska naturalnego, a także efekty podejmowanych działań.

W zakresie rozwoju transportu rowerowego na terenie województwa identyfikuje się 3 największe potrzeby związane z infrastrukturą rowerową. Są to potrzeby związane z: likwidacją luk w istniejącej sieci infrastruktury rowerowej, potrzeby infrastrukturalne na obszarach miejskich, w tym także potrzeby związane z realizacją dróg rowerowych w relacji obszary wiejskie – miasto, w celu zwiększenia dostępu do usług publicznych oraz potrzeby związane z rozwojem infrastruktury rowerowej poprawiającej dostępność do obiektów i atrakcji turystycznych.

Na terenie OPPT Mogilna, budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych, które uzupełnią brakujące elementy infrastruktury rowerowej wpłynie przede wszystkim na poprawę ciągłości i zwiększenie spójności sieci dróg rowerowych oraz poprzez odseparowanie ruchu rowerowego od samochodowego przyczyni się do zwiększenia bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego, co jest szczególnie istotne przy ruchliwych odcinkach dróg. Spójne, bezpieczne i atrakcyjne trasy rowerowe mogą sprawić, że więcej osób zdecyduje się na wybór roweru jako środka transportu, co przełoży się m.in. na poprawę jakości powietrza i ogólny stan zdrowia mieszkańców. Inwestycje na obszarach miejskich umożliwią szybszą jazdę na długich odcinkach miejskich, bezpieczny i wygodny wyjazd z miasta, a także umożliwią skuteczniejsze połączenie miasta z obszarami podmiejskimi poprawiając dostęp do usług. Budowa ścieżek prowadzących do atrakcji turystycznych przyczyni się do zwiększenia potencjału turystycznego i wzmacniania powiązań turystycznych na terenie OPPT Mogilna, co sprzyjać będzie dalszemu rozwojowi funkcji turystycznej, a także przyczynić się pośrednio do wzrostu lokalnego potencjału gospodarczego. Niedobory w zakresie dróg rowerowych związane są także z brakiem małej infrastruktury towarzyszącej drogom rowerowym m.in. brak jest oznaczeń poziomych, urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego. Budowa kluczowych odcinków dróg rowerowych wpłynie przede wszystkim na zwiększenie spójności sieci dróg rowerowych i poprawę bezpieczeństwa ruchu.

2.5. Demografia

Według danych GUS OPPT Mogilna na koniec roku 2020 zamieszkiwany był przez 45,5 tys. osób (2,2% ludności województwa). W okresie ubiegłej dekady (2010-2020) liczba jego mieszkańców spadła o 3,4% (tracąc relatywnie więcej mieszkańców, niż przeciętnie całe województwo – 1,8%). Spadek miał miejsce zarówno w miastach jak i na obszarach wiejskich (łącznie wyniósł 1,6 tys. osób, z czego 1,2 tys. osób ubyło w miastach, a 0,4 tys. na obszarach wiejskich). Zdecydowana większość mieszkańców zamieszkiwała obszary wiejskie (62,1%), a ich udział w okresie 2010-2020 wzrósł o 1,3 pkt proc. Gminy OPPT Mogilna cechują się dużym zróżnicowaniem pod względem liczby mieszkańców. W roku 2020

najwięcej osób mieszkało w gminie miejsko-wiejskiej Mogilno (24,5 tys. – koncentrując aż 53,9% mieszkańców OPPT), natomiast najmniej w gminie Dąbrowa (4,6 tys. – 10,1%).

Wszystkie spośród 4 gmin zanotowały spadek liczby mieszkańców w okresie 2010-2020 (największy wystąpił w gminach Strzelno i Jeziora Wielkie – na poziomie 5,0%). Biorąc pod uwagę dalsze trendy rozwoju demograficznego OPPT Mogilna wynikające z prognozy demograficznej GUS na lata 2017-2030, to należy spodziewać się dalszego spadku liczby mieszkańców. W roku docelowym prognozy populacja OPPT wynosić ma 43,5 tys. mieszkańców, co oznaczałoby spadek na poziomie 4,4% w stosunku do roku 2020[4].

W strukturze wieku mieszkańców OPPT Mogilna obserwuje się zmiany przejawiające się spadkiem udziału mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym (z 20,4% do 17,9% w okresie 2010-2020) oraz produkcyjnym (z 64,3% do 60,7%) przy intensywnym wzroście udziału grupy poprodukcyjnej (z 15,3% do 21,4%) – co oznacza, iż społeczeństwo obszaru się starzeje.

W wyniku zmian demograficznych spowodowanych postępującym zjawiskiem starzenia się społeczeństwa można zaobserwować coraz większe potrzeby w zakresie wsparcia seniorów. Wsparcie to wymaga szeroko zakrojonych działań mających na celu pomoc osobom starszym w codziennym życiu, w integracji ze społeczeństwem oraz przeciwdziałaniu marginalizacji i wykluczeniu społecznemu. Rosnąca populacja osób starszych zmienia także popyt na usługi medyczne i opiekę społeczną. Niezbędny jest rozwój usług związanych z szeroko pojętą opieką senioralną, w tym wzmacnianie kadr pomocy i integracji społecznej (pielęgniarki środowiskowe, opiekunowie medyczni, opiekunowie osób starszych, opiekunowie w miejscu zamieszkania) oraz rozwój struktur instytucji ją prowadzących. Rosnąca skala potrzeb będzie wymagała także zmian instytucjonalnych. Potrzebne będą dzienne domy pobytu dla seniorów, centra usług środowiskowych, ale także wszelkie zdeinstytucjonalizowane formy opieki nad osobami starszymi. Ważne będzie także kształtowanie jak najbardziej przyjaznych dla seniorów i bezpiecznych przestrzeni publicznych. Istotnym aspektem będzie aktywizacja społeczna ludności starszej, mająca na celu aktywne zagospodarowanie wolnego czasu i sprzyjająca pozostawaniu w zdrowiu fizycznym i psychicznym (w tym poprzez kluby seniora, warsztaty terapii zajęciowej czy specjalistyczne projekty adresowane do osób starszych). Istnieje także potrzeba upowszechniania systemu opieki zdalnej, związanej z kontrolą stanu zdrowia i umożliwiającej szybkie wezwanie pomocy. Obecnie do najpopularniejszych form opieki zdalnej zalicza się tzw. bransoletki życia, czyli noszone na nadgarstku mobilne urządzenia do przywoływania pomocy wyposażone m.in. w przycisk SOS oraz czujnik upadku. Realizatorem zadań z zakresu polityki społecznej na poziomie województwa jest Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Toruniu (ROPS). Na poziomie gminnym za zadania ukierunkowane na ludność wymagającą wsparcia odpowiedzialne są Ośrodki Pomocy Społecznej.

W 2020 roku liczba mieszkańców w wieku poprodukcyjnym wynosiła 9,7 tys. Populacja tej grupy dynamicznie wzrasta, co potwierdza zmiana o 34,9% w okresie 2010-2020 (przyrost o 2,5 tys. osób). Według przytoczonej powyżej prognozy demograficznej, proces starzenia się ludności OPPT będzie się pogłębiał – czego skutkiem będzie m.in. wzrost liczby mieszkańców w grupie poprodukcyjnej do 11,3 tys. w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 26,0% ogółu ludności). Zmiany zajdą także w grupie mieszkańców w wieku 80+, których populacja w okresie 2020-2030 zwiększy się o 38,3% i docelowo wynosić ma 2,4 tys. osób.

Wśród niekorzystnych zmian demograficznych należy wyróżnić kurczącą się populację mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym. W roku 2020 ich liczba wynosiła 8,2 tys., zmniejszając się w okresie 2010-2020 o 14,9% (spadek o 1,4 tys.). Według prognozy demograficznej, w obecnej dekadzie należy się spodziewać dalszego spadku liczby mieszkańców w tej grupie – do poziomu 6,9 tys. osób w roku 2030 (stanowiącej wtenczas 15,9%). Szczególnie niekorzystne są spadki populacji w najmłodszych grupach

[4] W porównaniu ze stanem ludności prognozowanym na rok 2020 (rzeczywista liczba ludności w roku 2020 jest o ok. 60 osób niższa, niż prognozowana).

wiekowych. Liczebność grupy dzieci w wieku żłobkowym (0-2 lata) zmniejszyła się w okresie 2010-2020 o 14,5% (ok. 220 osób), natomiast grupy dzieci w wieku przedszkolnym o 9,4% (ok. 180 osób).

Dla OPPT Mogilna, podobnie jak w całym województwie, obserwuje się pogarszanie się wskaźnika przyrostu naturalnego spowodowane wyhamowywaniem współczynnika urodzeń i wzrostem współczynnika zgonów. Obydwa parametry w ciągu ubiegłej dekady w dużym stopniu odzwierciedlały przeciętną sytuację obserwowaną dla całego województwa.

Saldo migracji w okresie 2010-2020 przyjmowało wartości ujemne, co oznacza, że więcej osób wymeldowało się, aniżeli zameldowało na jego terenie na pobyt stały[5]. W bilansie migracyjnym za okres 2016-2020 OPPT stracił z tego powodu łącznie ok. 650 mieszkańców, natomiast w ciągu całej dekady (nie wliczając roku 2015) ok. 1,3 tys. Tempo utraty mieszkańców w wyniku migracji utrzymuje się, o czym świadczą zbliżone wartości średniorocznego salda migracji na poziomie -126 osób w okresie 2010-2014 oraz -129 osób w okresie 2016-2020.

Tabela 1. Liczba ludności i struktura ekonomicznych grup wieku w 2010 r. i 2020 r.

Jednostka		Liczba mieszkańców (osoby)		Udział mieszkańców według poszczególnych grup wiekowych (%)					
				przedprodukcyjny		produkcyjny		poprodukcyjny	
		2010	2020	2010	2020	2010	2020	2010	2020
OPPT Mogilna		47 097	45 482	20,4	17,9	64,3	60,7	15,3	21,4
Gminy	**Dąbrowa**	4 750	4 607	22,1	19,0	64,0	62,0	13,9	19,0
	Jeziora Wielkie	5 090	4 833	20,2	17,5	63,8	60,9	16,1	21,7
	Mogilno	25 132	24 518	20,1	17,9	64,5	60,4	15,3	21,6
	Strzelno	12 125	11 524	20,2	17,7	64,2	60,6	15,6	21,7
Województwo kujawsko-pomorskie		2 098 711	2 061 942	19,4	18,0	64,7	59,9	16,0	22,1

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

2.6. Przedsiębiorczość

Na terenie OPPT Mogilna w 2020 r. funkcjonowało 3 685 podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON (stanowiło to 1,8% wszystkich podmiotów działających na terenie województwa kujawsko-pomorskiego). W przeliczeniu na 1 tys. mieszkańców dawało to wartość 81,0 podmiotów, co stanowiło tylko 79,6% wartości wskaźnika dla całego regionu i 66,5% wartości dla kraju. Wskaźnik ten w latach 2010-2020 cechował się przeciętnym wzrostem wartości na tle całego województwa.

Wartości udziału liczby pomiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. mieszkańców w poszczególnych gminach wchodzących w skład OPPT cechują się stosunkowo małą rozpiętością – od 68,2 podmiotów na 1 tys. osób w gminie Dąbrowa do 87,7 w gminie Mogilno. Ponadto żadna z wartości wskaźnika dla gmin nie przekraczała średniej dla całego województwa lub kraju.

Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na terenie analizowanego OPPT w 2020 r. wynosiła 2 811. Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym osiągnęła wartość 10,2, co stanowiło 81,3% wartości dla województwa i 69,7%

[5] Analizowano migracje na pobyt stały w ujęciu gminnym zarówno w ruchu wewnętrznym jak i zagranicznym – co oznacza, że liczone są także migracje pomiędzy jednostkami w obrębie analizowanego obszaru. Jednocześnie z uwagi na brak danych w Banku Danych Lokalnych GUS o migracjach długookresowych za rok 2015, w niniejszej analizie pominięto tenże rok.

wartości dla kraju. Od 2012 do 2020 roku nastąpił przeciętny wzrost wartości tego wskaźnika na tle regionu.

Na poziomie poszczególnych gmin wchodzących w skład OPPT, podobnie jak w przypadku ogólnego wskaźnika przedsiębiorczości, wartości wskaźnika liczby osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym nie przekraczały średniej dla regionu. Wartości tego wskaźnika zawierały się w zakresie od 8,1 w gminie Dąbrowa do 10,9 w gminie Mogilno.

Tabela 2. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON na terenie OPPT Mogilna 2020 r.

Jednostka		Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON		Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	
		Liczba	Na 1 tys. ludności	Liczba	Na 100 osób w wieku produkcyjnym
OPPT Mogilno		3 685	81,0	2 811	10,2
Gminy	**Dąbrowa**	314	68,2	231	8,1
	Jeziora Wielkie	388	80,3	319	10,8
	Mogilno	2 151	87,7	1 621	10,9
	Strzelno	832	72,2	640	9,2
Województwo kujawsko-pomorskie		209 750	101,7	154 623	12,5

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Dla wspierania rozwoju przedsiębiorczości - przyciągania nowych inwestorów, a także tworzenia możliwości rozwoju dla obecnie funkcjonujących podmiotów, które mogłyby rozwijać swoją działalność - istotnym jest tworzenie na danym obszarze terenów inwestycyjnych dedykowanych działalności gospodarczej oraz funkcjonowanie infrastruktury biznesowej, w tym m.in. inkubatorów przedsiębiorczości, ośrodków wspierających przedsiębiorczość, świadczącej usługi dla biznesu. Najbliższe instytucje otoczenia biznesu wspierające przedsiębiorców zlokalizowane są w mieście Inowrocław, natomiast na obszarze analizowanego OPPT wsparcia lokalnym przedsiębiorcom udzielać może Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego. OPPT Mogilna, podobnie jak całe województwo, kujawsko-pomorskie znajduje się w obszarze działania Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Obecnie najliczniejsze i największe wyznaczone na tym obszarze tereny inwestycyjne położone są w gminach Mogilno i Strzelno. Stanowić one mogą istotny bodziec dla rozwoju potencjałów endogenicznych analizowanego OPPT.

Rozwojowi przedsiębiorczości sprzyjają także działania ukierunkowane na poprawę jakości kształcenia zawodowego oraz rozwój kompetencji kluczowych u uczniów, wzmacniający ich przyszłą aktywność zawodową.

2.7. Bezrobocie rejestrowane

W 2021 r. na terenie OPPT Mogilna było 1 601 zarejestrowanych osób bezrobotnych. Stopa bezrobocia rejestrowanego na analizowanym obszarze, mimo notowanego spadku, nadal utrzymuje się powyżej średniej dla całego województwa - w 2021 r. wynosiła 9,5%, natomiast dla województwa 7,7%.

W strukturze grupy zarejestrowanych osób bezrobotnych na analizowanym OPPT występuje szereg grup wymagających szczególnego wsparcia na rynku pracy[6]. Udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2021 r. dla OPPT wynosił 8,3% przy wartości dla województwa 6,4%.

[6] Opracowano na podstawie danych pochodzących z publikacji „Informacja o bezrobociu w miastach i gminach województwa kujawsko-pomorskiego w 2021 roku" (WUP Toruń) oraz BDL GUS.

W grupie osób bezrobotnych 395 osób stanowiły kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka, co wynosiło 24,7% w strukturze wszystkich bezrobotnych oraz 37,7% w strukturze bezrobotnych kobiet, a wskaźnik udziału kobiet, które nie podjęły pracy po urodzeniu dziecka w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym przyjmował wartość wyższą niż przeciętnie dla regionu – 3,1%, wobec 2,3% dla województwa. Udział osób długotrwale bezrobotnych[7] w liczbie osób w wieku produkcyjnym w 2021 r. był nieznacznie wyższy niż dla regionu (wynosił 2,9%, natomiast dla województwa 2,6%), a udział osób długotrwale bezrobotnych w całkowitej liczbie osób bezrobotnych na analizowanym obszarze stanowił 49,7% (795 osób). Wśród zarejestrowanych osób bezrobotnych przeważały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym/branżowym I stopnia (ich udział w całkowitej liczbie osób bezrobotnych w 2021 r. wynosił 32,7%), a także gimnazjalnym lub niższym (23,3%), natomiast osoby bez kwalifikacji zawodowych stanowiły 32,4% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych (518 osób).

Do grupy osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy należą także osoby bezrobotne do 25. roku życia – w 2021 r. udział tej grupy wiekowej w całej populacji osób bezrobotnych na OPPT był bardzo wysoki na tle całego województwa i obejmował aż 16,4% wszystkich osób bezrobotnych (263 osoby), co stanowiło 7,7% wszystkich mieszkańców tego obszaru w wieku 18-24 lata (dla regionu 4,7%). Drugą istotną grupą wiekową są osoby bezrobotne powyżej 50. roku życia, które w 2021 r. stanowiły 21,7% wszystkich zarejestrowanych osób bezrobotnych (348 osób), a ich udział w grupie wszystkich mieszkańców OPPT w tej grupie wiekowej[8] był zbliżony do średniej dla województwa (4,8% wobec 4,9% dla regionu).

We wszystkich gminach wchodzących w skład analizowanego OPPT udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2021 r. był wyższy niż przeciętnie w województwie (5,1%). W poszczególnych gminach zakres wartości wskaźnika był nieduży i zawierał się od 5,6% w gminie Mogilno do 6,8% w gminie Jeziora Wielkie.

Tabela 3. Bezrobocie rejestrowane na terenie OPPT Mogilna w 2010 r. i 2021 r.

Jednostka		Liczba zarejestrowanych osób bezrobotnych [osoby]				Udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym [%]					
		mężczyźni		kobiety		ogółem		mężczyźni		kobiety	
		2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021	2010	2021
OPPT Mogilna		1 512	554	2 281	1 047	12,5	5,9	9,4	3,8	16,1	8,3
Gminy	Dąbrowa	139	48	228	117	12,1	5,8	8,5	3,1	16,2	9,1
	Jeziora Wielkie	219	80	255	114	14,6	6,8	12,4	5,2	17,2	8,5
	Mogilno	732	282	1 272	528	12,4	5,6	8,5	3,6	16,7	7,8
	Strzelno	422	144	526	288	12,2	6,3	10,2	3,9	14,4	9,0
Województwo kujawsko-pomorskie		61 861	25 273	75 696	36 588	10,3	5,1	9,0	3,9	11,7	6,4

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

2.8. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny

W 2020 r. ze środowiskowej pomocy społecznej na terenie OPPT Mogilna korzystało 3 015 mieszkańców, zatem ponad dwukrotnie mniej niż w 2010 r. Spadek korzystających z pomocy społecznej w OPPT był większy niż przeciętnie w regionie: 51,6% wobec 49,1%. Mimo to, zasięg korzystania z pomocy społecznej nadal kształtował się tu na nieco wyższym poziomie niż przeciętnie w

[7] Powyżej 12 miesięcy.
[8] Kobiety w wieku 50-59 lat i mężczyźni w wieku 50-64 lata.

województwie. W 2020 r. udział beneficjentów pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności wyniósł 6,6% (dla województwa 6,0%). Biorąc pod uwagę rozkład przestrzenny wskaźnika zauważa się, że wszystkie wartości dla gmin położonych na terenie OPPT Mogilna oscylowały wokół wartości wskaźnika wojewódzkiego. Najwyższym odsetkiem korzystających z pomocy społecznej charakteryzowała się gmina Strzelno (7,3%). Najniższe wartości wskaźnika zanotowano w gminie Dąbrowa (5,9%).

Do najczęstszych przyczyn przyznania świadczeń z pomocy społecznej w OPPT Mogilna należą długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, niepełnosprawność i ubóstwo. W 2020 r. z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby pomocą społeczną objętych było 775 rodzin, zaś ze względu na bezrobocie – 569 rodzin. O ile w przypadku bezrobocia wartości te są znacznie niższe niż w poprzednich latach to w przypadku długotrwałej lub ciężkiej choroby widoczny jest wzrost, co jest tendencją charakterystyczną dla całego województwa.

W 2020 r. zasiłek rodzinny otrzymywało 1 241 rodzin z terenu OPPT Mogilna, a objętych nim było 2 352 dzieci w wieku do 17 lat. Od 2010 r. zauważalny jest znaczny spadek zarówno liczby rodzin korzystających ze świadczenia, jak i liczby dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek, ciągle jednak udział dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku jest wyższy niż przeciętnie w województwie (28,8% wobec 26,7%). Gminy obszaru cechują się wyraźnym zróżnicowaniem wartości wskaźnika, od 37,6% w gminie Jeziora Wielkie do 25,4% w gminie Mogilno.

Tabela 4. Pomoc społeczna i świadczenia na rzecz rodziny w OPPT Mogilna.

Jednostka		Udział korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem (%)		Udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku (%)	
		2010	2020	2010	2020
OPPT Mogilna		13,2	6,6	47,2	28,8
Gminy	**Dąbrowa**	8,2	5,9	51,0	35,2
	Jeziora Wielkie	15,4	6,3	56,8	37,6
	Mogilno	10,6	6,5	45,4	25,4
	Strzelno	19,7	7,3	45,3	29,8
Województwo kujawsko-pomorskie		11,6	6,0	41,9	26,7

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie danych GUS

Niekorzystne warunki bytowe i uzależnienie od pomocy społecznej, będące następstwem, niezaradności, niskiej aktywności społecznej, braku kwalifikacji zawodowej, niechęci do pracy, czy nałogów są barierami rozwoju trudnymi do przełamania i o tyle niekorzystnymi, że nie dotykają pojedynczych osób a całych rodzin, czy wręcz społeczności obszaru. Niekorzystne postawy życiowe są dziedziczone, co w konsekwencji powoduje ich powielanie przez kolejne pokolenia. Dlatego niezmiernie istotne jest wspieranie aktywizacji mieszkańców OPPT, a zwłaszcza dzieci i młodzieży, poprzez przekazywanie pozytywnych wzorców, uczenie przedsiębiorczości i samodzielności, rozwijanie aspiracji, zachęcanie do zdobywania wykształcenia i dobrych kwalifikacji zawodowych, które w dorosłym życiu umożliwią dzieciom i młodzieży życie poza systemem pomocy społecznej.

2.9. Opieka zdrowotna

Bardzo istotne dla rozwoju społecznego jest utrzymywanie dobrego stanu zdrowia ludności. Jest to szczególnie ważne mając na uwadze zachodzący i stale pogłębiający się proces starzenia się

społeczeństwa (wzrostu liczby ludności starszej oraz wydłużania się życia), kiedy wraz z wiekiem stan zdrowia pogarsza się i następuje zwiększenie zapotrzebowania na wszelakie usługi rehabilitacyjne, a także w ostatnich latach pogarszający się stan zdrowia psychicznego społeczeństwa. W związku z tym kluczowe jest utrzymywanie wysokiej dostępności oraz poziomu udzielanych świadczeń w ramach opieki zdrowotnej, zwłaszcza w warunkach ambulatoryjnych, poprzez m.in. wsparcie infrastrukturalne placówek oraz zakup wyposażenia i sprzętu medycznego.

Na terenie OPPT Mogilna podstawowa opieka zdrowotna (POZ) w 2021 r. dostępna była we wszystkich gminach. Placówki POZ znajdowały się w 9 miejscowościach (w obu miastach, w obu siedzibach gmin wiejskich i 5 innych miejscowościach wiejskich). W większości tych miejscowości działał co najmniej jeden gabinet/poradnia lekarska lub co najmniej jeden gabinet/poradnia pielęgniarki POZ.[9]

W 2019 r. na terenie OPPT działał jeden podmiot prowadzący oddziały szpitalne lub inne komórki opieki szpitalnej zaliczany do tzw. sieci szpitali czyli systemu podstawowego szpitalnego zabezpieczenia świadczeń opieki zdrowotnej (I stopnia). Był to Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Mogilnie[10], który realizuje także działania z zakresu AOS, zapewniając tym samym dostęp do specjalistycznej opieki lekarskiej wszystkim mieszkańcom obszaru.

Na obszarze OPPT funkcjonowało 20 poradni specjalistycznych działających w ramach ambulatoryjnej opieki specjalistycznej[11]. Obejmowały one 14 rodzajów specjalności z czego najliczniej reprezentowane były poradnie okulistyczne (3 placówki), położniczo-ginekologiczne (2), reumatologiczne (2), neurologiczne (2) i dermatologiczne (2). Ponadto działały pojedyncze poradnie: otorynolaryngologiczna, alergologiczna, endokrynologiczna, chirurgii ogólnej, kardiologiczna, chirurgii urazowo-ortopedycznej, urologiczna, pracownia endoskopii oraz onkologiczna (która cechuje się mniejszą dostępnością w regionie – tego typu poradnie działały tylko w kilku powiatach).

Z opieki długoterminowej[12] na analizowanym OPPT w 2019 r. korzystało 30 pacjentów w opiece domowej świadczonej przez pielęgniarkę opieki długoterminowej w domu osoby potrzebującej (oferowało ją 2 świadczeniodawców) oraz 57 pacjentów w opiece stacjonarnej w zakładzie opiekuńczo-leczniczym/pielęgnacyjno-opiekuńczym (w Strzelnie). Na OPPT dostępne były również świadczenia z zakresu opieki paliatywnej i hospicyjnej[13] w formie hospicjum domowego, z którego w 2019 r. korzystało 87 pacjentów (1 świadczeniodawca). W zakresie rehabilitacji medycznej[14] na obszarze OPPT dostępna była tylko rehabilitacja w formie ambulatoryjnej realizowana przez 2 świadczeniodawców. W ramach opieki psychiatrycznej, zdrowia psychicznego i terapii uzależnień[15] na OPPT działała 1 poradnia zdrowia psychicznego oraz 1 poradnia leczenia uzależnień.

2.10. Opieka żłobkowa

Według danych GUS opieką żłobkową (w formie żłobków, oddziałów żłobkowych i klubów dziecięcych) na terenie OPPT w 2020 r.[16] objętych było 48 dzieci w wieku do 3 lat. Udział dzieci objętych opieką żłobkową w liczbie dzieci w wieku do 3 lat wynosił zaledwie 3,6%, co było wartością znacznie niższą od średniej dla województwa, która wynosiła 11,0%.

Zgodnie z danymi Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej[17], w kwietniu 2022 roku opiekę nad dziećmi do lat 3 świadczyły łącznie 4 placówki (1 niepubliczny klub dziecięcy oraz 3 żłobki, w tym 1

[9] Stan na 30.07.2021 r. wg https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/POZ
[10] https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3404
[11] https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3409 (dostęp 26.07.2021 r.)
[12] https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3361 (dostęp 06.08.2021 r.)
[13] https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3368 (dostęp 06.08.2021 r.)
[14] https://basiw.mz.gov.pl/index.html#/visualization?id=3365 (dostęp 24.08.2021 r.)
[15] https://gsl.nfz.gov.pl/GSL/GSL/PrzychodnieSpecjalistyczne (dostęp 4.10.2021 r.)
[16] Stan na 31 XII
[17] Rejestr żłobków i klubów dziecięcych https://dane. gov.pl, dostęp z dnia 13.04.2022 r.

prowadzony przez samorząd gminny). Opieka dostępna była w 2 miastach (Mogilno – 1 żłobek i 1 klub dziecięcy; Strzelno – 2 żłobki). Na terenie połowy gmin (2 z 4) znajdujących się w zasięgu OPPT opieka instytucjonalna nad dziećmi do lat 3 nie była sprawowana. Liczba dostępnych miejsc w funkcjonujących placówkach była zróżnicowana (w zakresie od 25 do 48), podobnie jak obłożenie (przy czym najwyższe obserwowane było w placówkach, w których obowiązywały najniższe koszty pobytu dziecka).

2.11. Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)

Wychowanie przedszkolne stanowi przygotowanie do dalszych etapów edukacji, umożliwiając dziecku zdobycie niezbędnych kompetencji. Wpływa m.in. na kształtowanie odpowiednich postaw i nawyków, umiejętności funkcjonowania w grupie, wzmacnianie poczucia wartości czy pobudzenie aktywności i ciekawości świata. Odgrywa tym samym bardzo istotną rolę w procesie poznawczego, emocjonalnego i społecznego rozwoju dziecka. W związku z tym konieczne jest zapewnienie wysokiego poziomu oferty placówek wychowania przedszkolnego i warunków wychowawczo-opiekuńczych w odpowiednio przygotowanej bazie lokalowej. Istotną kwestią jest również przystosowanie usług z zakresu wychowania przedszkolnego do dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi, w tym dzieci z niepełnosprawnościami.

W 2020 r. wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Mogilna objętych było 1 042 dzieci w wieku od 3 do 5 lat. Udział dzieci w wieku 3-5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym wynosił 80,4%, co oznacza, że wartość wskaźnika kształtuje się na poziomie nieznacznie wyższym niż przeciętnie w regionie (80,1%).

W dwóch gminach wchodzących w skład OPPT Mogilna wartość udziału dzieci w wieku od 3 do 5 lat objętych wychowaniem przedszkolnym przekraczała średnią dla całego województwa – w gminie Dąbrowa (96,0%, 9. najwyższa wartość w regionie) oraz w gminie Mogilno (84,4%). Najniższa wartość wskaźnika na obszarze występowała w gminie Jeziora Wielkie gdzie wynosiła 63,4%.

W dokumencie *Polityka Terytorialna Województwa Kujawsko-Pomorskiego* określono, że inwestycje w zakresie infrastruktury przedszkolnej będą realizowane wyłącznie na obszarach gmin o udziale dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3-5 lat poniżej 85% średniej dla województwa. Zgodnie z Aneksem 4. do dokumentu *Wychowanie przedszkolne w województwie kujawsko-pomorskim w roku 2020 z uwzględnieniem wykorzystania środków UE*, opracowanym przez Departament Funduszy Europejskich UMWK-P w 2020 r. warunek ten spełniała 1 gmina z obszaru OPPT – Jeziora Wielkie. W poniższej tabeli, zawierającej wartości wskaźnika dla poszczególnych gmin, kolorem czerwonym zaznaczono wartości, które spełniają to kryterium.

Tabela 5. Dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym na terenie OPPT Mogilna w 2020 r. (kolorem czerwonym zaznaczono wartości wskaźnika kształtujące się poniżej 85% średniej wojewódzkiej)

Jednostka		Liczba dzieci w wieku 3-5 lat	Liczba dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w liczbie dzieci w wieku 3 – 5 lat (%)
OPPT Mogilna		1 296	1 042	80,4
Gminy	**Dąbrowa**	126	121	96,0
	Jeziora Wielkie	134	85	63,4
	Mogilno	725	612	84,4
	Strzelno	311	224	72,0
Województwo kujawsko-pomorskie		59 900	47 994	80,1

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie BDL GUS

Wg danych pochodzących z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych SIO[18] w marcu 2022 r. na terenie analizowanego OPPT działały 24 placówki wychowania przedszkolnego – 14 przedszkoli i 10 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. Większość z tych placówek to instytucje publiczne (20). W jednej gminie – Jeziora Wielkie - funkcjonowały tylko oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych. Największa liczba placówek znajdowała się w gminie Mogilno (13). W pozostałych gminach działało od 2 (gmina Jeziora Wielkie) do 6 placówek (gmina Strzelno). Placówki zlokalizowane były w 15 miejscowościach. Większość placówek działała w miastach Mogilnie (6 placówek) i Strzelnie (5). Poza miejscowościami będącymi siedzibami gmin placówki przedszkolne znajdowały się w 11 miejscowościach na obszarach wiejskich (w każdej z tych miejscowości znajdowała się 1 placówka).

2.12. Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)

W zakresie kształcenia ogólnego wyzwaniem pozostaje dążenie do osiągniecia wysokiej jakości nauczania, mierzonej wynikami egzaminów zewnętrznych. Braki utrudniające realizację wyzwania dostrzega się zarówno w sferze rozwoju kompetencji miękkich u uczniów, jak i w sferze niedostatecznego przygotowania kadr systemu oświaty.

W dzisiejszym świecie w procesie kształcenia coraz większego znaczenia nabiera umiejętność wykorzystania nowoczesnych technologii, w tym cyfrowych a więc poprawa kompetencji cyfrowych uczniów i kadr systemu oświaty oraz odpowiednie wyposażenie sprzętowe szkół i uczniów (zwłaszcza z grup defaworyzowanych), gdyż nadal dostrzegane są braki w tym zakresie. Niewystarczające umiejętności uczniów i nauczycieli stanowią duży problem w przypadku konieczności rezygnacji z tradycyjnych metod nauczania na rzecz prowadzenia zajęć w sposób zdalny lub w systemie hybrydowym. Ważnym aspektem w procesie edukacji jest także podnoszenie kompetencji językowych uczniów, gdyż ciągle dostrzegalne są deficyty znajomości języka angielskiego wśród młodzieży, zwłaszcza wśród osób uczęszczających do szkół na terenach wiejskich, co wpływa negatywnie na późniejsze możliwości podjęcia satysfakcjonującej pracy i ogranicza samorozwój. Istotną kwestię w sytuacji coraz częściej pojawiającego się niedoboru kadr w systemie oświaty stanowi podnoszenie i uzupełnianie kompetencji i kwalifikacji nauczycieli. Wsparcie kadry obejmować powinno również zwiększenie umiejętności zapewnienia uczniom wsparcia pedagogiczno-psychologicznego,

[18] dostęp z dnia 23.03.2022 r.

przygotowanie do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz do pracy z uczniem zdolnym. W szkołach OPPT Mogilna dostrzega się także wzrost natężenia problemów wychowawczych, społeczno-emocjonalnych, psychologicznych wśród uczniów po okresie pandemii i prowadzeniu zajęć w systemie nauczania zdalnego (izolacja rówieśnicza).

Ważne jest, aby realizowane działania zmierzające do poprawy sytuacji prowadzone były przy jednoczesnym zapewnieniu równego dostępu (także infrastrukturalnego) do nowoczesnej edukacji wszystkim uczniom, gdyż w procesie edukacyjnym szczególnego wsparcia wymagają uczniowie ze środowisk defaworyzowanych oraz uczniowie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Bardzo istotne jest dalsze wprowadzanie edukacji włączającej zwłaszcza w przypadku dzieci z niepełnosprawnościami. Szkoła powinna pełnić kluczową rolę w zapobieganiu alienacji rówieśniczej poprzez dostosowanie infrastruktury i działania włączające, umożliwiając wspólną realizację zainteresowań, poszerzanie wiedzy, a zwłaszcza uczestnictwo w zajęciach sportowych i pozalekcyjnych wszystkich uczniów. Wpływa to na budowanie właściwych relacji i kompetencji społecznych, przyczyniając się do integracji uczniów. Dlatego wyzwaniem dla szkół ciągle jeszcze pozostaje zapewnienie atrakcyjnej infrastruktury sportowej i edukacyjnej, dostosowanej do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

W 2022 roku przyjęta została „*Diagnoza potrzeb przyszkolnej bazy sportowej w województwie kujawsko pomorskim*”, stanowiąca Załącznik do Stanowiska Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 27 kwietnia 2022 r. W dokumencie tym zawarto informacje o najważniejszych niedoborach występujących w gminach i powiatach regionu w zakresie przyszkolnej infrastruktury sportowej. Wynikiem analizy jest wskazanie tzw. „białych plam”, a więc gmin i powiatów cechujących się najgorszą w regionie sytuacją w zakresie dostępu do nowoczesnej przyszkolnej infrastruktury sportowej (co prowadzi do wykluczenia społecznego) oraz zidentyfikowanie zadań inwestycyjnych rekomendowanych do dofinansowania o charakterze priorytetowym, ukierunkowanych na zniwelowanie „białych plam”. Na terenie OPPT Mogilna nie stwierdzono obecności „białych plam” w zakresie dostępu do przyszkolnej infrastruktury sportowej, w związku z czym nie wskazuje się inwestycji do priorytetowej realizacji.

2.13. Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej

Jak wskazują dane pozyskane z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych[19] na terenie OPPT Mogilna funkcjonują 22 szkoły podstawowe (w tym 5 szkół specjalnych). Większość z nich to szkoły publiczne (21 placówek). Według danych GUS w 2020 r. łącznie w szkołach podstawowych dla dzieci i młodzieży działających na terenie OPPT uczyło się 3 555 uczniów (w tym 128 uczniów w szkołach specjalnych).

Podstawową statystyczną miarą oceny zróżnicowania jakości kształcenia jednostek samorządu terytorialnego jest analiza wyników egzaminów kończących szkołę podstawową (egzamin ósmoklasisty). Egzamin ten przeprowadzany jest w formie pisemnej i obejmuje trzy przedmioty: język polski, matematykę oraz język obcy nowożytny (zdecydowana większość uczniów zdaje egzamin z języka angielskiego, dlatego też analizę przeprowadzono na podstawie wyników osiąganych na egzaminie z tego języka obcego). Wyniki egzaminów ósmoklasisty stanowią podsumowanie zdobytej wiedzy i umiejętności w procesie kształcenia na etapie szkoły podstawowej i pośrednio wskazują na poziom nauczania w szkołach. Ze względu na coroczną zmienność trudności egzaminów, wyniki przedstawiono jako wartości względne, odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto, w analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021) w celu

[19] Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych https://rspo.gov.pl, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

wyeliminowania jednorazowego, przypadkowego wystąpienia wartości bardzo niskiej (będącej konsekwencją np. zdawania egzaminu przez słabszy rocznik uczniów).

Na OPPT Mogilna w okresie 2019-2021 egzamin kończący szkołę podstawową zdawało średniorocznie około 400 uczniów, a uzyskane wyniki w zakresie wszystkich przedmiotów zdawanych na egzaminie określić można jako słabsze na tle województwa kujawsko-pomorskiego – z języka polskiego uzyskano przeciętnie w latach 2019-2021 wynik egzaminu na poziomie zaledwie 94,6% średniej wartości wojewódzkiej, a przeciętne wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego w relacji do średniej wojewódzkiej były jeszcze gorsze (napisano je na poziomie o ponad 10% słabszym niż przeciętnie w regionie).

Analizując zróżnicowania wewnętrzne można stwierdzić, że żadna z gmin obszaru nie wyróżniała się pozytywnie na tle pozostałych. Jedynie zauważa się, że wyróżniające się na tle województwa pozycje na OPPT Mogilna pod względem wyników egzaminów z każdego przedmiotu zajmują dwie z trzech gmin: Dąbrowa, Jeziora Wielkie, Mogilno. Gmina Jeziora Wielkie, jako jedyna gmina na obszarze, uzyskała przeciętny wynik z egzaminu ósmoklasisty na poziomie przewyższającym średnią wojewódzką (z języka polskiego – uzyskując 101,7% średniej wartości wojewódzkiej; 39. lokata wśród 144 gmin), a gmina Mogilno zajęła 34. pozycję pod względem wyniku egzaminu z języka angielskiego. W zakresie większości wyników z pozostałych egzaminów gminy lokują się w drugiej połowie stawki gmin regionu, a bardzo słabe wyniki egzaminów uzyskano w gminie Strzelno, która pod względem wyników egzaminów z języka polskiego i matematyki usytuowała się na najniższych pozycjach wśród gmin województwa (137. i 133. pozycja), a z języka angielskiego nieznacznie wyżej (105. lokata).

Tabela 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w latach 2019-2021 na OPPT Mogilna w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%)

Jednostka		Język polski				Matematyka				Język angielski			
		2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*
OPPT Mogilna		91,7	97,5	94,8	**94,6**	89,6	89,7	86,3	**88,5**	87,0	90,8	89,1	**89,0**
Gminy	**Dąbrowa**	92,9	103,5	102,7	**99,7**	92,6	91,0	98,6	**94,1**	71,9	62,1	85,5	**73,1**
	Jeziora Wielkie	95,0	107,9	102,3	**101,7**	83,5	96,8	84,1	**88,1**	73,9	100,1	85,0	**86,3**
	Mogilno	95,8	98,5	94,4	**96,2**	94,0	92,9	88,9	**92,0**	97,2	97,4	93,3	**96,0**
	Strzelno	79,7	90,9	89,9	**86,9**	80,6	82,1	76,7	**79,8**	76,1	85,5	82,3	**81,3**
Województwo kujawsko-pomorskie		100,0	100,0	100,0	**100,0**	100,0	100,0	100,0	**100,0**	100,0	100,0	100,0	**100,0**

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka polskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

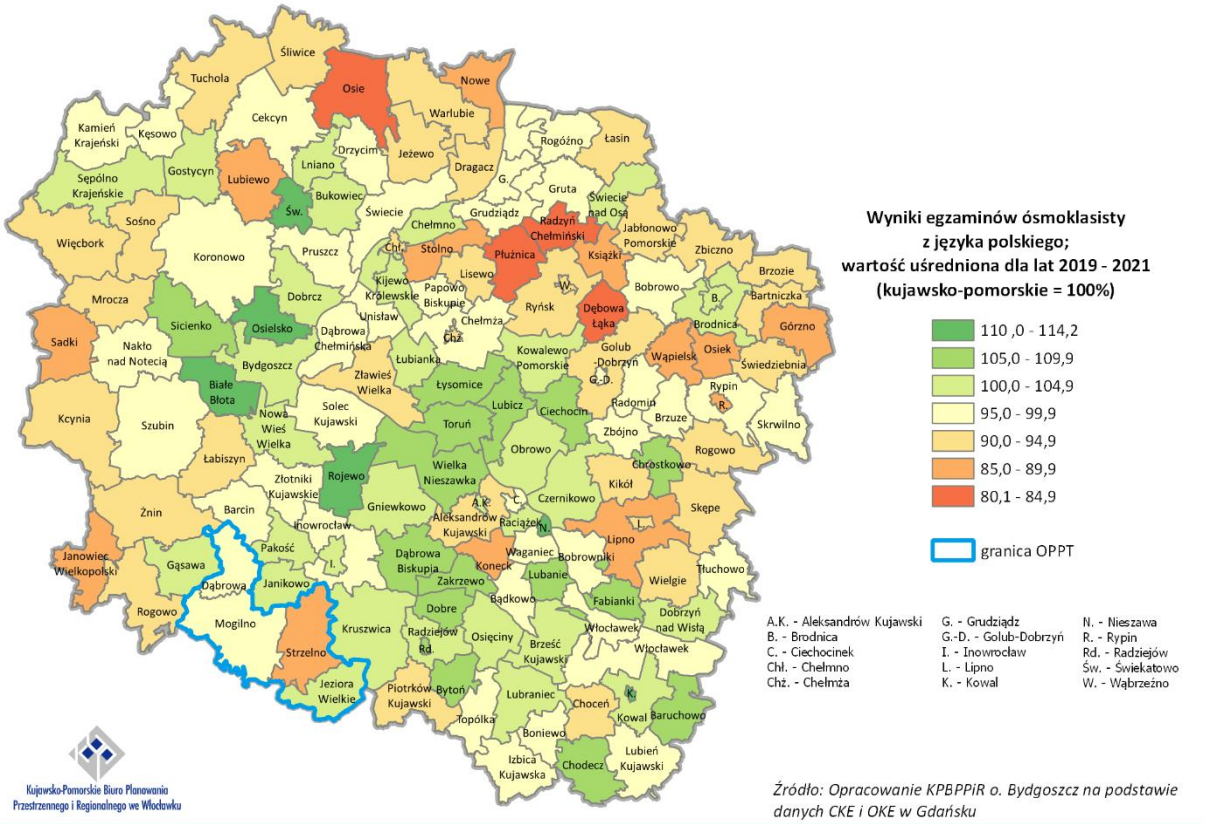

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z matematyki w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

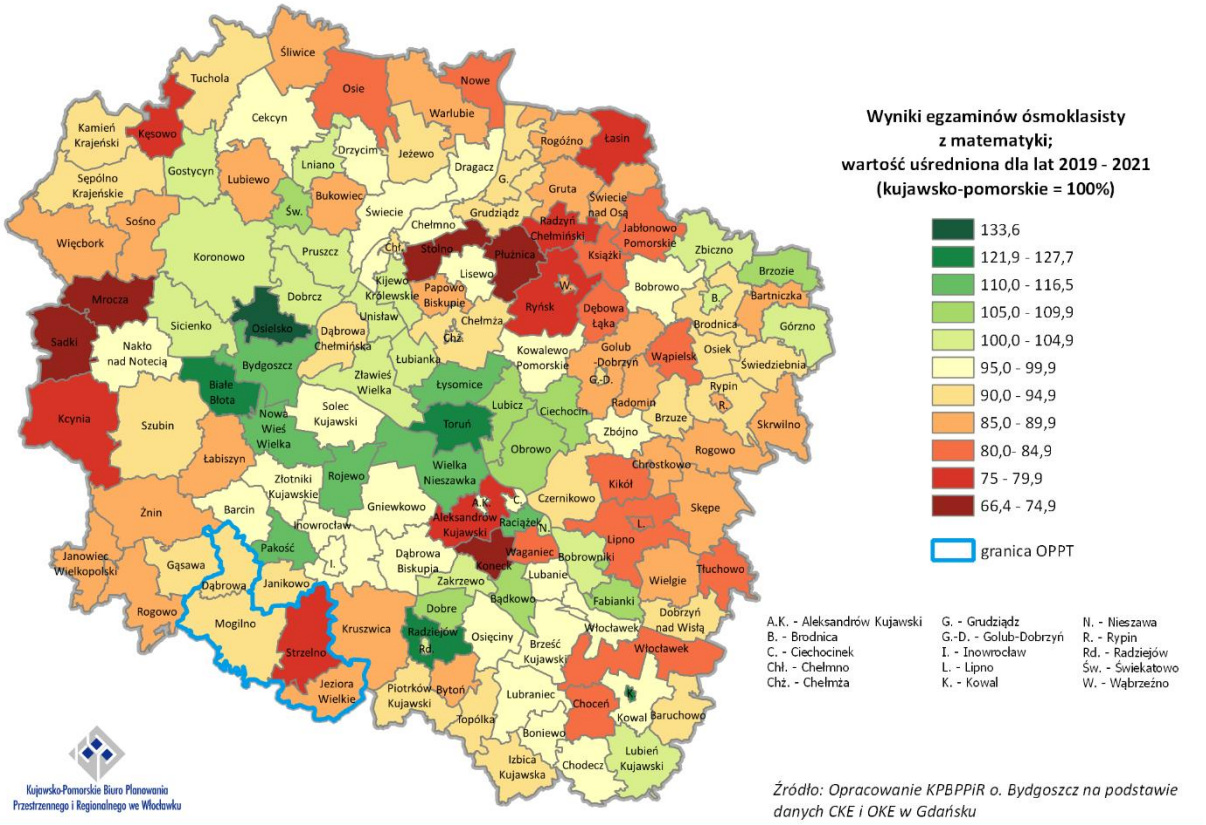

Mapa. Przeciętne wyniki egzaminu ósmoklasisty z języka angielskiego w latach 2019-2021 w stosunku do średniej wartości wojewódzkiej

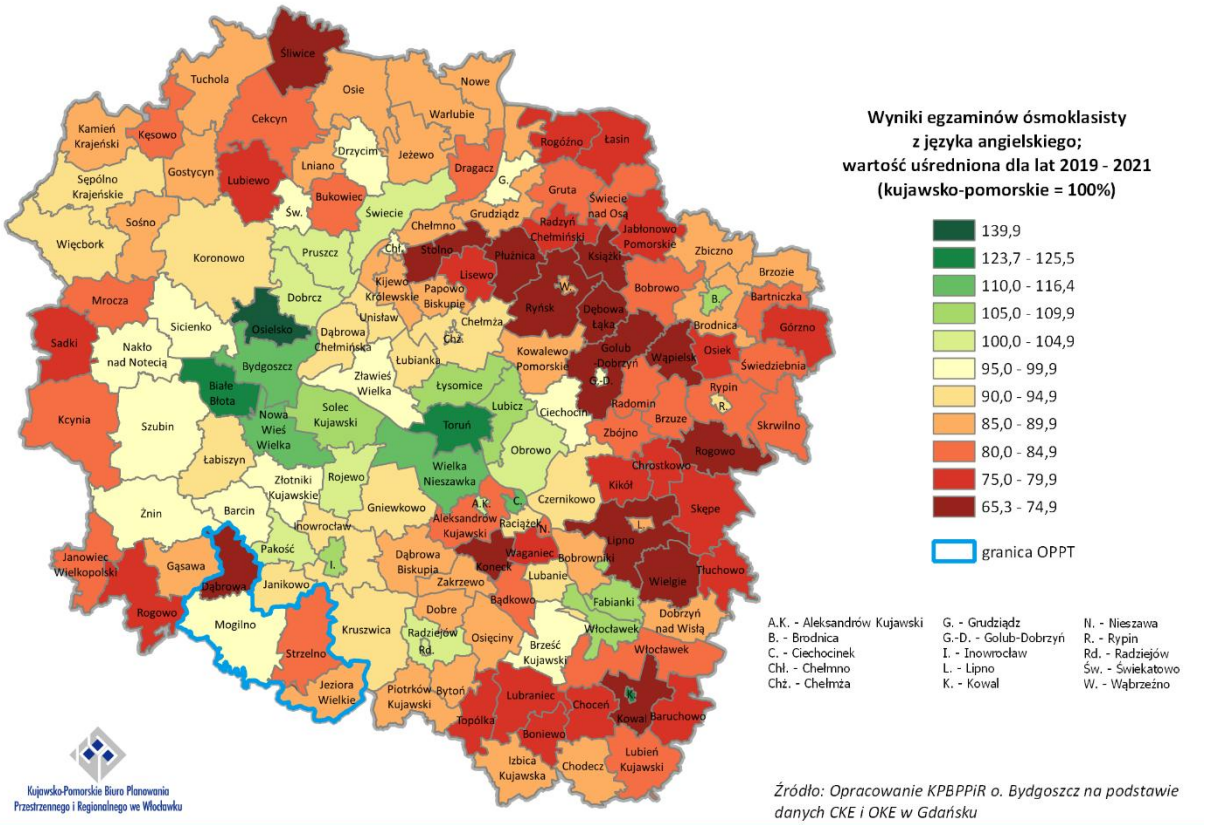

2.14. Szkoły ponadpodstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły ponadpodstawowej

W wyniku reformy systemu edukacyjnego, zapoczątkowanej 1 września 2017 r., zlikwidowano gimnazja i wprowadzono 8-letnią szkołę podstawową, 4-letnie liceum ogólnokształcące, 5-letnie technikum, 3-letnią szkołę branżową I stopnia oraz 2-letnią szkołę branżową II stopnia. Szkoły branżowe są to szkoły powstałe na podbudowie programowej szkoły podstawowej, realizujące program nauczania w zakresie kształcenia ogólnego oraz zawodowego. Tym samym dotychczasowa 3-letnia zasadnicza szkoła zawodowa przekształciła się w 3-letnią branżową szkołę I stopnia. W roku szkolnym 2017/2018 odbył się pierwszy nabór do klasy pierwszej branżowych szkół I stopnia, a w 2020/2021 do klasy pierwszej branżowych szkół II stopnia.

Zgodnie z danymi z Rejestru Szkół i Placówek Oświatowych [20] na terenie OPPT Mogilna zarejestrowanych było 15 szkół ponadpodstawowych dla dzieci i młodzieży (w tym 4 szkoły specjalne). Szkoły te zlokalizowane były zarówno w miastach (Mogilnie, Strzelnie), jak i na terenach wiejskich (Szerzawach, Bielicach – obie w gm. Mogilno) wchodzących w skład OPPT. Zaliczamy do nich: 3 licea ogólnokształcące (w Mogilnie, Strzelnie i Bielicach), 4 technika (w Mogilnie, Strzelnie oraz 2 w Bielicach), 7 szkół branżowych I stopnia (1 w Mogilnie, 3 w Strzelnie, 2 w Bielicach oraz 1 w Szerzawach) oraz 1 szkołę branżową II stopnia (w Bielicach). Jak wynika z Rejestru wszystkie wskazane szkoły mają charakter publiczny. Działalność szkół ponadpodstawowych wzmacnia powiązania funkcjonalne obszaru, gdyż w szkołach tych kształcą się uczniowie z terenu całego powiatu mogileńskiego. Oznacza to, że działania realizowane na rzecz szkół ponadpodstawowych, prowadzone zarówno w zakresie

[20] Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych https://rspo.gov.pl, dostęp z dnia 23.03.2022 r.

działań na rzecz uczniów i nauczycieli, jak i w zakresie doposażania szkół, przyczyniają się do poprawy wykształcenia ogólnego, wzrostu aktywności i umiejętności zawodowych wszystkich mieszkańców OPPT.

2.14.1. Szkoły ponadpodstawowe maturalne

Wyniki egzaminów maturalnych ukazują jakość kształcenia na poziomie ponadpodstawowym maturalnym i stopień przygotowania absolwentów do dalszej edukacji. Analizie poddano wyniki pisemnych egzaminów maturalnych na poziomie podstawowym z języka polskiego, matematyki i języka angielskiego. Podobnie jak w przypadku egzaminów ósmoklasisty, ze względu na coroczną zmienność trudności egzaminów, wyniki przedstawiono nie jako wartości bezwzględne, a jako wartości względne odniesione do średniej dla województwa kujawsko-pomorskiego. Także w tej analizie wykorzystano wartości uśrednione dla 3 lat (2019-2021).

W analizowanym okresie (2019-2021) na OPPT Mogilna egzamin maturalny zdawało średniorocznie około 340 absolwentów szkół średnich. W zakresie każdego ze zdawanych przedmiotów uczniowie uzyskiwali wyniki słabsze, niż przeciętnie w regionie – z języka polskiego osiągnięto średnią wartość wyników egzaminów z 3 lat na poziomie 96,1% średniej wartości wojewódzkiej, z matematyki 93,1% wartości średniej, z języka angielskiego 93,3% średniej.

Tabela 7. Wyniki egzaminu maturalnego w latach 2019-2021 na OPPT Mogilna w stosunku do średniej wartości dla województwa kujawsko-pomorskiego (%; kujawsko-pomorskie = 100%)

Jednostka	Język polski				Matematyka				Język angielski			
	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*	2019	2020	2021	śred.*
OPPT Mogilna	104,0	94,0	90,2	**96,1**	93,0	92,0	94,3	**93,1**	95,7	88,4	95,9	**93,3**
Województwo kujawsko-pomorskie	100,0	100,0	100,0	**100,0**	100,0	100,0	100,0	**100,0**	100,0	100,0	100,0	**100,0**

Źródło: Opracowanie KPBPPiR o. Bydgoszcz na podstawie CKE i OKE w Gdańsku

*wartość uśredniona dla lat 2019-2021

2.14.2. Szkoły ponadpodstawowe zawodowe

Niezbędnym elementem sprawnie funkcjonującego i sprzyjającego rozwojowi gospodarczemu rynku pracy jest efektywne szkolnictwo zawodowe. W zakresie systemu kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji działań ukierunkowanych na poprawę jakości i skuteczności tego rodzaju kształcenia oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy.

W zakresie poprawy jakości kształcenia zawodowego niezbędne jest wspieranie, rozwijanie i prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności i kompetencji uczniów, a także prowadzenie działań związanych z nabywaniem specjalistycznych kwalifikacji związanych z danym zawodem jak też zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy[21]. Istnieje zatem potrzeba promowania kształcenia zawodowego jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji, prowadzenia dodatkowych zajęć lekcyjnych, staży, praktyk zawodowych (często w bezpośredniej współpracy z pracodawcami oraz środowiskiem otoczenia biznesu), nauki języków obcych oraz prowadzenia szeregu innych działań związanych z podnoszeniem kwalifikacji i kompetencji zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Wsparcie uczniów powinno obejmować nie tylko zakres związany z

[21] Lista zawodów deficytowych, na poziomie kraju, województwa lub powiatu, publikowana jest na podstawie badania „Barometr zawodów".

edukacją formalną, ale również tą pozaformalną i uzupełniającą. Istotnym elementem jest zadbanie o rozwijanie umiejętności, uzdolnień oraz zainteresowań uczniów, realizacja działań edukacyjno-doradczych, diagnozowanie indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i finansowej (stypendia). Ważnym elementem procesu edukacyjnego jest także kształcenie ustawiczne, które obejmuje uczenie się przez całe życie tj. pozyskiwanie wiedzy niezależnie od wieku, poziomu wykształcenia czy doświadczenia zawodowego. Dobrze przygotowana i wspierana oferta kształcenia ustawicznego daje szerokie możliwości całożyciowej edukacji a to przekłada się na wzrost i rozwój postępu społecznego i gospodarczego.

Ważnym elementem przyszłego sukcesu edukacyjnego jest także kształtowanie właściwego środowiska edukacyjnego tj. dostosowanie infrastruktury edukacyjnej do potrzeb nowoczesnego szkolnictwa zawodowego oraz zwiększenie dostępności wykwalifikowanych kadr. Biorąc pod uwagę szybki postęp technologiczny, dynamikę rynku pracy oraz potrzebę dostosowania do rynku pracy kierunków kształcenia zawodowego dostrzega się potrzebę realizacji zadań związanych z remontem, doposażeniem, modernizacją, adaptacją sal dydaktycznych, nowoczesnych pracowni zawodowych, warsztatów, centrów kształcenia praktycznego i ustawicznego oraz innych placówek, które pełnią rolę miejsc kształcenia praktycznego uczniów. Niezbędne jest także wsparcie rozwoju zawodowego nauczycieli i instruktorów praktycznej nauki zawodu, dostosowanie i podnoszenie ich kompetencji, nabywanie odpowiednich kwalifikacji związanych z danym zawodem. Przedstawiciele kadry powinni również uzyskiwać wsparcie z zakresu realizacji zadań doradztwa zawodowego czy edukacji włączającej tj. edukacji dostosowanej do uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów z niepełnosprawnościami czy uczniów z rodzin emigranckich. Odpowiednio przygotowane, doposażone i zmodernizowane miejsca, w których odbywają się zajęcia (szkoła, klasa, pracownia, biblioteka) oraz kadra, której stworzono warunki do podnoszenia kwalifikacji, będą wpływać zarówno na poprawę jakości kształcenia jak i podniesienie skuteczności nauczania.

Na terenie OPPT Mogilna identyfikuje się potrzebę realizacji zadań mających wpływ na poprawę jakości i skuteczności kształcenia zawodowego oraz dostosowanie kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy, gdyż ze względu na silne powiązania społeczno-gospodarcze obszaru, w szkołach zawodowych kształcą się mieszkańcy wszystkich gmin tworzących OPPT, a następnie absolwenci tych szkół znajdują zatrudnienie na terenie całego obszaru. W związku z tym niezbędne jest prowadzenie szeregu działań związanych z podnoszeniem umiejętności uczniów (podstawowych i przekrojowych), nabywaniem kompetencji (w tym cyfrowych) oraz kwalifikacji zawodowych, zgodnych z zapotrzebowaniem rynku pracy. Na terenie OPPT dostrzega się również potrzebę realizacji zadań związanych z podniesieniem kompetencji i kwalifikacji nauczycieli kształcenia zawodowego.

Niedobory identyfikowane na terenie OPPT to także braki w wyposażeniu pracowni kształcenia zawodowego oraz braki infrastrukturalne. Potrzebne jest wsparcie dla pracowni zawodowych w zakresie doposażenia w sprzęt (m.in. w szczególności pracowni diagnostyki samochodowej i pracowni budowy maszyn) oraz pomoce dydaktyczne zarówno dla uczniów, jak i dla nauczycieli, w szczególności w zawodach ślusarz, geodeta, informatyk, technik mechanik. W zakresie infrastruktury zauważa się potrzeby związane z budową kompleksu warsztatowo-szkolnego i rozbudową pracowni kształcenia zawodowego.

2.15. Lokalne instytucje kultury

Na poziomie lokalnym ciężar pobudzania szeroko rozumianego rozwoju społecznego, w tym budowania wysokiej jakości kapitału ludzkiego, spoczywa w dużej mierze na placówkach kultury obejmujących biblioteki, centra i domy kultury, świetlice a także inne instytucje pełniące tego rodzaju funkcje. Do ich zadań należy zarówno umożliwienie uczestnictwa w życiu kulturalnym, jak i prowadzenie działań aktywizacyjnych i włączających, które służą przede wszystkim integracji

społecznej, kształtowaniu tożsamości lokalnej i regionalnej, a także atrakcyjnemu i pożytecznemu spędzaniu wolnego czasu.

Według danych GUS w 2021 r. na terenie OPPT Mogilna funkcjonowało 7 bibliotek publicznych (łącznie z filiami) oraz 3 inne placówki prowadzące działalność kulturalną[22]. Poza placówkami wskazywanymi przez GUS na obszarze OPPT znajdują się również inne obiekty (w tym świetlice wiejskie), które mogą być miejscem realizacji działań kulturalno-animacyjnych.

Problem stanowi stan techniczny i wyposażenie istniejących budynków (co widoczne jest zwłaszcza w przypadku spalonej części Domu Kultury w Strzelnie). Na terenie OPPT identyfikuje się instytucje kultury dysponujące niewystarczającymi warunkami lokalowymi (wymagające m.in. remontów) oraz niedoborami w zakresie wyposażenia (m.in. w przypadku bibliotek), co nie pozwala na pełne wykorzystanie ich potencjału i ogranicza możliwość rozszerzenia działalności. Podniesienie jakości, unowocześnienie oraz dostosowanie bazy lokalnych placówek kultury do wszystkich grup mieszkańców (także do osób z niepełnosprawnościami) może być ważnym czynnikiem zachęcającym do uczestnictwa w życiu społeczno-kulturalnym obszaru.

2.16. Odnowa przestrzeni publicznych

Celem realizowanej odnowy przestrzeni publicznych jest przywrócenie atrakcyjności terenów zdegradowanych lub zniszczonych, które utraciły możliwość pełnienia swej pierwotnej funkcji, lub pełnienie tej funkcji zostało wyraźnie ograniczone. Przestrzenie publiczne powinny stanowić bezpieczne miejsce spędzania czasu wolnego, oferując przestrzeń do realizacji potrzeb rekreacyjnych, wypoczynkowych, turystycznych, kulturalnych, ułatwiając kontakt z przyrodą i innymi ludźmi. Dobrze zorganizowane przestrzenie publiczne są ważnym elementem procesu wzmacniania integracji mieszkańców, ułatwiają kontakty międzyludzkie i wspólne przebywanie wszystkich grup społecznych, co przyczynia się do rozwoju tolerancji i wzmacnia więzi międzypokoleniowe, wskutek czego sprzyja włączeniu w życie lokalnej społeczności osób z grup defaworyzowanych, osób z niepełnosprawnościami, osób starszych, rodziców małych dzieci, migrantów itp.

Na OPPT Mogilna dostrzega się potrzebę uporządkowania i zagospodarowania przestrzeni publicznych w celu ich udostępnienia na potrzeby rekreacji i wypoczynku mieszkańców. Tereny publiczne wymagają także wyposażenia w odpowiednią infrastrukturę i elementy małej architektury lub dokonania remontów obiektów pełniących funkcje społeczne oraz zagospodarowania ich otoczenia. Odnowa przestrzeni publicznych na OPPT Mogilna przyczyni się także do poprawy stanu środowiska przyrodniczego i będzie miała pozytywny wpływ na złagodzenie negatywnych zmian klimatu, gdyż wiąże się z realizacją nasadzeń i powstaniem nowych terenów zielonych.

2.17. Gospodarka wodno-ściekowa

Ze względu na malejące zasoby wody do najważniejszych aspektów rozwoju i właściwego funkcjonowania gospodarki wodno-ściekowej należy zapewnienie dostaw wody dobrej jakości, oszczędzania wody i ograniczanie jej strat w sieciach wodociągowych, magazynowanie wody oraz troska o stan wód poprzez właściwe oczyszczanie ścieków. Istotne jest zwiększenie efektywności dostaw wody poprzez m.in. rozwój systemów ujęć, uzdatnianie i wspieranie inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodno-kanalizacyjnymi. Bardzo ważny jest aspekt edukacyjny, czyli promowanie i wspieranie mieszkańców w procesie oszczędzania wody, wyrabianie odpowiednich nawyków i umożliwienie kontroli zużycia wody w gospodarstwie domowym poprzez odpowiednie

[22] GUS do grupy tej nie zalicza jednostek, zwyczajowo określanych "świetlicami", nie prowadzących działalności kulturalnej, których pomieszczenia służą do innych celów oraz świetlic szkolnych

opomiarowanie. OPPT Mogilna cechuje się bardzo wysokim udziałem osób korzystających z sieci wodociągowej (w 2020 roku 99,5%, wobec 95,5% w województwie), zarówno w miastach, jak i na terenach wiejskich (99,9% wobec 99,3%). Pomimo powszechnego dostępu ludności do sieci wodociągowej, na części obszaru występują potrzeby modernizacji przestarzałej sieci wodociągowej nie zapewniającej mieszkańcom wody odpowiedniej jakości, albo nie gwarantującej bezpieczeństwa w zakresie dostaw wody w przypadku awarii lub suszy.

Udział osób korzystających z sieci kanalizacyjnej na terenie OPPT Mogilna wyniósł w 2020 roku 58%, przy średniej dla województwa 70,3% i był to przeciętny wynik wśród powiatów ziemskich (OPPT Mogilno jest tożsamy z obszarem powiatu mogileńskiego). Analiza dostępu do sieci kanalizacyjnej wskazuje, że większy udział korzystających z tej sieci występuje w gminach wiejskich powiatu (ok. 65%), niż w gminach miejsko-wiejskich (ok. 55%), przy czym bardzo wyraźnie zaznacza się dysproporcja udziału osób korzystających z sieci między obszarami miejskimi a wiejskimi w tych gminach – w gminach Mogilno i Strzelno prawie wszyscy mieszkańcy miast korzystają z sieci kanalizacyjnej, natomiast ich obszary wiejskie charakteryzują się udziałami wynoszącymi jedynie kilkanaście procent. Według VI edycji *Krajowego programu oczyszczania ścieków komunalnych* (KPOŚK) na terenie obszaru istniały trzy aglomeracje wodno-ściekowe o RLM równej lub większej niż 2 tys. – Aglomeracja Mogilno o RLM 14 tys. i poziomie skanalizowania 98,24% i Aglomeracja Gębice o RLM 2 tys. i poziomie skanalizowania 88,23% (obie obsługujące gminę Mogilno) oraz Aglomeracja Strzelno (obsługująca gminę Strzelno), o RLM 7 tys. i poziomie skanalizowania 96,12%. Aglomeracje obsługiwane są przez 3 oczyszczalnie ścieków: Mogilno, Gębice, Strzelno Klasztorne.

2.18. Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu

Jednym ze współczesnych problemów, który stanowi wyzwanie dla wielu sektorów gospodarki są zmiany klimatyczne. Przejawiają się one m.in. ociepleniem klimatu i nasilaniem się ekstremalnych zjawisk pogodowych. Zmiany te prowadzą często do negatywnych konsekwencji i strat dla środowiska, społeczeństwa oraz gospodarki, wśród których wyróżnić można np. spadek poziomu wód w zbiornikach wodnych oraz gruntowych, nasilanie się okresów suszy (szczególnie uciążliwych dla produkcji rolniczej – w tym żywności), pustynnienie gleb, utrudnienia w sektorze transportowym (w tym w komunikacji publicznej), uszkodzenia infrastruktury technicznej i łączności, uszkodzenia i zniszczenia budynków wskutek silnych zjawisk pogodowych, czy też powstawanie wysp ciepła na mocno przekształconych przestrzeniach (zwłaszcza miast). Możliwości dokładnego rozpoznania skali problemów na poziomie lokalnym są jednak bardzo ograniczone. Zmiany klimatyczne zachodzą bowiem na szeroką skalę i nie wynikają wyłącznie z sytuacji notowanej tylko na konkretnym obszarze. Stąd też jeżeli na terenie danej jednostki (np. gminy) wielkość emisji zanieczyszczeń jest mniejsza niż na terenie jednostki sąsiedniej, nie oznacza to iż jest ona z tego powodu mniej narażona na konsekwencje zmian klimatycznych. Poza tym dane klimatyczne analizowane są co do zasady na dużo bardziej ogólnym poziomie, stąd też różnicowanie sytuacji na poziomie jednostek lokalnych jest praktycznie niemożliwe. Procesy związane z przekształcaniem się klimatu zachodzą zarówno w miastach, jak i na obszarach wiejskich, niezależnie od ich położenia. Różnica polega jedynie na skali powodowanych uciążliwości. Dlatego też odpowiedź na próbę łagodzenia wspomnianych problemów powinna być odgórnie kierowana z jednej strony na eliminowanie przyczyny zmian klimatu – czyli bezpośrednie ograniczenie emisji gazów i pyłów we wszystkich dziedzinach gospodarki i w sektorze mieszkalnictwa (co przełoży się m.in. na wyhamowanie procesu globalnego ocieplenia w przyszłości), prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej (zapobiegając nadmiernym i nieuzasadnionym wycinkom drzew) i odpowiedzialne gospodarowanie zasobami wody, a z drugiej strony na zwiększanie odporności oraz trwałości infrastruktury i systemów (w tym ekosystemów) w różnych obszarach, aby nie doprowadzić do ich uszkodzenia lub zniszczenia. Problemy wynikające ze zmian klimatu dotykają

również obszar OPPT Mogilna, co przejawia się np. występowaniem licznych okresów suszy w rolnictwie (w okresie 2012-2022, w zależności od gminy stwierdzono suszę w 8-10 latach[23], która zagrażała często co najmniej kilku rodzajom upraw), czy także obserwowanym wzrostem średniej temperatury powietrza w okresach wielolecia[24]. Dlatego też w celu łagodzenia różnego rodzaju uciążliwości będących następstwem zmian klimatu, zasadne jest stosowanie podejścia ekosystemowego, mającego na celu ochronę oraz wzrost powierzchni zasobów przyrodniczych – co dotyczy wszelkich działań w obszarze niebiesko-zielonej infrastruktury (w tym również wprowadzanie jej w mikroskali, przede wszystkim poprzez „odbetonowywanie" powierzchni i realizację nowych nasadzeń).

Ważnym obszarem w kontekście wpływu na ocieplanie się klimatu jest energetyka. Wykorzystywanie surowców energetycznych na potrzeby pozyskania energii elektrycznej i cieplnej wiąże się z generowaniem zanieczyszczeń powietrza. Efektem ubocznym tych procesów jest ciągłe dostarczanie gazów cieplarnianych do atmosfery, co wzmacnia omawiany problem. W obszarze energetyki cieplnej istotne są zwłaszcza kwestie takie jak poziom zapotrzebowania na ciepło (związany ze stanem technicznym instalacji sieci grzewczej oraz stopniem izolacji zewnętrznej budynków) oraz źródła jego pozyskiwania (związane z rodzajem wykorzystywanego surowca energetycznego). W obszarze energii elektrycznej istotny jest z kolei poziom zapotrzebowania na prąd wynikający m.in. ze stanu i jakości instalacji oraz klasy energetycznej urządzeń i systemów) jak również źródła jego pozyskiwania (kwestia podłączenia do sieci ogólnej bądź wykorzystywania instalacji OZE). Jak wynika z danych GUS[25] dla kraju, w roku 2021, w strukturze paliw wykorzystanych do produkcji energii cieplnej na cele grzewcze, największy udział stanowiły paliwa stałe (61,9%) i gazowe (36,1%). Uzależnienie od tradycyjnych metod ogrzewania jest wciąż bardzo wysokie. Z drugiej strony, powołując się na dane GUS dotyczące potrzeb w zakresie inwestycji termomodernizacyjnych[26], aż blisko 40% budynków wielomieszkaniowych w kraju wymaga podjęcia tego rodzaju działań. Nawet jeżeli część z tych budynków przeszła już termomodernizację, to skala potrzeb wciąż pozostaje bardzo duża. W tych aspektach na obszarze OPPT Mogilna identyfikuje się problemy związane z komunalnymi budynkami mieszkaniowymi oraz budynkami użyteczności publicznej ogrzewanymi za pomocą mało efektywnych systemów grzewczych oraz charakteryzującymi się bardzo słabą izolacją zewnętrzną i występowaniem mostków termicznych. Bardzo często są to obiekty użytkowane od wielu lat, zbudowane w oparciu o stare systemy budownictwa. Efektem tego są mierzone bardzo duże straty ciepła, jak również widoczna jest duża energochłonność w związku z potrzebą stałego utrzymywania odpowiedniej temperatury w środku. Część budynków korzysta z ogrzewania dostarczanego przez lokalne ciepłownie. Opierają się one jednak na wysoko emisyjnych rozwiązaniach, co istotnie ogranicza możliwości zrealizowania celów redukcyjnych zanieczyszczeń powietrza. W tym aspekcie na obszarze OPPT Mogilna identyfikowana jest potrzeba zmniejszenia emisyjności systemów ciepłowniczych oraz zdecydowanego zwiększenia zaangażowania źródeł odnawialnych (ewentualnie niskoemisyjnych lub kogeneracyjnych) w produkcję energii cieplnej. Podobnie jest w przypadku zapotrzebowania na energię elektryczną, której konsumpcja (zwłaszcza w budynkach użyteczności publicznej opartych na energochłonnych instalacjach elektrycznych) jest bardzo wysoka. Dotyczy to na przykład systemów oświetlenia oraz zasilania urządzeń, których częstotliwość eksploatacji jest bardzo wysoka. W tym miejscu należy również zwrócić uwagę na kwestię produkcji energii z odnawialnych źródeł. Na obszarze OPPT Mogilna energia wykorzystywana na potrzeby działalności budynków użyteczności publicznej i budynków komunalnych pochodzi w głównej mierze z ogólnej sieci energetycznej, pomimo iż mają one potencjał do wdrażania rozwiązań opartych na własnej produkcji energii z odnawialnych źródeł.

[23] https://susza.iung.pulawy.pl
[24] https://klimat.imgw.pl
[25] Gospodarka energetyczna i gazownictwo w 2021r. GUS, 2022
[26] Opracowanie metodologii i przeprowadzenie badania skali działań termomodernizacyjnych budynków mieszkalnych wielomieszkaniowych. GUS, 2018

Duże zapotrzebowanie na energię elektryczną generują systemy oświetlenia drogowego, składające się z licznych punktów. Stanowią one niezbędny komponent przede wszystkim w sferze bezpieczeństwa publicznego. Coraz powszechniej praktykowane są rozwiązania mające na celu doświetlanie miejsc niebezpiecznych na drogach oraz przejść dla pieszych – co minimalizuje ryzyko potencjalnych wypadków, niemniej jednak niesie za sobą większe zapotrzebowanie na prąd oraz tym samym generuje większe koszty utrzymania. W tym aspekcie na obszarze OPPT Mogilna identyfikowane są problemy związane z niedostosowaniem systemów oświetlenia ulicznego do współczesnych standardów. Dla zapewnienia maksymalnych korzyści środowiskowych ważne jest zatem, aby upowszechniać na szeroką skalę systemy oświetlenia energooszczędnego, które bez straty jakości parametrów działania wobec systemów tradycyjnych cechują się zdecydowanie większą oszczędnością zarówno w sferze energetycznej, środowiskowej oraz finansowej.

Omówione powyżej aspekty wpływają na bardzo duże zainteresowanie problematyką zmian klimatu zarówno przez podmioty ze sfery publicznej, jak i prywatnej. Przeciwdziałanie pogłębianiu się zmianom klimatu (zwanej mitygacją zmian klimatu) oraz uodpornienie się na skutki tych zmian, stanowią szczególny obszar interwencji na poziomie Unii Europejskiej, kraju oraz województwa kujawsko-pomorskiego. Ponadto w ramach wspomnianej perspektywy przyjęto zasadę DNSH („do not significant harm"), która nakazuje realizowanie działań inwestycyjnych w taki sposób, aby nie czynić znaczących szkód w środowisku. Zasada ta jest oceniana w odniesieniu do celów środowiskowych tj. łagodzenie zmian klimatu, adaptacja do zmian klimatu, odpowiednie użytkowanie i ochrona zasobów wodnych i morskich, gospodarka o obiegu zamkniętym, zapobieganie i kontrola zanieczyszczeń powietrza, wody i ziemi oraz ochrona i odtwarzanie bioróżnorodności i ekosystemów.

2.19. Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego

Niezbędnym elementem skutecznej i efektywnej realizacji zadań związanych z opracowaniem i wdrożeniem *Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna* jest odpowiednio przygotowany zespół kadrowo – administracyjny obsługujący zawiązane partnerstwo. Partnerstwo, jako nowa jednostka zarządzana na poziomie lokalnym, musi powołać zasób kadrowy, w celu prowadzenia statutowych działań, a także z uwagi na konieczność zapewnienia sprawnej realizacji i wdrażania Strategii na poziomie OPPT. W związku z tym istnieje potrzeba wsparcia finansowego dla tych jednostek, którym powierzone zostały zadania związane z prowadzeniem polityki terytorialnej na terenie wyodrębnionego obszaru. Wsparcie finansowe zdolności administracyjnej polega przede wszystkim na finansowaniu wynagrodzeń pracowników. Jeśli podmiot obsługujący partnerstwo wskaże taką potrzebę w ramach wsparcia finansowego istnieje możliwość także zakupu wyposażenia biura, w tym materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz zakupu sprzętu komputerowego wraz z oprogramowaniem, sfinansowaniu szkoleń dla pracowników, utworzeniu strony internetowej, a także organizacji spotkań, w ramach partnerstwa, związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy.

Wsparcie lokalnych struktur OPPT umożliwi zapewnienie stabilnej i kompetentnej kadry pracowników, a tym samym sprawnej obsługi wdrażania polityki terytorialnej w ww. obszarze funkcjonalnym oraz umożliwi sprawniejsze aplikowanie o środki finansowe na realizację wskazanych projektów. Zrealizowane projekty natomiast przyczynią się do rozwoju regionu i przeciwdziałania marginalizacji.

2.20. Podsumowanie (identyfikacja najważniejszych problemów/ potrzeb rozwojowych obszaru, jako podstawy programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego)

Wykonana dla OPPT Mogilna diagnoza wskazuje na występujące na tym obszarze silne powiązania społeczno-gospodarcze i środowiskowe. Szczególnie silnie zaznaczają się powiązania miasta Mogilna z resztą obszaru OPPT, które jako ośrodek powiatowy zapewnia obsługę mieszkańców na poziomie ponadlokalnym. Na poziomie lokalnym obserwuje się związki łączące wiejskie i miejskie ośrodki lokalne (najczęściej będące siedzibami gmin) i otaczające je obszary wiejskie w zakresie realizacji podstawowych usług społecznych takich jak opieka nad dziećmi i edukacja, opieka zdrowotna, kultura, a także świadczenie pracy, rekreacja i wypoczynek. Postrzeganie OPPT Mogilna jako spójnego obszaru uwidacznia się również w podejmowanych przez samorządy działaniach mających wpływ na stan środowiska przyrodniczego całego terenu OPPT.

Na obszarze OPPT Mogilna jako główne obszary wymagające wsparcia – w zakresie, których identyfikuje się najważniejsze problemy, potrzeby i potencjały rozwojowe - które stanowią podstawę programowania interwencji w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego wskazuje się przede wszystkim:

- wychowanie przedszkolne, kształcenie ogólne i zawodowe – ze względu na niską jakość kształcenia mierzoną wynikami egzaminów zewnętrznych, niedostateczne kompetencje kluczowe uczniów (zwłaszcza cyfrowe i językowe), potrzeby dostosowania szkolnictwa zawodowego do potrzeb nowoczesnego rynku pracy, jak również występujące potrzeby wsparcia infrastrukturalnego i doposażenia obiektów, organizację zajęć dodatkowych i włączających dla osób z niepełnosprawnościami, a w przypadku wychowania przedszkolnego również poprawę jakości świadczenia usług edukacyjnych;

- poprawę dostępności i podniesienie standardu zagospodarowanych ogólnodostępnych przestrzeni publicznych oraz obiektów świadczących usługi publiczne, odnowę przestrzeni publicznych, wsparcie rozwoju turystyki - na obszarze występują zniszczone lub mało atrakcyjne przestrzenie i obiekty publiczne, które wymagają zagospodarowania, remontu lub doposażenia w celu udostępnienia ich mieszkańcom m.in. na potrzeby świadczenia usług kulturalnych, rekreacji i wypoczynku oraz włączenia społecznego, a także poniesienia jakości świadczonych usług; w zakresie potencjałów rozwojowych na obszarze OPPT identyfikuje się niewykorzystany w pełni potencjał do rozwoju turystyki na bazie występujących walorów przyrodniczych i kulturowych; w związku z występującym procesem starzenia się społeczeństwa dostrzega się potrzebę poprawy dostępności do usług zdrowotnych;

- budowę dróg rowerowych i pieszo-rowerowych – na terenie OPPT identyfikuje się niedostateczny rozwój infrastruktury rowerowej w związku z występowaniem luk w istniejącej sieci oraz brakiem dróg rowerowych przy ruchliwych odcinkach dróg, co ogranicza wykorzystywanie roweru jako bezpiecznego i ekologicznego środka transportu; na analizowanym obszarze dostrzega się również potrzebę realizacji dróg rowerowych poprawiających dostępność do obiektów i atrakcji turystycznych w celu wzmocnienia potencjału turystycznego OPPT,

- poprawę efektywności energetycznej, redukcję emisji zanieczyszczeń, adaptację do zmian klimatu, poprawę dostępu do dobrej jakości wody – ze względu na obecność na terenie OPPT budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej cechujących się słabą izolacją termiczną, wykorzystujących mało efektywne, energochłonne i nieekologiczne systemy grzewcze, występowanie przestarzałych energochłonnych systemów oświetleniowych i przestarzałej sieci wodociągowej; identyfikuje się również potrzeby związane z przystosowaniem oraz budowaniem odporności w związku z zachodzącymi zmianami klimatu - tworzeniem zielonej i niebieskiej infrastruktury, odbetonowywaniem powierzchni i realizacją nowych nasadzeń.

- wsparcie administracyjne – w celu sprawnego wdrażania ustaleń Strategii identyfikuje się szereg potrzeb w zakresie wsparcia kadry odpowiedzialnej za realizację zadań związanych z Polityką Terytorialną oraz zakup niezbędnego wyposażenia.

3. Identyfikacja obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą, tj. wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją i miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze

Według Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego - Strategia Przyspieszenia 2030+ w obrębie OPPT Mogilna identyfikuje się obszary wymagające rozwiązania negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej (będące Obszarami Strategicznej Interwencji wskazywanymi w polityce regionalnej województwa). Na poziomie regionalnym [27] do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości zaliczono gminę Dąbrowa[28], z kolei do gmin problemowych pod względem niskiego poziomu rozwoju przedsiębiorczości zakwalifikowano gminę Strzelno[29]. W obu gminach na wskazane problemy nakładają się także procesy starzenia się społeczeństwa o ponadprzeciętnym natężeniu. Ponadto gminy Dąbrowa i Jeziora Wielkie identyfikowane są jako obszar zagrożony trwałą marginalizacją na poziomie krajowym[30].

4. Wizja rozwoju obszaru – oczekiwany wynik realizacji działań planowanych w ramach Polityki Terytorialnej

Realizacja projektów w ramach zaproponowanych celów strategicznych na terenie OPPT Mogilna przyczyni się do podniesienia poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru, zwiększenia powiązań społeczno-gospodarczych wewnątrz obszaru oraz wesprze proces zielonej transformacji i rozwoju gospodarki zeroemisyjnej.

Ograniczony zostanie negatywny wpływ człowieka na atmosferę, do czego przyczyni się rozwój sieci dróg rowerowych umożliwiających ekologiczne przemieszczanie się na terenie obszaru. Na poprawę czystości powietrza wpłynie także realizacja działań z zakresu modernizacji energetycznej budynków mieszkalnych i użyteczności publicznej, jak również modernizacja oświetlenia ulicznego, dzięki czemu zwiększy się efektywność energetyczna i zmniejszy się emisja zanieczyszczeń do atmosfery. Realizacja dróg rowerowych i pieszo rowerowych wpłynie także na zwiększenie dostępności, gdyż umożliwi

[27] na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii Przyspieszenia 2030+"

[28] wskaźniki, względem których gminę uznano za problemową tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej lub powyżej przyjętego kryterium)

- saldo migracji wewnętrznych na 1 tys. mieszkańców (wartość uśredniona z lat 2014-2018)
- zmiana liczby ludności w latach 2010-2018 (2010=100%)
- wyniki egzaminów z matematyki i języka angielskiego na poziomie szkoły podstawowej (wartość uśredniona dla lat 2015-2016) oraz gimnazjum (wartość uśredniona dla lat 2016-2018) jako procent średniej krajowej
- udział bezrobotnych kobiet w liczbie kobiet w wieku produkcyjnym w 2018 r.
- udział dzieci w wieku do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku w 2017 r.
- liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności w 2018 r.
- liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2018 r.

[29] wskaźniki, względem których gminę uznano za problemową tj. w przypadku których gmina wykazała negatywne wartości (poniżej przyjętego kryterium)

- liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON na 1 tys. ludności w 2018 r.
- liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym w 2018 r.

[30] na podstawie delimitacji wykonanej na potrzeby „Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju" a następnie zaktualizowanej w roku 2020 („Zaktualizowana lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, programowanie 2021-2027" oraz „Zaktualizowana imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze")

mieszkańcom obszaru bezpieczną i ekologiczną podróż rowerem w celu skorzystania z usług publicznych czy dotarcia do miejsc pracy.

Poprawi się dostęp mieszkańców do dobrej jakości wody pitnej oraz ograniczone zostaną jej straty w wyniku modernizacji przestarzałych systemów i sieci wodociągowych.

OPPT Mogilna będzie cechował się większą odpornością na skutki negatywnych zmian klimatycznych. Proces adaptacji do zmian klimatu wsparty zostanie poprzez modernizację i tworzenie nowych terenów zielonych, realizację nasadzeń i zagospodarowanie wód opadowych.

Na terenie obszaru nastąpi poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wzrost jakości i zwiększenie dostępu do usług publicznych, zwłaszcza edukacyjnych, wychowania przedszkolnego, kulturalnych i ochrony zdrowia. W wyniku realizacji projektów edukacyjnych uczniowie obszaru będą lepiej wykształceni i uzyskają dodatkowe kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne, zwłaszcza w zakresie kompetencji matematyczno-przyrodniczych, językowych, cyfrowych, doradztwa zawodowego, a więc niezbędnych w przyszłym procesie nauki i pozyskiwania pracy oraz wsparcie pedagogiczno-psychologiczne. Wzrośnie atrakcyjność wychowania przedszkolnego poprzez poszerzenie oferty zajęć. Proces kształcenia i wychowania przedszkolnego odbywać się będzie przy uwzględnieniu potrzeb uczniów i dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi i sprzyjać będzie zapewnieniu dostępu tym osobom do dobrej jakości kształcenia włączającego, poprzez dodatkowe wsparcie i łatwiejszy dostęp do zajęć. Sprzyjać to będzie włączeniu społecznemu i zapobiegnie alienacji wśród rówieśników. W procesie kształcenia i wychowania uczniowie i dzieci przedszkolne uzyskają lepsze wsparcie ze strony nauczycieli, którzy podniosą swoje kompetencje i kwalifikacje w wyniku uczestnictwa w stażach i szkoleniach. Zwiększy się uczestnictwo mieszkańców w życiu społeczno-kulturalnym obszaru w wyniku podniesienia jakości i modernizacji obiektów kultury. Realizacja działań z zakresu ochrony zdrowia wpłynie na podniesienie jakości i zwiększenie dostępności do ambulatoryjnych zdrowotnych świadczeń specjalistycznych, co jest szczególnie istotne w kontekście starzejącego się społeczeństwa.

Przestrzeń stanie się bardziej atrakcyjna i dostępna dla mieszkańców obszaru oraz turystów. Odnowione zostaną zaniedbane lub zniszczone przestrzenie publiczne, które służyć będą społecznościom lokalnym, umożliwiając bezpieczne spędzanie wolnego czasu, wzmacniając integrację i kontakty międzyludzkie. W wyniku realizacji infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej wzmocniony zostanie potencjał turystyczny obszaru.

W celu wzmocnienia rozwoju OPPT Mogilna, na obszarze planuje się także realizację działań uzupełniających w ramach instrumentu RLKS.

5. Opis wsparcia obszarów charakteryzujących się trudną sytuacją społeczno-gospodarczą

Celem realizacji założeń Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego jest zrównoważony rozwój całego województwa, ze szczególnym uwzględnieniem tzw. obszarów problemowych (miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze, gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą), którym przyznano dodatkowe wsparcie finansowe przeznaczone na realizację działań służących poprawie zdiagnozowanej sytuacji problemowej.

Na terenie OPPT Mogilna do tzw. obszarów problemowych zaliczono:

- **gminę Dąbrowa** (*wskazaną z poziomu regionalnego jako problemową pod względem niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości, a dodatkowo zaliczoną na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych*), dla której w celu niwelowania występujących na jej terenie problemów społeczno-gospodarczych planuje się realizację projektów mających na celu

podniesienie jakości kształcenia ogólnego, co sprzyjać będzie nabywaniu przez uczniów kompetencji kluczowych, wyrównywaniu szans rozwojowych i wzrostowi ich aktywności. Dzięki działaniom wspierającym rozwój instytucji kultury mieszkańcy zyskają przestrzeń do realizacji działań o charakterze kulturalno-rozrywkowym oraz działań włączających i możliwość integracji społecznej i międzypokoleniowej, ułatwiającej tym samym włączenie społeczne osób wymagających wsparcia;

- **gminę Strzelno** (*wskazaną z poziomu regionalnego jako problemową pod względem niskiego poziomu przedsiębiorczości),* dla której planuje się realizację działań z zakresu poprawy jakości kształcenia ogólnego na obszarach wiejskich, co w wyniku poprawy poziomu nauczania, i wzrostu kompetencji kluczowych, w tym językowych, wpłynie w przyszłości na zwiększenie poziomu aktywizacji społecznej na rynku pracy, a tym samym pozytywnie wpłynie na zdiagnozowany w gminie problem niskiego poziomu przedsiębiorczości;

- **gminę Jeziora Wielkie** (*zaliczoną na poziomie krajowym do gmin zmarginalizowanych)*, dla której w celu niwelowania występujących na jej terenie problemów planuje się realizację działań mających na celu przede wszystkim rozwój infrastruktury turystycznej, co wpłynie na podniesienie atrakcyjności i walorów wypoczynkowych i zwiększy możliwości wykorzystania potencjału turystycznego gminy, przyczyniając się do zwiększenia liczby turystów i pośrednio przyczyniając się do rozwoju lokalnej działalności gospodarczej w gminie.

Ponieważ do tzw. obszarów problemowych zaliczono trzy z czterech gmin obszaru, duży wpływ na poprawę ich sytuacji w zakresie zdiagnozowanych problemów będą miały również działania prowadzone przez Samorząd Powiatowy w zakresie wzmacniania jakości szkolnictwa zawodowego i jego dostosowania do lokalnych rynków pracy co przyczyni się do wzrostu kwalifikacji pracowników OPPT, w zakresie podniesienia jakości kształcenia ogólnego, co wpłynie na wzrost kompetencji miękkich i aktywności uczniów oraz w zakresie tworzenia infrastruktury turystycznej zwiększającej potencjał turystyczny obszaru.

6. Cele rozwojowe obszaru realizowane poprzez wsparcie w ramach Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego

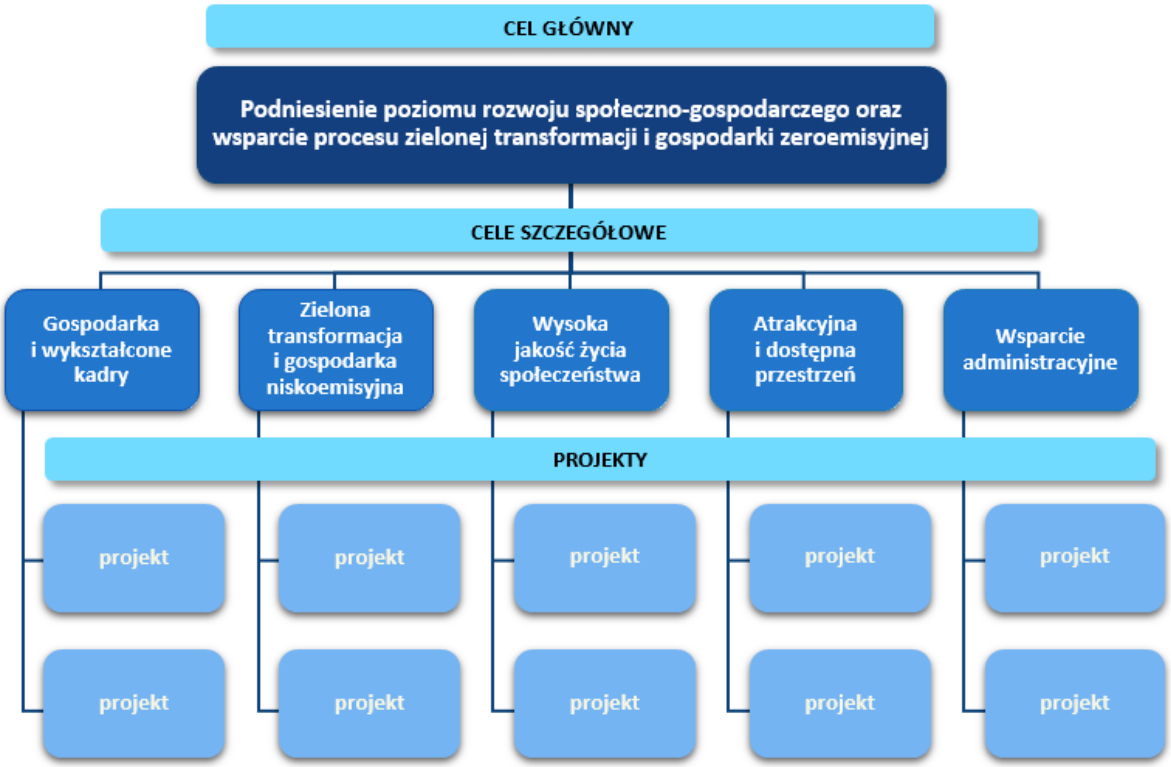

Ryc. Schemat struktury celów oraz realizujących je projektów (tzw. drzewo ustaleń)

6.1. Opis realizacji celów

Cel główny: Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej

Głównym celem realizacji strategii służącej wsparciu rozwoju w ramach polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego jest „Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej". Cel główny swoim zakresem obejmuje wszystkie zagadnienia mieszczące się w ramach celów szczegółowych i określa (stanowi swego rodzaju deklarację), dotyczącą wizji rozwoju obszaru, do której będzie się dążyć poprzez realizację zaplanowanej interwencji w ramach polityki terytorialnej. Cel ten zdefiniowano na podstawie zidentyfikowanych problemów i potrzeb rozwojowych występujących na obszarze realizacji Strategii, a jego wypełnienie związane będzie przede wszystkim z rozwojem innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, w tym rozwój rynku pracy, kształtowaniem stanu środowiska przyrodniczego, poprawą szeroko rozumianego rozwoju społecznego, zwłaszcza w aspekcie rozwoju i dostępności do usług z zakresu edukacji, zdrowia, kultury i sportu oraz kształtowaniem warunków i przestrzeni dla wysokiej jakości życia.

Cele szczegółowe:

1. **Cel szczegółowy: Gospodarka i wykształcone kadry**

Cel szczegółowy „Gospodarka i wykształcone kadry" obejmuje przede wszystkim projekty realizowane w zakresie poprawy infrastruktury i jakości kształcenia zawodowego. Ponadto cel ten obejmuje projekty związane z podniesieniem poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regonu.

W ramach celu realizowane będą projekty ukierunkowane na poprawę jakości, efektywności i skuteczności kształcenia zawodowego oraz działania wpływające na dostosowanie tego rodzaju kształcenia do potrzeb rynku pracy. Cel „Gospodarka i wykształcone kadry" obejmuje także projekty wpływające na dostosowanie kształcenia zawodowego do wymogów zielonej i cyfrowej transformacji oraz projekty związane z promowaniem tego rodzaju kształcenia jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji. Ponadto w celu poprawy jakości oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb rynku pracy realizowane będą inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz centrów i placówek prowadzących kształcenie zawodowe. Dostępność wysoko wykwalifikowanych kadr będzie miała bezpośredni wpływ na podniesienie poziomu innowacyjności i konkurencyjności gospodarczej regionu przez co wpłynie na jego atrakcyjność.

2. Cel szczegółowy: Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna

Cel szczegółowy „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna" związany jest z poprawą stanu środowiska przyrodniczego tj. obejmuje projekty dotyczące poprawy efektywności energetycznej, redukcji emisji zanieczyszczeń do powietrza, przystosowania do zmian klimatu, zrównoważonej gospodarki wodnej oraz gospodarki zeroemisyjnej.

Do najważniejszych wyzwań związanych z poprawą stanu środowiska przyrodniczego należą kwestie poprawy jakości powietrza i gospodarki wodnej. Cel „Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna" zawiera szereg wielokierunkowych działań, które wpłyną na poprawę obecnego systemu energetycznego oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wodnych. I tak, kompleksowa modernizacja energetyczna, rozwój efektywnych energetycznie systemów ciepłowniczych opartych na źródłach OZE, budowa energooszczędnego oświetlenia ulicznego opartego na technologii LED doprowadzą do redukcji zużycia energii cieplnej i elektrycznej a tym samym znacząco wpłyną na redukcję zanieczyszczeń powietrza. Obok projektów energetycznych poprawie stanu powietrza będą służyć także działania z zakresu rozwoju i usprawnienia nisko- i zeroemisyjnego transportu publicznego m.in. działania w infrastrukturę rowerową przyczyniające się do priorytetyzacji ruchu pieszego i rowerowego, tym samym zmniejszające ilość emitowanych zanieczyszczeń do powietrza. Wsparcie zielonej i niebieskiej infrastruktury, nasadzenia i zazielenienia przyczynią się do zwiększenia terenów zielonych, a tym samym realizując zadania małej retencji pozwolą na skuteczne i efektywne gospodarowanie wodami opadowymi przez co pozytywnie wpłyną na zaadoptowanie danego obszaru do zmian klimatu. Natomiast projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych, odpowiadające na problem malejących zasobów wodnych, ukierunkowane zostaną na ograniczenie strat wody oraz efektywne wykorzystanie istniejących zasobów wodnych.

3. Cel szczegółowy: Wysoka jakość życia społeczeństwa

Cel szczegółowy „Wysoka jakość życia społeczeństwa" obejmuje projekty związane z poprawą dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu (m.in. przedszkola), podniesieniem jakości kształcenia ogólnego, ochroną zdrowia oraz wsparciem instytucji kultury.

Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości infrastruktury i usług społecznych skorelowane jest z kompleksową poprawą warunków kształcenia przedszkolnego tj. tworzeniem nowych miejsc wychowania przedszkolnego a także działaniami wpływającymi na poprawę oferty i jakości świadczonych usług edukacyjnych. Wysoka jakość życia społecznego to także projekty w zakresie poprawy jakości i efektywności kształcenia ogólnego. Działania te przyczynić się mają przede wszystkim

do wyrównywania szans edukacyjnych wewnątrz- i międzyregionalnych. Projekty realizowane dla uczniów obejmować będą m. in. podnoszenie kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, podstawowych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Nie zabraknie również działań w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego czy edukacji włączającej. Wsparcie dla przedstawicieli kadry będzie dotyczyć m. in. podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem, podnoszenia kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społeczno-emocjonalnych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją. Kadrze szkół i placówek będzie udzielana pomoc w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych lub wychowawczych. Z kolei szkoły i placówki prowadzące kształcenie ogólne uzyskają możliwość poprawy warunków kształcenia w ramach dostosowania do wymogów edukacji włączającej, w tym poprawy dostępności. Rozwój opieki specjalistycznej, rehabilitacji medycznej, deinstytucjonalizacja usług opieki zdrowotnej, tworzenie i dostosowanie infrastruktury podmiotów leczniczych do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami oraz zakup sprzętu medycznego i aparatury medycznej to kolejne elementy, jakie zostały zawarte w celu „Wysoka jakość życia społeczeństwa". Natomiast działania związane ze wsparciem instytucji kultury ukierunkowane będą na rozwój i funkcjonowanie oferty instytucji kultury dostosowanej do odbiorców lokalnych oraz regionalnych a także na zadania w zakresie budowy/rozbudowy/remontu, wyposażenia oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych. Cel ten obejmuje także działania związane z odrestaurowaniem i konserwacją ogólnodostępnych obiektów zabytkowych wraz z zagospodarowaniem terenu wokół nich. Ważnym aspektem będą także projekty rozwijające czytelnictwo w formule tworzenia/wspierania bibliotek lokalnych/mediatek jako centrów życia społecznego. Sektor kultury stanowi bowiem istotny potencjał zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego przez co jest ważnym elementem wpływającym na podniesienie jakości życia.

4. Cel szczegółowy: Atrakcyjna i dostępna przestrzeń

Cel szczegółowy „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń" obejmuje zagadnienia związane z odnową przestrzeni publicznej, turystyką oraz ścieżkami rowerowymi prowadzącymi do atrakcji turystycznych.

W celu przywrócenia lub nadania nowych funkcji, kulturalnych, społecznych lub edukacyjnych zdegradowanej przestrzeni, obiektom bądź terenom, w ramach celu „Atrakcyjna i dostępna przestrzeń" realizowane będą projekty polegające m.in. na ich przebudowie, remoncie, adaptacji (wraz z wyposażeniem) oraz projekty mające na celu uporządkowanie i zagospodarowanie przestrzeni publicznej, służące udostępnieniu terenów dla mieszkańców. W obszarze turystyki realizowane zostaną projekty przyczyniające się do rozwoju oferty turystycznej bazującej na lokalnych potencjałach turystycznych oraz walorach kulturowych i przyrodniczych, polegające m.in. na rozwoju infrastruktury turystycznej wraz z zakupem wyposażenia i sprzętu oraz adaptacji obiektów do pełnienia funkcji turystycznych. Działania te ukierunkowane będą na tworzenie lub rozszerzanie istniejących tras i szlaków turystycznych różnych rodzajów (np. piesze, wodne, rowerowe), w tym budowę, przebudowę i rozbudowę infrastruktury poprawiającej dostępność obiektów i atrakcji turystycznych oraz zagospodarowanie ich bezpośredniego otoczenia (m.in. parkingi, ciągi komunikacyjne, infrastruktura dla osób z niepełnosprawnościami, zielona infrastruktura). W ramach realizacji celu możliwa będzie także budowa/przebudowa szlaków i ścieżek rowerowych, prowadzących do atrakcji turystycznych lub miejsc bezpośrednio z nimi powiązanych.

5. Cel szczegółowy: Wsparcie administracyjne

Cel szczegółowy „Wsparcie administracyjne" obejmuje działania mające na celu wsparcie zdolności administracyjnej w zakresie wdrażania Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

W ramach realizacji celu możliwe będzie wynagradzanie osób odpowiedzialnych za realizację polityki terytorialnej, a także, jeśli podmiot obsługujący partnerstwo wskaże taką potrzebę w ramach wsparcia

finansowego istnieje możliwość zakup wyposażenia biurowego, sprzętu komputerowego oraz materiałów biurowych i eksploatacyjnych oraz organizacja spotkań w ramach partnerstwa związanych z wdrażaniem polityki terytorialnej i rozwijaniem współpracy. Realizacja projektów przypisanych do celu „Wsparcie administracyjne" zapewni stworzenie i utrzymanie odpowiednich warunków pracy oraz zatrudnienie wykwalifikowanych pracowników, gwarantujących skuteczne wykonywanie obowiązków związanych z realizacją polityki terytorialnej.

6.2. Drzewo ustaleń

CEL GŁÓWNY	CELE SZCZEGÓŁOWE	PROJEKTY
Podniesienie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego oraz wsparcie procesu zielonej transformacji i gospodarki zeroemisyjnej	Gospodarka i wykształcone kadry	OPPT-MO-28 Rozbudowa i doposażenie szkół Powiatu Mogileńskiego
		OPPT-MO-30 Rozwój kształcenia zawodowego w szkołach Powiatu Mogileńskiego
	Zielona transformacja i gospodarka niskoemisyjna	OPPT-MO-1 Budowa ścieżki rowerowej ul. 900-Lecia - Wiecanowo
		OPPT-MO-8 Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie
		OPPT-MO-9 Budowa ścieżek rowerowych – Budowa ścieżki rowerowej pomiędzy ulicami Kasprowicza, Miłosza i Kościuszki w Strzelnie
		OPPT-MO-10 Kompleksowa modernizacja energetyczna Urzędu Miejskiego w Strzelnie
		OPPT-MO-11 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w Strzelnie
		OPPT-MO-13 Projekt w zakresie efektywnych sieci wodociągowych – Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Ciechrz
		OPPT-MO-16 Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)
		OPPT-MO-16a Działania adaptacyjne przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie
		OPPT-MO-20 Modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej na terenie gminy Dąbrowa.
		OPPT-MO-21 Modernizacja energetyczna budynków komunalnych na terenie gminy Dąbrowa.
		OPPT-MO-22 Efektywne gospodarowanie wodą do spożycia - wdrożenie inteligentnego systemu monitorowania i zarządzania siecią wodociągową
		OPPT-MO-26 Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego
		OPPT-MO-26a Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego II
	Wysoka jakość życia społeczeństwa	OPPT-MO-3 Równe szanse w Przedszkolu nr 3
		OPPT-MO-4 Edukacyjny włącznik kompetencji
		OPPT-MO-5 Edukacja bez ograniczeń.

		OPPT-MO-17 Wsparcie instytucji kultury – Przebudowa budynku Domu Kultury w Strzelnie
		OPPT-MO-19 Kształcenie ogólne
		OPPT-MO-23 Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach w gminie Dąbrowa
		OPPT-MO-24 Remont biblioteki gminnej.
		OPPT-MO-29 Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach Powiatu Mogileńskiego
		OPPT-MO-31 Poprawa jakości funkcjonowania SP ZOZ w Mogilnie
	Atrakcyjna i dostępna przestrzeń	OPPT-MO-6 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ul. Padniewskiej w Mogilnie
		OPPT-MO-6a Zagospodarowanie wieży ciśnień w Mogilnie wraz z terenem przyległym na potrzeby ogólnodostępnej przestrzeni publicznej
		OPPT-MO-7 Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie
		OPPT-MO-15 Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Strzelno
		OPPT-MO-15a Odnowa przestrzeni publicznych przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie
		OPPT-MO-32 Poprawa rozwoju turystyki poprzez budowę ścieżek rowerowych
	Wsparcie administracyjne	OPPT-MO-33 Wsparcie administracyjne działalności OPPT Powiatu Mogileńskiego

7. Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji ustaleń strategii

Wartości wskaźników określone zostały na podstawie wypełnionych fiszek projektowych każdego zadania i odnoszą się do obligatoryjnych wskaźników określonych w celu monitorowania funduszy unijnych.

Wskaźniki produktu							
Cel szcze-gółowy	**Działanie**	**Fundusz**	**Numer**	**Wskaźnik**	**Jednostka miary**	**Cel pośredni (2024)**	**Cel końcowy (2029)**
2 (i)	Działanie 02.17	EFRR	RCO019	Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej *	m2	0	4 358,93
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	658
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	PLRO025	Liczba zmodernizowanych	szt.	0	1

Wskaźniki produktu							
Cel szcze-gółowy	**Działanie**	**Fundusz**	**Numer**	**Wskaźnik**	**Jednostka miary**	**Cel pośredni (2024)**	**Cel końcowy (2029)**
				źródeł ciepła (innych niż indywidualne)*			
2 (i)	Działanie 02.18	EFRR	RCO018	Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej	Szt.	0	10
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO121	Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów)	ha	0	0,4
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO026	Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania do z, mian klimatu	ha	0	6,3798
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	400	53 774
2 (v)	Działanie 02.20	EFRR	RCO030	Długość nowych lub zmodernizowanych sieci wodociągowych w ramach zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	km	0	74,7
2 (v)	Działanie 02.20	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	14 474
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	PLRO058	Wspierana infrastruktura rowerowa	km	0	5,19
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	43 889
4 (ii)	Działanie 06.15	EFRR	RCO067	Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych	osoby	0	210
4 (ii)	Działanie 06.15	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach	osoby	0	210

Wskaźniki produktu							
Cel szcze-gółowy	**Działanie**	**Fundusz**	**Numer**	**Wskaźnik**	**Jednostka miary**	**Cel pośredni (2024)**	**Cel końcowy (2029)**
				strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego			
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCO01	Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej	osoby	20	20
4 (f)	Działanie 08.27	EFS+	PLFCO03	Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem	osoby	397	1045
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCO04	Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem	osoby	0	480
4 (f)	Działanie 08.28	EFS+	PLFCO05	Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich	osoby	0	140
4 (f)	Działanie 08.26 Działanie 08.27 Działanie 08.28	EFS+	PLFCO07	Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem	podmioty	13	22
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCO069	Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	Osoby/rok	0	3000
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	PLRO0133	Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą	szt.	0	1
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	0	3000
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13	EFRR	RCO077	Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem	sztuki	0	4
5 (i)	Działanie 5.14	EFRR	PROG-FEKP-0045	Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych	sztuki	0	5

Wskaźniki produktu							
Cel szcze-gółowy	**Działanie**	**Fundusz**	**Numer**	**Wskaźnik**	**Jednostka miary**	**Cel pośredni (2024)**	**Cel końcowy (2029)**
5 (i)	Działanie 5.14	EFRR	PROG-FEKP-0046	Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych	hektar	0	2,9684
5 (i)	Działanie 5.16	EFRR	RCO112	Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	sztuki	0	6
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13 Działanie 05.14	EFRR	RCO074	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	osoby	500	69 350
2 (i), 2 (iv), 2 (v), 2 (viii), 4 (ii), 4 (v), 5 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18 Działanie 02.19 Działanie 02.20 Działanie 03.03 Działanie 05.12 Działanie 05.13 Działanie 05.14 Działanie 06.15 Działanie 06.16	EFRR	RCO075	Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego	sztuki	0	1

Wskaźniki rezultatu							
Cel szcze-gółowy	**Działanie**	**Fundusz**	**Numer**	**Wskaźnik**	**Jednostka miary**	**Źródło danych**	**Cel końcowy (2029)**
2 (viii)	Działanie 03.03	EFRR	RCR064	Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej	użytkownicy/rok	CST2021	9 643
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCR029	Szacowana emisja gazów cieplarnianych*	tony równoważnika CO2/rok	CST2021	58,94
2 (i)	Działanie 02.17 Działanie 02.18	EFRR	RCR026	Roczne zużycie energii pierwotnej (w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych)*	MWh/rok	CST2021	356,28

Wskaźniki rezultatu							
Cel szcze-gółowy	**Działanie**	**Fundusz**	**Numer**	**Wskaźnik**	**Jednostka miary**	**Źródło danych**	**Cel końcowy (2029)**
2 (iv)	Działanie 02.19	EFRR	RCR037	Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów)	osoby	CST2021	10 100
2 (v)	Działanie 02.20	EFRR	RCR041	Ludność przyłączona do ulepszonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę	osoby	CST2021	3 692
4 (ii)	Działanie 06.15	EFRR	RCR071	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych	Użytkownicy/rok	CST2021	210
4 (f)	Działanie 08.26	EFS+	PLFCR02	Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	CST2021	5
4 (f)	Działanie 08.27 Działanie 08.28	EFS+	PLFCR01	Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	osoby	CST2021	1400
4 (v)	Działanie 06.16	EFRR	RCR073	Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej	Użytkownicy/rok	CST2021	3 000
5 (i)	Działanie 05.12 Działanie 05.13	EFRR	RCR077	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem	osoby odwiedzające/ rok	CST2021	48 500
5 (i)	Działanie 5.14	EFRR	PROG-FEKP-0047	Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem	osoby	CST2021	26 000
5 (i)	Działanie 5.16	EFRR	PROG-FEKP-0051	Liczba osób objętych projektem w ramach wsparcia administracyjnego	osoby	CST2021	12

* wartości możliwe do oszacowania po opracowaniu projektów i audytów energetycznych

8. Wskazanie zgodności planowanej interwencji z dokumentami programowymi (funduszami), do których zamierza się aplikować o finansowanie wsparcia

Niniejsza strategia terytorialna realizowana będzie w zgodności z przyjętym Programem *Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza (FEdKP) 2021-2027*. Program ten umożliwia ubieganie się o wsparcie na realizację projektów w ramach instrumentów terytorialnych takich jak m.in. ZIT, czy IIT. W województwie kujawsko-pomorskim tymi instrumentami objęte są konkretne obszary (tzw. obszary prowadzenia polityki terytorialnej), które wyznaczone zostały w *Strategii Rozwoju Województwa Kujawsko-Pomorskiego do roku 2030 – Strategia Przyspieszenia 2030+.* We wspomnianym programie FEdKP zapisano, iż to strategie ZIT/IIT będą określały kierunki wsparcia i projekty dostosowane do specyfiki danego obszaru, zgodnie z przyjętymi założeniami rozwojowymi dla poszczególnych poziomów Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. Niniejsza Strategia określa zatem listę projektów odpowiadających na problemy oraz potrzeby obszaru OPPT Mogilna, które wynikają z zakresu wsparcia w ramach Celów Polityki: CP2, CP4, CP5 scharakteryzowanego w programie FEdKP. Wszystkie projekty wskazane do realizacji w ramach niniejszej Strategii, dla których planowane jest finansowanie ze środków programu FEdKP 2021-2027, wykazują pełną zgodność z zapisami tego programu.

Tabela 8. Wykazanie zgodności planowanej interwencji z celami i priorytetami określonymi w programie FEdKP 2021-2027

Cel Polityki	Priorytet	Cel szczegółowy	Nazwy projektów zgodnych z zakresem wsparcia w ramach celów i priorytetów
Cel Polityki 2. Bardziej przyjazna dla środowiska, niskoemisyjna i przechodząca w kierunku gospodarki zeroemisyjnej oraz odporna Europa dzięki promowaniu czystej i sprawiedliwej transformacji energetycznej, zielonych i niebieskich inwestycji, gospodarki o obiegu zamkniętym, łagodzenia zmian klimatu i przystosowania się do nich,	**Priorytet 2** Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu	**2(i)** Wspieranie efektywności energetycznej i redukcji emisji gazów cieplarnianych	OPPT-MO-10 Kompleksowa modernizacja energetyczna Urzędu Miejskiego w Strzelnie. OPPT-MO-11 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w Strzelnie OPPT-MO-20 Modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej na terenie gminy Dąbrowa. OPPT-MO-21 Modernizacja energetyczna budynków komunalnych na terenie gminy Dąbrowa.

zapobiegania ryzyku i zarządzania ryzykiem oraz zrównoważonej mobilności miejskiej	**Priorytet 2** Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu	**2(iv)** Wspieranie przystosowania się do zmian klimatu i zapobiegania ryzyku związanemu z klęskami żywiołowymi i katastrofami, a także odporności, z uwzględnieniem podejścia ekosystemowego	OPPT-MO-8 Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie OPPT-MO-16 Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi) OPPT-MO-16a Działania adaptacyjne przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie
	Priorytet 2 Fundusze Europejskie dla czystej energii i ochrony zasobów środowiska regionu	**2(v)** Wspieranie dostępu do wody oraz zrównoważonej gospodarki wodnej	OPPT-MO-13 Projekt w zakresie efektywnych sieci wodociągowych – Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Ciechrz OPPT-MO-22 Efektywne gospodarowanie wodą do spożycia - wdrożenie inteligentnego systemu monitorowania i zarządzania siecią wodociągową
	Priorytet 3 Fundusze Europejskie na zrównoważony transport miejski	**2(viii)** Wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej jako elementu transformacji w kierunku gospodarki zeroemisyjnej	OPPT-MO-1 Budowa ścieżki rowerowej ul. 900-Lecia - Wiecanowo OPPT-MO-9 Budowa ścieżek rowerowych – Budowa ścieżki rowerowej pomiędzy ulicami Kasprowicza, Miłosza i Kościuszki w Strzelnie OPPT-MO-26 Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego OPPT-MO-26a Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego II

Cel Polityki 4. Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych	**Priorytet 8** Fundusze Europejskie na rozwój lokalny	**4(f)** Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami	OPPT-MO-3 Równe szanse w Przedszkolu nr 3 OPPT-MO-4 Edukacyjny włącznik kompetencji OPPT-MO-5 Edukacja bez ograniczeń. OPPT-MO-19 Kształcenie ogólne OPPT-MO-23 Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach w gminie Dąbrowa OPPT-MO-29 Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach Powiatu Mogileńskiego OPPT-MO-30 Rozwój kształcenia zawodowego w szkołach Powiatu Mogileńskiego
	Priorytet 6 Fundusze Europejskie na rzecz zwiększania dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców	**4(ii)** Poprawa równego dostępu do wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu w zakresie kształcenia, szkoleń i uczenia się przez całe życie poprzez rozwój łatwo dostępnej infrastruktury, w tym poprzez wspieranie odporności w zakresie kształcenia i szkolenia na odległość oraz on-line	OPPT-MO-28 Rozbudowa i doposażenie szkół Powiatu Mogileńskiego
	Priorytet 6 Fundusze Europejskie na rzecz zwiększania dostępności regionalnej infrastruktury dla mieszkańców	**4(v)** Zapewnianie równego dostępu do opieki zdrowotnej i wspieranie odporności systemów opieki zdrowotnej, w tym podstawowej opieki zdrowotnej oraz wspieranie przechodzenia od opieki instytucjonalnej do opieki rodzinnej i środowiskowej	OPPT-MO-31 Poprawa jakości funkcjonowania SP ZOZ w Mogilnie
Cel Polityki 5.	**Priorytet 5**	**5(i)**	OPPT-MO-6 Zagospodarowanie

Europa bliższa obywatelom dzięki wspieraniu zrównoważonego i zintegrowanego rozwoju wszystkich rodzajów terytoriów oraz inicjatyw lokalnych	Fundusze Europejskie na wzmacnianie potencjałów endogenicznych regionu	Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego , kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich	przestrzeni publicznej przy ul. Padniewskiej w Mogilnie OPPT-MO-6a Zagospodarowanie wieży ciśnień w Mogilnie wraz z terenem przyległym na potrzeby ogólnodostępnej przestrzeni publicznej OPPT-MO-7 Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie OPPT-MO-15 Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Strzelno OPPT-MO-15a Odnowa przestrzeni publicznych przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie OPPT-MO-17 Wsparcie instytucji kultury – Przebudowa budynku Domu Kultury w Strzelnie OPPT-MO-24 Remont biblioteki gminnej. OPPT-MO-32 Poprawa rozwoju turystyki poprzez budowę ścieżek rowerowych OPPT-MO-33 Wsparcie administracyjne działalności OPPT Powiatu Mogileńskiego

9. Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)

9.1. Tryb i zasady naboru projektów

Kwalifikacja projektów do realizacji w ramach OPPT Mogilno dokonywana była przy zachowaniu partnerskiego modelu współpracy. Wybrane zostały projekty, które w najwyższym stopniu realizują cele Polityki Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego. W dokumencie wskazano na główne i kompleksowe rozwiązanie zdiagnozowanych potrzeb i problemów z terenu powiatu. Podejmowane

działania wpłyną w znaczący sposób na osiągnięcie założonych celów strategicznych i określonych w ich ramach wskaźników.

Prace nad realizacją polityki terytorialnej na obszarze powiatu mogileńskiego prowadzone były od stycznia 2022 r. gdy wszystkie jednostki samorządu terytorialnego z obszaru powiatu mogileńskiego zadeklarowały wolę podjęcia współpracy, budowania partnerstwa oraz wspólnego wypracowania listy zadań niezbędnych do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju całego OPPT. W tym czasie odbywały się systematyczne spotkania oraz konsultacje przedstawicieli samorządów powiatu mogileńskiego. Podczas tych spotkań i konsultacji wskazywano problemy danego obszaru oraz potrzeby poszczególnych gmin. W celu prowadzenia polityki terytorialnej zawarte zostało Stowarzyszenie Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego, wybrano organy stowarzyszenia, ustalono zadania oraz funkcje. Proces zgłaszania projektów przebiegał dwuetapowo. W pierwszym etapie na szczeblu poszczególnych członków stowarzyszenia obszary problemowe wraz z propozycjami projektowymi wskazane zostały podczas konsultacji z przedstawicielami poszczególnych obszarów (np. obszarów edukacyjnych, społecznych, zdrowotnych, infrastrukturalnych itp.), a także zbierane były uwagi dotyczące potrzeb podczas spotkań, zebrań sołeckich, zebrań osiedlowych, na komisjach Rad, sesjach Rad, jak również podczas zebrań szkolnych i przedszkolnych . Na szczeblu poszczególnych gmin weryfikowano zgłoszone obszary problemowe oraz propozycje projektów, pod kątem spójności założeń, rozwoju danej gminy i możliwości finansowania ze środków zewnętrznych. Kolejno na poziomie stowarzyszenia, rozpoznano obszary tematyczne, potrzeby oraz identyfikację projektów. Każdy z partnerów Stowarzyszenia dokonał prezentacji swoich potrzeb, celów strategicznych w zakresie rozwiązania zidentyfikowanych na szczeblu własnego samorządu problemów. Wszystkie propozycje podlegały omawianiu, dyskusji, weryfikacji, wymianie doświadczeń itp. Następnie biorąc pod uwagę przypisaną alokację środków dla danego obszaru wyłaniane były projekty, które stanowiły priorytetowe działania do realizacji.

W drugim etapie opracowane propozycje były przekazywane Instytucji Zarządzającej do oceny. Po określeniu przez IZ założeń i możliwości finansowania ze środków Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2023 w ramach Polityki Terytorialnej dokonywano uzgodnień fiszek. Prace podlegały licznym negocjacjom i ustaleniom zarówno na szczeblu IZ, stowarzyszenia jak i poszczególnych partnerów. Końcowym efektem prac nad naborem projektów był wybór tych, które w największym stopniu zrealizują zidentyfikowane potrzeby OPPT oraz odpowiadają możliwościom finansowym w ramach polityki terytorialnej.

Nabór projektów – rezerwowe (warunkowe)

W celu dodania zadań przyszłych, które nie zostały zamieszczone na liście projektów podstawowych wskazano projekty rezerwowe (warunkowe). Tryb naboru propozycji projektowych odbywał się na takich samych zasadach, co wybór projektów na listę podstawową. Zgłaszane przedsięwzięcia mają charakter strategiczny dla OPPT, jednak ze względu na ograniczone środki nie zostały ujęte na liście podstawowej. Projekt z listy rezerwowej będzie mógł uzyskać dofinansowanie w przypadku zwolnienia wolnych środków w ramach danej alokacji (wykreślenia projektu z lisy podstawowej) lub zwiększenia alokacji dla obszaru OPPT.

9.2. Uzasadnienie wyboru projektów poprzez wykazanie zgodności projektów z potrzebami rozwojowymi danego obszaru

Bardzo duże znaczenie w kontekście możliwych do uzyskania efektów w wyniku realizacji zaplanowanych projektów, posiada stopień wpisania się ich w potrzeby rozwojowe obszaru. Aby stworzyć dobre warunki dla rozwoju całego obszaru, należałoby ukierunkować interwencję na najbardziej istotne sfery, w których występuje potencjał do jego osiągnięcia. Poza tym bardzo ważna jest również odpowiedź na diagnozowane na danym obszarze problemy, które mogą z kolei ograniczać

możliwość prowadzenia działań w kluczowych sferach (przykładem może być np. mała liczba miejsc w placówkach przedszkoli co ogranicza możliwość podniesienia dostępności do usług w sferze wychowania przedszkolnego). Zaplanowane do realizacji projekty na obszarze OPPT wpisują się w potrzeby rozwojowe w kilku sferach, które przedstawiono w tabeli.

Tabela 9. Uzasadnienie wyboru projektów do wsparcia

NAZWA SFERY	PROJEKTY	UZASADNIENIE POTRZEBY REALIZACJI PROJEKTU
Termomodernizacja i poprawa efektywności energetycznej	OPPT-MO-10 Kompleksowa modernizacja energetyczna Urzędu Miejskiego w Strzelnie OPPT-MO-11 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w Strzelnie OPPT-MO-20 Modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej na terenie gminy Dąbrowa. OPPT-MO-21 Modernizacja energetyczna budynków komunalnych na terenie gminy Dąbrowa.	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery termomodernizacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu”
Adaptacja do zmian klimatu	OPPT-MO-8 Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie OPPT-MO-16 Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi) OPPT-MO-16a Działania adaptacyjne przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery adaptacji do zmian klimatu są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Poprawa efektywności energetycznej, redukcja emisji zanieczyszczeń i adaptacja do zmian klimatu”
Gospodarka wodno-ściekowa	OPPT-MO-13 Projekt w zakresie efektywnych sieci wodociągowych - Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Ciechrz OPPT-MO-22 Efektywne gospodarowanie wodą do spożycia - wdrożenie inteligentnego systemu monitorowania i zarządzania siecią wodociągową	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery gospodarki wodno-ściekowej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Gospodarka wodno-ściekowa”
Transport	OPPT-MO-1 Budowa ścieżki rowerowej ul. 900-Lecia - Wiecanowo OPPT-MO-9 Budowa ścieżek rowerowych – Budowa ścieżki rowerowej pomiędzy ulicami Kasprowicza, Miłosza i Kościuszki w Strzelnie OPPT-MO-26 Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego OPPT-MO-26a Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego II OPPT-MO-32 Poprawa rozwoju turystyki poprzez budowę ścieżek rowerowych	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery transportu są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Transport”, „Sieć transportowa”, „Drogi rowerowe”
Wychowanie przedszkolne	OPPT-MO-3 Równe szanse w Przedszkolu nr 3	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery wychowania przedszkolnego są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Wychowanie przedszkolne (w tym identyfikacja gmin spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury wychowania przedszkolnego)”
Edukacja	OPPT-MO-4 Edukacyjny włącznik kompetencji OPPT-MO-5 Edukacja bez ograniczeń. OPPT-MO-19 Kształcenie ogólne OPPT-MO-23 Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach w gminie Dąbrowa	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery edukacji są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziałach „Kształcenie ogólne (w tym identyfikacja gmin

	OPPT-MO-28 Rozbudowa i doposażenie szkół Powiatu Mogileńskiego OPPT-MO-29 Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach Powiatu Mogileńskiego OPPT-MO-30 Rozwój kształcenia zawodowego w szkołach Powiatu Mogileńskiego	spełniających warunek dostępowy wsparcia w zakresie infrastruktury edukacyjnej bazy sportowej)", „Szkoły podstawowe i jakość kształcenia na poziomie szkoły podstawowej", „Szkoły ponadpodstawowe maturalne", „Szkoły ponadpodstawowe zawodowe"
Zdrowie	OPPT-MO-31 Poprawa jakości funkcjonowania SP ZOZ w Mogilnie	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery zdrowotnej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Opieka zdrowotna"
Kultura	OPPT-MO-17 Wsparcie instytucji kultury – Przebudowa budynku Domu Kultury w Strzelnie OPPT-MO-24 Remont biblioteki gminnej.	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery kultury są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Lokalne Instytucje kultury"
Turystyka	OPPT-MO-7 Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery turystyki są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Turystyka"
Odnowa przestrzeni publicznych	OPPT-MO-6 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ul. Padniewskiej w Mogilnie OPPT-MO-6a Zagospodarowanie wieży ciśnień w Mogilnie wraz z terenem przyległym na potrzeby ogólnodostępnej przestrzeni publicznej OPPT-MO-15 Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Strzelno OPPT-MO-15a Odnowa przestrzeni publicznych przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery odnowy przestrzeni publicznej są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Odnowa przestrzeni publicznych"
Wsparcie potencjału administracyjnego	OPPT-MO-33 Wsparcie administracyjne działalności OPPT Powiatu Mogileńskiego	Uzasadnieniem realizacji projektów ze sfery wsparcia potencjału administracyjnego są opisy potrzeb rozwojowych w części diagnostycznej, w rozdziale „Analiza potrzeb w zakresie wsparcia administracyjnego"

9.3. Uzasadnienie wyboru projektów w oparciu o preferencje określone dla poszczególnych obszarów wsparcia

Projekty wskazane w Strategii w zakresie poszczególnych obszarów wsparcia mają priorytetowe znaczenie dla obszaru OPPT, stanowią odpowiedź na zidentyfikowane problemy, istnienie zapotrzebowania rynku, stanowią uwypuklenie walorów oraz potencjału danego obszaru, przystosowanie do pełnienia nowych funkcji. Planowane działania są adekwatne do potrzeb lokalnej społeczności, do potrzeb przestrzeni danego obszaru. Do klasyfikacji projektów uwzględniano m.in. wzajemne zintegrowanie i komplementarność, również innowacyjność w obszarze jej zastosowania. System wyboru projektów został przeprowadzony w taki sposób, by zapewnić wybór najlepszych projektów, które będą realizowały cele główne i operacyjne Strategii Przyspieszenia 2030+. Dodatkowo brano pod uwagę gotowość techniczną do realizacji, gotowość do aplikowania o środki. Wspierano się również spełnieniem zasady DNSH przy wyborze projektów. Przy wyborze propozycji projektowych

bardzo ważnym założeniem było uwzględnienie w nich preferencji ogólnych jak i szczegółowych dla każdego obszaru wsparcia, określonych w dokumencie Polityka terytorialna województwa kujawsko – pomorskiego. Podczas prac nad propozycjami projektów, wybrano te, które najlepiej realizują ww. katalog oraz spełniają założenia wynikające z tego katalogu. Wypracowany podczas prac członków Stowarzyszenia OPPT Powiatu Mogileńskiego zestaw projektów stanowi kluczowe przedsięwzięcia w zakresie realizacji polityki terytorialnej dla obszaru całego OPPT.

Wyboru projektów dokonano w oparciu o wspólne decyzje zgodne z przyjętymi zasadami partnerstwa. Wszystkie projekty wybierane były dwuetapowo. W pierwszym etapie na szczeblu poszczególnych członków stowarzyszenia, gdzie obszary problemowe oraz potrzeby w ramach danej gminy zgłaszane były podczas licznych konsultacji. Zgłaszane propozycje projektów weryfikowane były pod kątem spełnianie założeń i możliwości finansowania ze środków programu. Następnie na poziomie stowarzyszenia, wypracowywane były propozycje projektowe. Biorąc pod uwagę przypisaną alokację środków dla danego obszaru wyłaniane były projekty, które stanowiły priorytetowe działania do realizacji, najlepiej odpowiadały na zgłaszane problemy oraz stanowiły uzupełnienie sytuacji, warunków i możliwości zewnętrznych. Kolejny etap to weryfikacja planów na poziomie Instytucji Zrządzającej FEdKP. Wskazywane obszary problemowe oraz zamierzenia weryfikowane były pod względem zgodności z założeniami zasad prowadzenia polityki terytorialnej na obszarze województwa kujawsko-pomorskiego oraz programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027. Kolejno założenia sprawdzane były pod kątem zgodności ze Szczegółowym Opisem Priorytetów Programu FEdKP oraz kryteriami wyboru projektów.

Prace nad opracowaniem, wyborem projektów w tym wpisaniem ich na listę podstawową oraz rezerwową prowadzone były w systemie ciągłym, od I kwartału 2022 r. W pierwszym etapie wskazywane były priorytetowe obszary wsparcia z przedstawionym zapotrzebowaniem środków na poszczególne obszary. Następnie poprzez weryfikacje i konsultacje prowadzone zarówno na poziomie partnerów, jak i na poziomie stowarzyszenia oraz Instytucji Zarządzającej, dokonywano wyboru najważniejszych propozycji projektowych. Każda weryfikacja oraz zmiana akceptowana była na każdym poziomie oceny, do czasu wypracowania ostatecznego kształtu listy propozycji projektowych. We wstępnej propozycji zdiagnozowanych priorytetowych obszarów wsparcia OPPT zgłoszono zapotrzebowanie na wsparcie w 19 obszarach na łączną kwotę 94 mln euro. Powiat Mogileński we wstępnej propozycji zgłosił 8 obszarów, Gmina Mogilno 16 obszarów, Gmina Strzelno 14 obszarów, Gmina Dąbrowa 10 obszarów, Gmina Jeziora Wielkie 5 obszarów (rozeznanie przeprowadzone w kwietniu 2022 r.). Ostateczna ilość projektów spełniających kryteria/preferencje wyboru wynosi 31 w 16 obszarach wsparcia (stanowiących ostateczne wyniki naboru i będących załącznikiem do podpisanego w listopadzie 2023 r. porozumienia terytorialnego oraz aneksu do porozumienia podpisanego w sierpniu 2024 r.). Dla Gminy Mogilno ostateczna ilość projektów wynosi 8 (w 7 obszarach priorytetowych), dla Gminy Strzelno ostateczna ilość projektów wynosi 8 (w 8 obszarach priorytetowych), dla Gminy Jeziora Wielkie ostateczna ilość projektów wynosi 1 (w 1 obszarze priorytetowym), dla Gminy Dąbrowa ostateczna ilość projektów wynosi 6 (w 6 obszarach priorytetowych), dla Powiatu Mogileńskiego ostateczna ilość projektów wynosi 7 (w 7 obszarach priorytetowych). Dodatkowo utworzone Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego zgłosiło 1 projekt w 1 obszarze priorytetowym.

Podczas prac nad ostateczną wersją listy projektów dla OPPT Mogilno oraz przy wyborze projektów kluczowym uwzględnianie były preferencje określone w katalogu wskazanym w Polityce Terytorialnej Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Projekty ujęte w strategii OPPT:

Uzasadnienie dla CP2

W celu promowania aktywnych form mobilności w strategii wskazano wspieranie działań w zakresie ruchu rowerowego, co skutkowało zgłoszeniem projektów dotyczących infrastruktury przeznaczonej

dla rowerów, w tym ścieżek rowerowych. Projekty wybrano w zamyśle likwidacji luk w istniejącej infrastrukturze rowerowej, w zamyśle koncepcji korytarzy ścieżek rowerowych na terenie woj. kujpom. Wybrane projekty wskazano na rozwój infrastruktury oraz poziom bezpieczeństwa na bardzo ruchliwych niebezpiecznych odcinkach drogi wojewódzkiej, powiatowej, gminnej. Wybrane projekty przyczynią się do promowania strategii niskoemisyjnej tym samym do poprawy stanu środowiska. Wspieranie proekologicznych zachowań komunikacyjnych staje się priorytetem w działaniach gmin i powiatu. Infrastruktura rowerowa realizowana będzie również, w miarę możliwości, w ramach rozwoju i usprawnienia systemu transportu miejskiego - w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców. Preferowane inwestycje realizowane będą w oparciu o posiadany SUMP- Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (jeśli taki dokument będzie obowiązywał dla danej jednostki).

W zakresie wspierania działań polegających na kompleksowej modernizacji energetycznej obiektów użyteczności publicznej oraz modernizacji oświetlenia ulicznego zgłoszone projekty rozpatrywano według preferencji wynikającej z audytów energetycznych. Weryfikowano projekty pod kątem przyczyniania się do redukcji zużycia energii cieplnej i elektrycznej, zanieczyszczeń powietrza w regionie, w tym w obszarach szczególnie narażonych na zanieczyszczenia, poprawy parametrów użytkowych budynków, ograniczenia strat energii, redukcji emisji gazów cieplarnianych, wzrostu atrakcyjności obszarów publicznych czy dostępności dla osób niepełnosprawnych. W celu poprawy bezpieczeństwa na ulicach gmin wskazano na rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH oraz priorytetowo traktowano wykorzystywanie OZE.
Wybór działań polegających na kompleksowej modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych/komunalnych wraz z elementami instalacji grzewczej i źródłami ciepła prowadzony był w zakresie powiązania z systemem monitorowania i zarządzania energią. Projekty wskazują na zapewnienie zwiększenia efektywności energetycznej, wprowadzenie nisko lub zeroemisyjnych rozwiązań czy przeciwdziałanie ubóstwu energetycznemu. Poprawie jakości powietrza mogą służyć również działania związane z rozwojem ciepłownictwa systemowego, koncentrującego się na budowie i modernizacji sieci ciepłowniczych oraz przebudowie i modernizacji ciepłowni lokalnych (jeśli takie potrzeby zostaną wskazane przez poszczególne jednostki odpowiedzialne za ww. obszar). Preferencje dla wyboru projektów wskazano w celu zmiany dotychczasowego, nieefektywnego i zanieczyszczającego powietrze źródła ogrzewania na OZE. Preferowane były rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH.

Wpisując do strategii inwestycje mające na celu zaadaptowanie miast do zmian klimatu, ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia zielonej i niebieskiej infrastruktury priorytetowo zostały wskazane projekty pozwalające ograniczyć skutki ekstremalnych zjawisk klimatycznych w miastach, w tym przede wszystkim przyczyniające się do zwiększania powierzchni terenów zielonych, realizujące małą retencję wodną oraz pozwalające na skuteczne i efektywne gospodarowanie wodami opadowymi. Wyboru projektów dokonano dla działań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury, także o charakterze ekosystemowym, tj. wykorzystującym naturalne mechanizmy ekosystemowe i uwzględniającym wzajemnie powiązane procesy naturalne i zachowanie środowiska naturalnego w możliwie stabilnym stanie. Skupiono się na przywróceniu zdegradowanym terenom - zieleni, zbiornikom wodnym – pierwotnych funkcji, tym samym poprawy stanu środowiska przyrodniczego. Wskazano na rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH oraz wykorzystywanie rodzimych gatunków roślin.

Wyboru projektów polegających na ograniczeniu strat wody oraz efektywnym wykorzystaniu istniejących zasobów wody pitnej dokonano w zakresie realizacji projektów głównie na obszarach wiejskich wraz ze wskazaniem ograniczania strat wody. Projekty wskazane w strategii mają za zadanie uporządkowanie gospodarki wodnej, zastosowanie inteligentnych systemów monitorowania i zarządzania siecią, detekcję wycieków oraz minimalizację strat.

Uzasadnienie dla CP4:

W celu poprawy jakości oraz dostosowania kształcenia zawodowego do potrzeb lokalnego rynku pracy zaplanowano inwestycje w infrastrukturę edukacyjną i szkoleniową szkół oraz placówek prowadzących kształcenie zawodowe. W ramach strategii wskazano projekty obejmujące w szczególności infrastrukturę związaną z kształceniem w zawodach, na które istnieje lokalne zapotrzebowanie. W szkołach przeprowadzona zostanie inwentaryzacja zasobów oraz zdiagnozowana zostanie obowiązująca podstawa programowa dla danego zawodu, sporządzona zostanie diagnoza w tym zakresie. Infrastruktura dostosowana zostanie dla osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym z niepełnosprawnościami. Infrastrukturalne projekty będą komplementarne z projektami EFS+. Zdiagnozowano preferencje dla projektów zakładające wykorzystanie istniejącej infrastruktury, rozwiązania wspierające zgodność z zasadą DNSH. Bardzo istotnym elementem branym pod uwagę był również współudział działań z EFRR i EFS+.

W zakresie zwiększenia szans edukacyjnych dzieci i wyrównywaniu dostępu do wysokiej jakości wychowania przedszkolnego uwzględniono wsparcie integracji dzieci (w tym ich umiejętności językowych i adaptacji kulturowej) oraz przygotowanie kadr oświaty do pracy z ww. dziećmi. Preferowane są projekty wskazujące niewystarczającą jakość świadczonych usług w zakresie edukacji przedszkolnej dla dzieci ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi, w tym dzieci z niepełnosprawnością, w obszarach zmarginalizowanych. Wsparcie realizowane będzie na podstawie diagnoz placówek. Preferencje w wyborze projektów obejmowały zdiagnozowane deficyty dla zastosowania edukacji włączającej w placówkach przedszkolnych, w tym podniesienie wiedzy i umiejętności kadry pedagogicznej. Projekty kwalifikowalne zostały na podstawie spełnienia zgodność z zasadą DNSH. Realizacja działań edukacyjnych, według potrzeb zdiagnozowanych dla danego zadania, będzie uwzględniać rozwiązania i narzędzia wypracowane m.in. w PO WER, FERS, KPO. Realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać, w miarę zgłaszanych potrzeb, wsparcie integracji dzieci lub uczniów (w tym ich umiejętności językowych i adaptacji kulturowej), których opiekunowie są migrantami lub powracają z zagranicy oraz przygotowanie kadr oświaty do pracy z ww. dziećmi lub uczniami. Preferowane we wsparciu będą projekty partnerskie, w tym z NGO. Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego będzie preferowane na obszarach, na których poziom upowszechnienia wychowania przedszkolnego kształtuje się poniżej średniej wojewódzkiej (tzw. Białe plamy), w szczególności na obszarach wiejskich.

Projekty w obszarze kształcenia ogólnego skierowane są na wyrównywanie szans edukacyjnych poprzez podniesienie jakości i efektywności kształcenia ogólnego, w szczególności w szkołach lub placówkach osiągających najsłabsze wyniki edukacyjne. Działania uwzględniać będą wsparcie ukierunkowane na szkoły i placówki oraz przedstawicieli kadry. Analiza w zakresie kształcenia w poszczególnych placówkach, wskazała głównie na różnice w zakresie wyników egzaminów ósmoklasisty. Wyboru projektów dokonano w zakresie zgłaszanych barier, w tym niski poziom kompetencji kluczowych (w tym cyfrowych), społecznych, społeczno-emocjonalnych, podstawowych, przekrojowych lub związanych z zieloną lub cyfrową transformacją wśród uczniów. Wskazano priorytet w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego, wyboru przyszłej ścieżki zawodowej, dodatkowo edukacji włączającej, zajęć terapeutycznych. W zakresie zwiększenia kompetencji kadry nauczycieli uzasadnieniem wyboru projektów wskazywano na wykorzystanie w nauczaniu nowoczesnych technologii, doposażenia, dążenia do osiągnięcia wysokiej jakości nauczania. Poprawa warunków kształcenia szkół lub placówek będzie dokonywana na podstawie indywidualnej diagnozy jako elementu kompleksowego projektu, wskaże na potrzebę zindywidualizowania i zróżnicowania procesu edukacji w zakresie przedmiotów egzaminacyjnych, także uwzględni obszary zmarginalizowane. Projekty kwalifikowalne zostały na podstawie spełnienia zgodność z zasadą DNSH. Realizacja działań edukacyjnych, według potrzeb zdiagnozowanych dla danego zadania, będzie uwzględniać rozwiązania i narzędzia wypracowane m.in. w PO WER, FERS, KPO. Realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać, w miarę zgłaszanych potrzeb, wsparcie integracji dzieci lub uczniów (w tym ich

umiejętności językowych i adaptacji kulturowej), których opiekunowie są migrantami lub powracają z zagranicy, oraz przygotowanie kadr oświaty do pracy z ww. dziećmi lub uczniami. Preferowane we wsparciu będą projekty partnerskie, w tym z NGO.

W zakresie podniesienia efektywności i jakości kształcenia zawodowego zaplanowano zwiększenie integracji szkolnictwa branżowego z rynkiem pracy, dostosowanie kształcenia zawodowego do wymogów zielonej lub cyfrowej transformacji oraz promowanie kształcenia zawodowego jako wysokiej jakości ścieżki kariery wymagającej wysokich kwalifikacji. W ramach wyboru projektów opierano się na m.in. podnoszeniu umiejętności, kompetencji lub nabywaniu kwalifikacji związanych z danym zawodem, zgodnym z zapotrzebowaniem rynku pracy czy zdobywaniem doświadczenia zawodowego, w tym na kształceniu praktycznym w rzeczywistych warunkach pracy. Skupiono się na współpracy z obszarem społeczno-gospodarczym oraz lokalnym rynkiem pracy dla efektywnego wykorzystania kształcenia zawodowego szkół. Zasygnalizowano rozbudowanie dialogu/trójporozumień (organ prowadzący-szkoła-pracodawca). Zgodnie z zapotrzebowaniem szkół i placówek kształcenia zawodowego dla przedstawicieli kadry wskazano na brak możliwości podnoszenia kompetencji lub nabywania kwalifikacji związanych z danym zawodem. Uzasadnieniem wyboru projektów w tym obszarze są również: braki w zdobywaniu umiejętności praktycznych, włączenie do kształcenia elementów odzwierciedlających rzeczywiste warunki pracy oraz wsparcie w zakresie doradztwa edukacyjno-zawodowego. W zakresie zwiększenia kompetencji kadry nauczycieli uzasadnieniem wyboru projektów są potrzeby wykorzystania w nauczaniu nowoczesnych technologii, doposażenia, dążenia do osiągnięcia wysokiej jakości nauczania. Poprawa warunków kształcenia szkół lub placówek będzie dokonywana na podstawie indywidualnej diagnozy jako elementu kompleksowego projektu, wskaże na potrzebę zindywidualizowania i zróżnicowania procesu edukacji w zakresie przedmiotów zawodowych/egzaminacyjnych, także uwzględni obszary zmarginalizowane. Projekty kwalifikowalne zostały na podstawie spełnienia zgodność z zasadą DNSH. Realizacja działań edukacyjnych, według potrzeb zdiagnozowanych dla danego zadania, będzie uwzględniać rozwiązania i narzędzia wypracowane m.in. w PO WER, FERS, KPO. Realizacja działań edukacyjnych będzie uwzględniać, w miarę zgłaszanych potrzeb, wsparcie integracji dzieci lub uczniów (w tym ich umiejętności językowych i adaptacji kulturowej), których opiekunowie są migrantami lub powracają z zagranicy, oraz przygotowanie kadr oświaty do pracy z ww. dziećmi lub uczniami. Preferowane we wsparciu będą projekty partnerskie, w tym z NGO.

W zakresie wsparcia opieki zdrowotnej w ramach projektów wybranych do objęcia OPPT ujęto fiszkę skierowaną do szpitala powiatowego. Projekt wybrano uwzględniając m.in. tworzenie i/lub dostosowanie infrastruktury podmiotu leczniczego, w tym dostosowanie infrastruktury do wymagań osób ze szczególnymi potrzebami, w tym osób starszych i z niepełnosprawnościami, jak również działania polegające na zakupie sprzętu medycznego i aparatury medycznej. Wszystkie podejmowane działania/inwestycje zgłoszono biorąc pod uwagę przejście z opieki instytucjonalnej na usługi opieki ambulatoryjnej, dziennej i środowiskowej. Warunkiem realizacji działań projektowych będzie zwiększenie jakości oraz dostęp do diagnozy i terapii pacjentów obsługiwanych w warunkach ambulatoryjnych. Projekt jest komplementarny, powiązany z działaniami zgodnymi z Mapą potrzeb zdrowotnych na lata 2022-2026 oraz Wojewódzkim planem transformacji województwa kuj-pom. na lata 2022-2026. Projekty kwalifikowalne zostały na podstawie spełnienia zgodność z zasadą DNSH.

Uzasadnienie dla CP5:

W ramach strategii OPPT wskazano wsparcie dla instytucji kultury w zakresie budowy/rozbudowy, adaptacji obiektów do pełnienia funkcji kulturalnych, remontu, wyposażenia oraz ich rozwoju i funkcjonowania. Uzasadnieniem wyboru projektów jest poprawa dostępności kulturalnej i edukacyjnej mieszkańców z terenów objętych marginalizacją, w tym osób niepełnosprawnych. Projekty kwalifikowalne zostały na podstawie spełnienia zgodność z zasadą DNSH.

W przypadku realizacji przedsięwzięć w obszarze odnowy przestrzeni publicznych wybrano projekty polegające m.in. na przebudowie, rozbudowie, adaptacji zdegradowanych obiektów, przestrzeni w celu przywrócenia im nowych funkcji. W zakresie kreowania odpowiednich nawyków, zachowań wśród mieszkańców, także dla edukacji oraz postrzegania społecznego przestrzeni publicznej wyeksponowano projekty objęte OPPT. Projekty kwalifikowalne zostały na podstawie spełnienia zgodność z zasadą DNSH oraz wykorzystywana rodzimych gatunków roślin, także stosowania rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury.

Wsparcie rozwoju turystyki jest nieodzownym elementem strategii. Przyczyniając się do rozwoju oferty edukacyjnej bazującej na lokalnych potencjałach turystycznych oraz walorach krajobrazowych i przyrodniczych wskazano do realizacji projekty w zakresie rozwoju infrastruktury turystycznej, w szczególności szlaków rowerowych wraz z wyposażeniem i sprzętem oraz adaptacją obiektów dla pełnienia funkcji turystycznej. Budowa korytarzy w obszarach gmin zmarginalizowanych, uwypuklenie budowania marki i promowanie produktu lokalnego stanowiły uzasadnienie wyboru projektów. Preferowane zostały projekty wspierające zgodność z zasadą DNSH, stosowanie rozwiązań z zakresu zielono-niebieskiej infrastruktury, zastosowanie gatunków rodzimych w zagospodarowywaniu otoczenia, stosowanie dobrych praktyk z zakresu ochrony zieleni i drzew w celu zminimalizowania wpływu prowadzonych prac na występujące siedliska i gatunki.

9.4. Wykaz wybranych projektów do wsparcia wraz z ich charakterystyką

Tabela 10 Lista przedsięwzięć podstawowych OPPT Mogilno.

LP	Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy (kod)	Typ wsparcia	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Wskaźniki produktu	Wskaźniki rezultatu	Okres realizacji projektu	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
1		CP1														
	Razem CP1											EFRR	€ -	€ -	€ -	€ -
1	OPPT-MO-1	CP2	2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Mogilno	Budowa ścieżki rowerowej ul. 900-Lecia - Wiecanowo	OPPT	NIE	1. Wspierana infrastruktura rowerowa - 1,64 km 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 42 500 osób 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1.Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej - 6323 użytkowników/rok	II.2026 - VI.2027	EFRR	€ 994 049,42	€ 994 049,42	€ 729 038,37	€ 265 011,05
2	OPPT-MO-8		2(iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Mogilno	Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie	OPPT	NIE	1. Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu – 5,9798 ha 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego -42000 osób 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi lub niekontrolowanych pożarów) – 10 100 osób	IX.2026 - VI.2027	EFFR	€ 602 238,98	€ 602 238,98	€ 511 903,13	€ 90 335,85
3	OPPT-MO-9		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Strzelno	Budowa ścieżek rowerowych – Budowa ścieżki rowerowej pomiędzy ulicami Kasprowicza, Miłosza i Kościuszki w Strzelnie	OPPT	TAK	1. Wspierana infrastruktura rowerowa - 0,37 km 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego -569 osób 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej - - 2500 użytkownicy/rok	I.2024 - XII.2024	EFRR	€ 150 000,00	€ 150 000,00	€ 127 500,00	€ 22 500,00
4	OPPT-MO-10		2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Strzelno	Kompleksowa modernizacja energetyczna Urzędu Miejskiego w Strzelnie	OPPT	TAK	1. Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej – 1543,93 m2 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - -500 osób 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Szacowana emisja gazów cieplarnianych - 10,30 CO2/rok 2. Roczne zużycie energii pierwotnej(w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) - 52,30 MWh/rok	I.2027 - IX.2027	EFRR	€ 330 943,18	€ 330 943,18	€ 162 162,16	€ 168 781,02

5	OPPT-MO-11		2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	Gmina Strzelno	Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w Strzelnie	OPPT	TAK	1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 21 osób 2. Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej - 2 szt. 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Szacowana emisja gazów cieplarnianych - - 22,58 ton równoważnika CO2/rok 2. Roczne zużycie energii pierwotnej(w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) –- 92,65 MWh/rok	VI.2025 - X.2025	EFRR	€ 150 000,00	€ 150 000,00	€ 127 500,00	€ 22 500,00
6	OPPT-MO-13		2(v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Gmina Strzelno	Projekt w zakresie efektywnych sieci wodociągowych – Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Ciechrz	OPPT	TAK	1. Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej – 1,70 km 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - – 10 974 osób 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę - - 192 osoby.	VII.2025 - XII.2025	EFRR	€ 336 450,36	€ 3364 50,36	€ 256 587,05	€ 79 863,31
7	OPPT-MO-16		2(iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Strzelno	Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenienie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	OPPT	TAK	1. Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów) - 0,25 ha 2. Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu - 0,25 ha 3. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 10 974osoby 4. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem – 10 974 osoby	IX.2024 - IX.2025	EFRR	€ 364 273,30	€ 364 273,30	€ 309 631,41	€ 54 641,89
8	OPPT-MO-16a		2(iv)	CP2/2(iv)/Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenianie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Strzelno	Działania adaptacyjne przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie	OPPY	TAK	1. Powierzchnia objęta środkami ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem (oprócz powodzi i niekontrolowanych pożarów) - 0,15 ha 2.Zielona infrastruktura wybudowana lub zmodernizowana w celu przystosowania się do zmian klimatu - 0,15 ha 3.Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 800 osób	1.Ludność odnosząca korzyści ze środków ochrony przed klęskami żywiołowymi związanymi z klimatem - 800 osób	I 2027 – XII 2027	EFRR	€ 292 507,09	€ 292 507,09	€ 89 735,39	€ 202 771,70

									4.Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1								
9	OPPT-MO-20		2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Dąbrowa	Modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej na terenie gminy Dąbrowa	OPPT	TAK	1. Budynki publiczne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej - 2815 m2 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 120 osób 3. Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła (innych niż indywidualne) - 1 szt. 4. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1 .	1. Szacowana emisja gazów cieplarnianych - wartość wskaźnika pośrednia - po opracowaniu audytu tona równoważnika CO2/rok - 1 tona równoważnika CO2/rok, 2. Roczne zużycie energii pierwotnej(w tym: w lokalach mieszkalnych, budynkach publicznych, przedsiębiorstwach, innych) - 90 MWh/rok.	II.2025 - III.2026	EFRR	€ 255 205,76	€ 255 205,76	€ 106 050,83	€ 149 154,93
10	OPPT-MO-21		2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych	Gmina Dąbrowa	Modernizacja energetyczna budynków komunalnych na terenie gminy Dąbrowa	OPPT	TAK	1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 17 osób, 2. Liczba zmodernizowanych indywidualnych źródeł ciepła - 10 szt. 2. Lokale mieszkalne o udoskonalonej charakterystyce energetycznej - 8 szt. 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Szacowana emisja gazów cieplarnianych z kotłów i systemów ciepłowniczych przekształconych z zasilania stałymi paliwami kopalnymi na zasilanie gazem - 25,06 tony równoważnika CO2/rok 2. Roczne zużycie energii pierwotnej w: lokalach mieszkalnych - 121,33 MWh/rok	I.2025 - IV.2025	EFRR	€ 240 956,28	€ 240 956,28	€ 204 812,84	€ 36 143,44
11	OPPT-MO-22		2(v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Gmina Dąbrowa	Efektywne gospodarowanie wodą do spożycia - wdrożenie inteligentnego systemu monitorowania i zarządzania siecią wodociągową	OPPT	TAK	1. Długość zmodernizowanej sieci wodociągowej - 73 km 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 3500 osób, 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Ludność przyłączona do udoskonalonych zbiorowych systemów zaopatrzenia w wodę - 3500 osób.	I.2025 - IV.2025	EFRR	€ 175 739,72	€ 175 739,72	€ 149 378,76	€ 26 360,96

12	OPPT-MO-26		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Powiat Mogileński	Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK (częściowo)	1. Wspierana infrastruktura rowerowa – 2,18 km 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 720 osób 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej - 720 użytkownicy/rok	I kw. 2026 – III kw. 2027	EFRR	€ 525 302,48	€ 525 302,48	€ 446 507,11	€ 78 795,37
13	OPPT-MO-26a		2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Powiat Mogileński	Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego II	OPPT	TAK (częściowo)	1, Wspierana infrastruktura rowerowa – 1 km 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 100 osób 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Roczna liczba użytkowników infrastruktury rowerowej - 100 użytkownicy/rok	I kw. 2027 – IV kw. 2027	EFRR	€ 708 574,06	€ 708 574,06	€ 602 287,95	€ 106 286,11
	Razem CP2											EFRR	€ 5 126 240,63	€ 5 126 240,63	€ 3 823 095,00	€ 1 303 145,63
1	OPPT-MO-3	CP4	4(f)	CP4/4(f)/ Wychowanie przedszkolne-EFS+	Gmina Mogilno	Równe szanse w Przedszkolu nr 3	OPPT	NIE	1. Liczba dzieci objętych dodatkowymi zajęciami w edukacji przedszkolnej - - 20 osób. 2. Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem 1 podmiot.	1. Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje po opuszczeniu programu - 5 osoby	IX.2025 - VIII.2027	EFS+	€ 63 000,00	€ 63 000,00	€ 53 550,00	€ 9 450,00
2	OPPT-MO-4		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Mogilno	Edukacyjny włącznik kompetencji	OPPT	NIE	1. Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem - - 250 osób, 2. Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 9 podmiotów.	1. Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 250 osób	IX.2025 - VIII.2027	EFS+	€ 171 534,72	€ 171 534,72	€ 145 804,51	€ 25 730,21
3	OPPT-MO-5		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Mogilno	Edukacja bez ograniczeń.	OPPT	NIE	1. Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem - - 20 osób 2. Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - - 1 podmiot.	1. Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 20 osób	IX.2025 - VIII.2027	EFS+	€ 63 000,00	€ 63 000,00	€ 53 550,00	€ 9 450,00
4	OPPT-MO-19		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Strzelno	Kształcenie ogólne	OPPT	TAK	1. Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem - - 400 osób 2, Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 3 podmioty.	1. Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 400 osób.	I kw. 2026 – II kw. 2028	EFS+	€ 250 000,00	€ 250 000,00	€ 212 500,00	€ 37 500,00

5	OPPT-MO-23		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Gmina Dąbrowa	Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach w gminie Dąbrowa	OPPT	TAK	1. Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem - - 147 osób 2. Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - - 2 podmioty.	1. Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 115 osób.	III.2024 - VII.2026	EFS+	€ 144 115,49	€ 144 115,49	€ 122 498,17	€ 21 617,32
6	OPPT-MO-28		4(ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Powiat Mogileński	Rozbudowa i doposażenie szkół Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK (częściowo)	1. Pojemność klas w nowych lub zmodernizowanych placówkach oświatowych - 210 osób 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego -210 osób 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek oświatowych - 210 użytkownicy/rok.	I kw. 2026 – IV kw. 2026	EFRR	€ 705 882,35	€ 705 882,35	€ 600 000,00	€ 105 882,35
7	OPPT-MO-29		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Powiat Mogileński	Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK (częściowo)	1. Liczba uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie ogólne objętych wsparciem - 2280 osób 2. Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 2 podmioty,	1. Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 183 osoby	IV.2024 - IX.2027	EFS+	€ 217 940,46	€ 217 940,46	€ 185 249,39	€ 32 691,07
8	OPPT-MO-30		4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe-EFS+	Powiat Mogileński	Rozwój kształcenia zawodowego w szkołach Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK (częściowo)	1. Liczba uczniów i słuchaczy szkół i placówek kształcenia zawodowego objętych wsparciem - 480 osób, 2. Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach uczniowskich 140 osób, 3. Liczba szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem - 4 podmioty	1. Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu - 432 osoby	IV.2024 - IX.2027	EFS+	€ 663 143,76	€ 663 143,76	€ 563 672,19	€ 99 471,57
9	OPPT-MO-31		4(v)	CP4/4(v)/Opieka zdrowotna	SP ZOZ w Mogilnie	Poprawa jakości funkcjonowania SP ZOZ w Mogilnie	OPPT	TAK (częściowo)	1. Pojemność nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej - 3000 osób/rok, 2. Liczba wspartych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń w zakresie ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (AOS)- 1 szt., 3. Liczba wspartych podmiotów wykonujących działalność leczniczą - 1 szt. 4. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 3000 osób 5. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Roczna liczba użytkowników nowych lub zmodernizowanych placówek opieki zdrowotnej - 3000 użyt/rok	I kw. 2025 - - II kw. 2026	EFRR	€ 411 000,00	€ 411 000,00	€ 350 000,00	€ 61 000,00
	Razem CP4 EFRR											EFRR	€ 1 116 882,35	€ 1 116 882,35	€ 950 000,00	€ 166 882,35

	Razem CP4 EFS+											EFS+	€ 1 572 734,43	€ 1 572 734,43	€ 1 336 824,26	€ 235 910,17
	RAZEM EFRR/EFS+											EFRR/EFS+	€ 2 689 616,78	€ 2 689 616,78	€ 2 286 824,26	€ 402 792,52
1	OPPT-MO-6	CP5	5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Mogilno	Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ul. Padniewskiej w Mogilnie	OPPT	NIE	1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 10700 osób, 2. Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych – 1 szt. 3. Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych – 2,52 ha 4. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 10700 osób	X.2024 - XII.2025	EFRR	€ 617 786,55	€ 607 465,36	€ 262 929,18/	€ 354 857,37
2	OPPT-MO-6a		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Mogilno	Zagospodarowanie wieży ciśnień w Mogilnie wraz z terenem przyległym na potrzeby ogólnodostępnej przestrzeni publicznej	OPPT	NIE	1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 10 300 osób 2. Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych - 1 szt. 3. Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych - 0,0784 ha 4. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 10 300 osób	III. 2027 – X. 2027	EFRR	€ 132 000,00	€ 132 000,00	€ 111 641,92	€ 20 358,08
3	OPPT-MO-7		5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Mogilno	Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie	OPPT	NIE	1. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem - 1 szt., 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 42000 osób, 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - 42000 osoby.	I.2026 - VI.2027	EFRR	€ 1 784 140,97	€ 1 784 140,97	€ 1 424 937,96	€ 359 203,01
4	OPPT-MO-15		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Strzelno	Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Strzelno	OPPT	TAK	1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego 2500 osób 2. Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych – 2 szt. 3. Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych – 0,27 ha 4. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego – 1	1. Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 2500 osób	I kw. 2025-IV kw. 2025	EFRR	€ 531 276,24	€ 531 276,24	€ 451 584,80	€ 79 691,44
5	OPPT-MO-15a		5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Strzelno	Odnowa przestrzeni publicznych przy Szkole	OPPT	TAK	1. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 2500 osób	1. Liczba osób korzystających z obszarów publicznych objętych wsparciem - 2500 osób	I kw. 2027-IV kw. 2027	EFRR	€ 112 564,74	€ 112 564,74	€ 31 629,16	€ 80 935,58

						Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie			2. Liczba obiektów infrastrukturalnych wspartych w ramach odnowy przestrzeni publicznych - 1 szt. 3. Powierzchnia obszarów objętych odnową przestrzeni publicznych - 0,10 ha 4. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1							
6	OPPT-MO-17		5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Gmina Strzelno	Wsparcie instytucji kultury – Przebudowa budynku Domu Kultury w Strzelnie	OPPT	TAK	1. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem - 1 szt., 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - - 1000 osób. 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - - 1000 osób.	I kw. 2028- IV kw. 2028	EFRR	€ 225 057,62	€ 225 057,62	€ 153 000,00	€ 72 057,62
7	OPPT-MO-24		5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie instytucji kultury	Gmina Dąbrowa	Remont biblioteki gminnej	OPPT	TAK	1. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem - 1 szt., 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 250 osób. 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	1. Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - 500 osób.	III.2024- II.2025	EFRR	€ 102 057,94	€ 68 486,75	€ 58 213,73	€ 43 844,21
8	OPPT-MO-32		5(i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Powiat Mogileński	Poprawa rozwoju turystyki poprzez budowę ścieżek rowerowych	OPPT	TAK	1. Liczba obiektów kulturalnych i turystycznych objętych wsparciem - 1 sz. 2. Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 100 osób. 3. Wspierane strategie zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 1	Liczba osób odwiedzających obiekty kulturalne i turystyczne objęte wsparciem - 5000 osób.	I kw. 2026 – III kw. 2027	EFRR	€ 395 034,03	€ 395 034,03	€ 335 778,92	€ 59 255,11
9	OPPT-MO-33		5(i)	CP5/5(i)/WSPARCIE POTENCJAŁU ADMINISTRACYJNEGO (0,6 % ALOKACJI ZIT/OPPT)*	Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego	Wsparcie administracyjne działalności OPPT Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK	1. Podmioty zaangażowane w przygotowanie i realizację strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego - 6 szt.	– 1. Liczba osób objętych projektem w ramach wsparcia administracyjnego – 12 osób	IV.2023 - XII.2027	EFRR	€ 65 620,24	€ 65 620,24	€ 55 777,20	€ 9 843,04
	Razem CP5											EFRR	€ 3 965 538,33	€ 3 921 645,95	€ 2 885 492,87	€ 1 080 045,46
											Niewykorzystana alokacja	EFRR			€ 204 169,85	
											SUMA ŁĄCZNIE EFRR:		**€ 10 208 661,31**	**€ 10 164 768,93**	**€ 7 658 587,87**	**€ 2 550 073,44**
											SUMA ŁĄCZNIE EFS+:		**€ 1 572 734,43**	**€ 1 572 734,43**	**€ 1 336 824,26**	**€ 235 910,17**
											RAZEM:		**€ 11 781 395,74**	**€ 11 737 503,36**	**€ 9 199 581,98**	**€ 2 785 983,61**

9.5. Lista projektów rezerwowych

W zakresie wdrażania Strategii OPPT Mogilno opracowano listę projektów warunkowych. Projekt z listy warunkowej może uzyskać dofinansowanie w przypadku zwolnienia wolnych środków w ramach danej alokacji (wykreślenia projektu z lisy podstawowej) lub zwiększenia alokacji dla obszaru OPPT.

Tabela 11 Lista projektów rezerwowych.

LP	Nr fiszki	Cel Polityki	Cel szczegółowy (kod)	Typ wsparcia	Beneficjent	Nazwa projektu	Zasięg terytorialny realizacji projektu	Czy projekt znajduje się na obszarze problemowym? (TAK/NIE)	Okres realizacji projektu	Źródło dofinansowania EFRR/EFS+	Całkowita wartość projektu (euro)	Koszty kwalifikowalne (euro)	Dofinansowanie UE (euro)	Wkład własny (euro)
1		CP1												
	Razem CP1									EFRR	€ -	€ -	€ -	€ -
1		CP2	2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Powiat Mogileński	Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK (częściowo)	I 2027 - IV 2029	EFRR	€ 2 000 000,00	€ 2 000 000,00	€ 1 700 000,00	€ 300 000,00
2			2(viii)	CP2/2(viii)/Infrastruktura przeznaczona dla rowerów ZIT/OPPT	Gmina Mogilno	Budowa ścieżek rowerowych na terenie Gminy Mogilno	OPPT	NIE	I 2027-X 2029	EFRR	€ 2 000 000,00	€ 2 000 000,00	€ 1 700 000,00	€ 300 000,00
3			2 (i)	CP2/2(i)/Oświetlenie uliczne (wsparcie w ramach IF)	Gmina Mogilno	Modernizacja oświetlenia ulicznego na terenie gminy Mogilno	OPPT	NIE	I 2027-X 2029	EFRR	€ 1 000 000,00	€ 1 000 000,00	€ 850 000,00	€ 150 000,00
4			2(v)	CP2/2(v)/ Projekty w zakresie efektywnych (inteligentnych) sieci wodociągowych (w tym systemy pomiaru zużycia wody w wydzielonych obszarach sieci wodociągowej i SUW, monitoring strat sieciowych - wycieków, instalacje monitoringowe)	Gmina Mogilno	Modernizacja stacji uzdatniania wody na terenie gminy Mogilno	OPPT	NIE	I 2027-X 2029	EFRR	€ 1 000 000,00	€ 1 000 000,00	€ 850 000,00	€ 150 000,00
5			2(i)	CP2/2(i)/ Efektywne sieci ciepłownicze (budowa i modernizacja)	Gmina Mogilno	Budowa/Modernizacja sieci ciepłowniczych na terenie gminy Mogilno	OPPT	NIE	I 2027-X 2029	EFRR	€ 1 000 000,00	€ 1 000 000,00	€ 850 000,00	€ 150 000,00
6			2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Mogilno	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie gminy Mogilno	OPPT	NIE	I 2027-X 2029	EFRR	€ 2 200 000,00	€ 2 200 000,00	€ 1 870 000,00	€ 330 000,00
7			2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Gmina Mogilno	1. Termomodernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Mogilnie	OPPT	NIE	I.2025 - II.2026	EFRR	€ 1 469 574,67	€ 1 469 574,67	€ 253 249,08	€ 1 216 325,59
8			2(i)	CP2/2(i)/Oświetlenie uliczne (wsparcie w ramach IF)	Gmina Dąbrowa	Oświetlenie uliczne	OPPT	TAK	VII.2024 - XI.2024	EFRR	€ 100 000,00	€ 100 000,00	€ 30 000,00	€ 70 000,00

9			2(i)	CP2/2(i)/Kompleksowa modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej wraz z audytem (wsparcie w ramach IF)	Powiat Mogileński	Termomodernizacja i montaż instalacji fotowoltaicznych w Zespole Szkół w Mogilnie	OPPT	TAK	X.2024 - VI.2026	EFRR	€ 170 056,76	€ 170 056,76	€ 83 327,81	€ 86 728,95
	Razem CP2									EFRR	€ 10 966 631,43	€ 10 966 631,43	€ 8 186 576,89	€ 2753054,54
1		CP4	4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie ogólne-EFS+	Powiat Mogileński	Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK (częściowo)	IX 2027-IX2029	EFS+	€ 217 940,46	€ 217 940,46	€ 185 249,39	€ 32 691,07
2			4(f)	CP4/4(f)/Kształcenie zawodowe-EFS+	Powiat Mogileński	Rozwój kształcenia zawodowego w szkołach Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK (częściowo)	IX 2027-IX2029	EFS+	€ 663 143,76	€ 663 143,76	€ 563 672,19	€ 99 471,57
3			4(v)	CP4/4(v)/Opieka zdrowotna	Powiat Mogileński/SP ZOZ w Mogilnie	Poprawa jakości funkcjonowania SP ZOZ w Mogilnie	OPPT	TAK (częściowo)	X 2026-X 2028	EFRR	€ 1 350 000,00	€ 1 350 000,00	€ 1 147 500,00	€ 202 500,00
4			4(ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycję w infrastrukturę kształcenia zawodowego	Powiat Mogileński	Rozbudowa i doposażenie szkół Powiatu Mogileńskiego	OPPT	TAK (częściowo)	I 2027-XII 2028	EFRR	€ 1 500 000,00	€ 1 500 000,00	€ 1 275 000,00	€ 225 000,00
5			4(ii)	CP4/4(ii)/ Inwestycje w infrastrukturę przedszkolną	Gmina Mogilno	Remont budynku Przedszkola nr 1 w Mogilnie	OPPT	NIE	I 2027-II 2029	EFRR	€ 660 000,00	€ 660 000,00	€ 561 000,00	€ 99 000,00
6			4(ii)	CP4/4(ii)/ Baza sportowa-zgodnie z Diagnozą	Gmina Dąbrowa	Skatepark w Gminie Dąbrowa	OPPT	TAK	III2027-XI.2028	EFRR	€ 90 000,00	€ 90 000,00	€ 76 500,00	€ 13 500,00
	Razem CP4 EFRR									EFRR	€ 3 600 000,00	€ 3 600 000,00	€ 3 060 000,00	€ 540 000,00
	Razem CP4 EFS+									EFS+	€ 881 084,22	€ 881 084,22	€ 748 921,58	€ 132 162,64
	RAZEM EFRR/EFS+									EFRR/EFS+	€ 4 481 084,22	€ 4 481 084,22	€ 3 808 921,58	€ 672 162,64
1		CP5	5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Strzelno	Odnowa przestrzeni publicznych - remont płyty Rynku w Strzelnie poprzez wymianę nawierzchni	OPPT	Tak	I 2025-XII 2025	EFRR	€ 220 264,32	€ 220 264,32	€ 187 224,67	€ 33 039,65
2			5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Strzelno	Odnowa przestrzeni publicznych - przebudowa przystanku Komunikacji Samochodowej w Strzelnie	OPPT	Tak	I 2025-XII 2025	EFRR	€ 340 153,68	€ 340 153,68	€ 289 124,33	€ 51 029,35
3			5(i)	CP5/5(i)/Szlaki rowerowe	Powiat Mogileński	Poprawa rozwoju turystyki poprzez budowę ścieżek rowerowych	OPPT	Tak (częsciowo)	IX 2027-IX2029	EFRR	€ 300 000,00	€ 300 000,00	€ 255 000,00	€ 45 000,00
4			5(i)	CP5/5(i)/Odnowa przestrzeni publicznych	Gmina Mogilno	Przywrócenie wizerunku centrum miasta z przełomu XIX i XX wieku poprzez zagospodarowanie przestrzeni ul. Rynek w Mogilnie	OPPT	NIE	I 2027- X 2029	EFRR	€ 1 500 000,00	€ 1 500 000,00	€ 1 275 000,00	€ 225 000,00
5			5(i)	CP5/5(i)/Wsparcie rozwoju turystyki	Gmina Jeziora Wielkie	Budowa ścieżek rowerowych	OPPT	TAK	VII.2023 - XII.2024	EFRR	€ 1 103 669,16	€ 897 292,00	€ 762 698,00	€ 340 971,16
	Razem CP5									EFRR	€ 3 464 087,16	€ 3 257 710,00	€ 2 769 047,00	€ 695 040,16
									SUMA ŁĄCZNIE EFRR:		**€ 18 030 718,59**	**€ 17 824 341,43**	**€ 14 015 623,89**	**€ 3 988 094,70**
									SUMA ŁĄCZNIE EFS+:		**€ 881 084,22**	**€ 881 084,22**	**€ 748 921,58**	**€ 132 162,64**
									RAZEM:		**€ 18 911 802,81**	**€ 18 705 425,65**	**€ 14 764 545,47**	**€ 4 120 257,34**

10. Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii

Za realizację ogółu ustaleń strategii terytorialnej odpowiedzialne są władze partnerstwa[31], które realizują to zadanie poprzez Zespół Zadaniowy ds. wsparcia administracyjnego. Zespół Zadaniowy zostanie powołany spośród pracowników jst będących sygnatariuszami stronami partnerstwa, na wniosek władz partnerstwa w uzgodnieniu ze starostami, wójtami oraz burmistrzami jst wchodzącymi w skład partnerstwa. Władze partnerstwa w uzgodnieniu ze starostami, wójtami oraz burmistrzami jst wchodzącymi w skład partnerstwa określą szczegółowe zadania Zespołu. Powyższe zadania są związane z projektem polegającym na wsparciu administracyjnym dla prowadzenia polityki terytorialnej w partnerstwie.

Rolą Zespołu będzie:

1. Bieżąca współpraca z Instytucją Zarządzającą programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 w zakresie ogółu spraw związanych z realizacją ustaleń strategii dla partnerstwa.
2. Bieżąca współpraca z beneficjentami projektów ujętych w strategii w celu optymalizacji procesu ich realizacji.
3. Bieżąca współpraca z interesariuszami procesu kształtowania rozwoju danego partnerstwa – w celu przekazywania informacji na temat postępów realizacji ustaleń strategii oraz zbierania opinii i sugestii na rzecz jego usprawnienia.
4. Monitorowanie realizacji ustaleń strategii – w tym przygotowywanie corocznego „Raportu z realizacji strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna".
5. Prowadzenie strony www partnerstwa (jeśli zostanie podjęta decyzja o jej prowadzeniu).
6. Inicjowanie działań w kierunku aktualizacji strategii, jeśli zajdzie taka konieczność.
7. Obsługa administracyjna działań stowarzyszenia (m.in. obsługa organizacyjna i merytoryczna, obsługa księgowa, obsługa kadrowo-płacowa, ochrony danych osobowych).

Plan wdrożeniowy Strategii określający główne etapy związane z przygotowaniem i realizacją Strategii przedstawiony został w formie wykresu Gantta zaprezentowanego w tabeli poniżej „Harmonogram wdrożeniowy dla realizacji strategii". Aktualizacja Strategii będzie odbywała się na takich samych zasadach jak jej przyjęcie. Ponadto na podstawie planowanych harmonogramów realizacji poszczególnych przedsięwzięć priorytetowych umieszczonych na liście podstawowej określono planowane terminy i kwoty kontraktowania środków finansowych poprzez planowane terminy składania wniosków o dofinansowanie (tabela „Kontraktacja narastająco") oraz planowane terminy składania wniosków o płatność (tabela „Przewidywane złożone wnioski o płatność narastająco).

[31] Organy statutowe zarządzające partnerstwem

Tabela 12 Harmonogram wdrożeniowy dla realizacji strategii

		Rok	2022				2023				2024				2025				2026				2027				2028				2029			
Jednostka odpowiedzialna za realizację zadania	***Zadanie***	***Kwartał***	***I***	***II***	***III***	***IV***	***I***	***II***	***III***	***IV***	***I***	***II***	***III***	***IV***	***I***	***II***	***III***	***IV***	***I***	***II***	***III***	***IV***	***I***	***II***	***III***	***IV***	***I***	***II***	***III***	***IV***	***I***	***II***	***III***	***IV***
Jednostki samorządu terytorialnego z obszaru powiatu mogileńskiego	Zawiązanie się partnerstwa		x	x	x	x																												
Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego	Zatwierdzenie strategii wraz z listą projektów przez partnerstwo												x																					
IZ FEdKP	Zaopiniowanie dokumentu przez IZ FEdKP													x					x				x				x				x			
IZ FEdKP oraz Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego	Podpisanie porozumienia terytorialnego									x			x				x																	
Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego	Określenie terminów aplikowania o środki w ramach FEdKP przy uwzględnieniu harmonogramu naboru wniosków dla FEdKP												x	x		x	x	x	x															
Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego	Aktualizacja strategii wraz z listą projektów przez partnerstwo																	x				x				x				x				
Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego	Zakończenie procesu wdrażania założeń strategii obszarowych																													x	x			

Tabela 13. Kontraktacja narastająco

Kontraktacja (narastająco)				
	EFRR		EFS+	
Rok	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)	Liczba projektów planowanych do złożenia	Wartość dofinansowania z projektów planowanych do złożenia (euro)
2023	0	0	0	0
2024	2	€ 337 520,01	3	€ 871 419,75
2025	14	€ 4 008 881,59	1	€ 212 500,00
2026	9	€ 3 312 186,27	3	€ 252 904,51
RAZEM	**25**	**€ 7 658 587,87**	**7**	**€ 1 336 824,26**

Tabela 14. Przewidywane złożone wnioski o płatność narastająco

Planowane złożone wnioski o płatność (narastająco)				
Cele pośrednie				
	EFRR		EFS+	
Rok	Procent liczony od wartości środków dedykowanych	Wartość złożonych wniosków o płatność (euro)	Procent liczony od wartości środków dedykowanych	Wartość złożonych wniosków o płatność (euro)
2023	0,00%	0,00	0,00%	0,00
2024	0,18%	€ 13 944,30	9,99%	€ 133 532,12
2025	7,84%	€ 600 449,19	38,86%	€ 519 481,8588
2026	32,43%	€ 2 484 062,79	80,06%	€ 1 070 231,74
2027	83,45 %	€ 6 391 396,79	99,32%	€ 1 327 741,67
2028	100%	€ 7 658 587,87	100 %	€ 1 336 824,26
2029	-	-	-	-
Cel końcowy	**100%**	**€ 7 658 587,87**	**100%**	**€ 1 336 824,26**

W dniu 24 listopada 2023 r. zostało zawarte Porozumienie Terytorialne pomiędzy Województwem Kujawsko-Pomorskim, reprezentowanym przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego, pełniącym funkcję Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027, reprezentowanym przez Pana Piotra Całbeckiego- Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, a Stowarzyszeniem Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego, zwanym ,,Partnerstwem JST", reprezentowanym przez Pana Tomasza Krzesińskiego – Prezesa Zarządu, Starostę Powiatu Mogileńskiego oraz Pana Karola Nawrota– Wiceprezesa Zarządu, Burmistrza Mogilna. Dnia 19 sierpnia 2024 r. zawarty został Aneks nr 1 do ww. Porozumienia, natomiast dnia 14 lipca 2025 r. został zawarty Aneks nr 2 do ww. Porozumienia..

Porozumienie zostało zawarte na podstawie art. 14 rb ust. 1 pkt 1 oraz ust. 2 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2023 r. poz. 1259 z późn. zm.), mając na względzie właściwe przepisy krajowe i unijne związane z wdrażaniem polityki spójności w latach 2021-2027, w szczególności:

1. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz. Urz. UE L 231, 30.06.2021, s. 159-706);
2. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności (Dz. Urz. UE L 231, 30.06.2021, s. 60-93);
3. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1057 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiającego Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) oraz uchylającego rozporządzenie (UE) nr 1296/2013 (Dz. Urz. UE L 231,30.06.2021, s. 21-59);
4. Ustawę z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027 (Dz. U. z 2022 r. poz. 1079), zwana dalej „ustawą wdrożeniową";
5. Ustawę z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2023 r., poz. 1259, z późn. zm.);
6. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094, z późn. zm.);
7. Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, z późn. zm.);
8. Ustawę z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1526 z późn. zm.).

Porozumienie Terytorialne określa zasady i zakres współpracy między Województwem Kujawsko-Pomorskim, a Partnerstwem JST.

Integralną część Porozumienia stanowią następujące załączniki:

1. Lista przedsięwzięć priorytetowych;
2. Lista przedsięwzięć warunkowych (lista rezerwowa);
3. Fiszki przedsięwzięć priorytetowych;
4. Harmonogram przygotowania, realizacji oraz płatności dotyczących przedsięwzięć priorytetowych;
5. Wartości wskaźników produktu i rezultatu zaplanowane do realizacji w ramach obszarów dedykowanych IIT dla OPPT.

W ramach Porozumienia Terytorialnego prowadzona będzie systematyczna ewaluacja postępów w realizacji Strategii, w tym w zakresie osiągniętych wskaźników produktu i rezultatu projektów ujętych na liście przedsięwzięć priorytetowych. Na podstawie analizy wyników przeprowadzonej ewaluacji realizacji założeń Strategii oraz na zgłoszenie poszczególnych członków Stowarzyszenia Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego Strategia będzie aktualizowana w drodze uchwał Stowarzyszenia.

Porozumienie Terytorialne w stosunku do Strategii IIT dla OPPT zapewnia większą elastyczność w zakresie możliwości dokonywania przez Beneficjentów modyfikacji wartości dofinansowania projektów przewidzianych do realizacji. Zgodnie z §9 ust. 3 Porozumienia Terytorialnego, dokument ten może być zmieniany na wniosek stron, bez konieczności natychmiastowego wprowadzania zmian w Strategii IIT dla OPPT (strategia może być aktualizowana maksymalnie 2 razy w roku). Aktualizacja Strategii będzie odbywała się na takich samych zasadach jak jej przyjęcie.

11. Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów

Tabela 15. Plan finansowy wraz z określeniem źródeł finansowania projektów przedstawiony jest w formie tabeli.

L.p.	Nazwa projektu	Beneficjent	Koszt całkowity [€]	Źródła finansowania (wkład UE, środki krajowe, środki własne, budżet państwa)	Wydatki planowane w latach						
					2023 r.	2024 r.	2025 r.	2026 r.	2027 r.	2028 r.	2029 r.
CP1											
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM CP1			-	-	-	-	-	-	-	-	-
CP2											
1	OPPT-MO-1 Budowa ścieżki rowerowej ul. 900-Lecia - Wiecanowo	Gmina Mogilno	994 049,42	wkład UE, środki własne					994 049,42		
2	OPPT-MO-8 Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie	Gmina Mogilno	602 238,98	wkład UE, środki własne						602 537,97	
3	OPPT-MO-9 Budowa ścieżek rowerowych – Budowa ścieżki rowerowej pomiędzy	Gmina Strzelno	150 000,00	wkład UE, środki własne				150 000,00			

	ulicami Kasprowicza, Miłosza i Kościuszki w Strzelnie										
4	OPPT-MO-10 Kompleksowa modernizacja energetyczna Urzędu Miejskiego w Strzelnie	Gmina Strzelno	330 943,18	wkład UE, środki własne					330 943,18		
5	OPPT-MO-11 Kompleksowa modernizacja energetyczna komunalnych budynków mieszkalnych w Strzelnie	Gmina Strzelno	150 000,00	wkład UE, środki własne					150 000,00		
6	OPPT-MO-13 Projekt w zakresie efektywnych sieci wodociągowych – Modernizacja sieci wodociągowej w miejscowości Ciechrz	Gmina Strzelno	336 450,36	wkład UE, środki własne					336 450,36		

7	OPPT-MO-16 Działania adaptacyjne w miastach (nasadzenia, zazielenienie miast, gospodarowanie wodami opadowymi)	Gmina Strzelno	364 273,30	wkład UE, środki własne			364 273,30				
8	OPPT-MO-16a Działania adaptacyjne przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie	Gmina Strzelno	292 507,09	wkład UE, środki własne					292 507,09		
9	OPPT-MO-20 Modernizacja energetyczna budynku użyteczności publicznej na terenie gminy Dąbrowa.	Gmina Dąbrowa	255 205,76	wkład UE, środki własne				255 205,76			
10	OPPT-MO-21 Modernizacja energetyczna budynków komunalnych na terenie gminy Dąbrowa.	Gmina Dąbrowa	240 956,28	wkład UE, środki własne				240 956,28			

11	OPPT-MO-22 Efektywne gospodarowanie wodą do spożycia - wdrożenie inteligentnego systemu monitorowania i zarządzania siecią wodociągową	Gmina Dąbrowa	175 739,72	wkład UE, środki własne					175 739,72		
12	OPPT-MO-26 Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego	Powiat Mogileński	525 302,40	wkład UE, środki własne				525 302,40			
13	OPPT-MO-26a Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych na terenie Powiatu Mogileńskiego II	Powiat Mogileński	708 574,06	wkład UE, środki własne						708 574,06	
RAZEM CP2			**5 126 240,63**	**wkład UE, środki własne**	**0,00**	**0,00**	**364 273,30**	**1 171 464,52**	**2 279 689,77**	**1 310 813,04**	**0,00**
CP3											
1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
RAZEM CP3			-	-	-	-	-	-	-	-	-
CP4											

1	OPPT-MO-3 Równe szanse w Przedszkolu nr 3	Gmina Mogilno	63 000,00	wkład UE, środki własne				31 500,00	31 500,00		
2	OPPT-MO-4 Edukacyjny włącznik kompetencji	Gmina Mogilno	171 534,72	wkład UE, środki własne				56 606,46	107 113,14	7 815,12	
3	OPPT-MO-5 Edukacja bez ograniczeń.	Gmina Mogilno	63 000,00	wkład UE, środki własne				20 790,00	39 339,72	2 870,28	
4	OPPT-MO-19 Kształcenie ogólne	Gmina Strzelno	250 000,00	wkład UE, środki własne				125 000,00	125 000,00		
5	OPPT-MO-23 Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach w gminie Dąbrowa	Gmina Dąbrowa	144 115,49	wkład UE, środki własne		7 096,61	88 516,41	48 502,47			
6	OPPT-MO-28 Rozbudowa i doposażenie szkół Powiatu Mogileńskiego	Powiat Mogileński	705 882,35	wkład UE, środki własne				352 941,17	352 941,18		
7	OPPT-MO-29 Rozwój kształcenia ogólnego w szkołach Powiatu Mogileńskiego	Powiat Mogileński	217 940,46	wkład UE, środki własne		50 000,00	83 970,23	83 970,23			
8	OPPT-MO-30 Rozwój kształcenia zawodowego w szkołach	Powiat Mogileński	663 143,76	wkład UE, środki własne		100 000,00	281 571,88	281 571,88			

	Powiatu Mogileńskiego										
9	OPPT-MO-31 Poprawa jakości funkcjonowania SP ZOZ w Mogilnie	SP ZOZ w Mogilnie	411 000,00	wkład UE, środki własne				205 500,00	205 500,00		
RAZEM CP4			**2 689 616,78,**	**wkład UE, środki własne**	**0,00**	**157 096,61**	**454 058,52**	**1 206 382,21**	**861 394,04**	**10 685,40**	**0,00**
CP5											
1	OPPT-MO-6 Zagospodarowanie przestrzeni publicznej przy ul. Padniewskiej w Mogilnie	Gmina Mogilno	617 786,55	wkład UE, środki własne			617 786,55				
2	OPPT-MO-6a Zagospodarowanie wieży ciśnień w Mogilnie wraz z terenem przyległym na potrzeby ogólnodostępnej przestrzeni publicznej	Gmina Mogilno	132 000,00	wkład UE, środki własne					132 000,00		
3	OPPT-MO-7 Przebudowa i rozbudowa Parku Miejskiego w Mogilnie	Gmina Mogilno	1 784 140,97	wkład UE, środki własne					1 784 140,97		

4	OPPT-MO-15 Odnowa przestrzeni publicznych na terenie gminy Strzelno	Gmina Strzelno	531 276,24	wkład UE, środki własne				531 276,24			
5	OPPT-MO-15a Odnowa przestrzeni publicznych przy Szkole Podstawowej im. J. Dałkowskiego w Strzelnie	Gmina Strzelno	112 564,74	wkład UE, środki własne					112 564,74		
6	OPPT-MO-17 Wsparcie instytucji kultury – Przebudowa budynku Domu Kultury w Strzelnie	Gmina Strzelno	225 057,62	wkład UE, środki własne						225 057,62	
7	OPPT-MO-24 Remont biblioteki gminnej.	Gmina Dąbrowa	102 057,94	wkład UE, środki własne				102 057,94			
8	OPPT-MO-32 Poprawa rozwoju turystyki poprzez budowę ścieżek rowerowych	Powiat Mogileński	395 034,03	wkład UE, środki własne					395 034,03		
9	OPPT-MO-33 Wsparcie administracyjne	Stowarzyszenie OPPT Powiatu	65 620,24	wkład UE, środki własne		16 405,06	16 405,06	16 405,06	16 405,06		

	działalności OPPT Powiatu Mogileńskiego	Mogileńskiego									
RAZEM CP5			**3 965 538,33**	**wkład UE, środki własne**	**0,00**	**16 405,06**	**634 191,61**	**649 739,24**	**2 440 144,80**	**225 057,62**	**0,00**
ŁĄCZNIE OPPT MOGILNO			**11 781 395,74**	**wkład UE, środki własne**	**0,00**	**173 501,67**	**1 452 523,43**	**3 027 585,97**	**5 581 228,61**	**1 546 556,06**	**0,00**

12. Opis procesu zaangażowania partnerów zewnętrznych

Po zadeklarowaniu woli podjęcia współpracy, budowania partnerstwa oraz wspólnego wypracowania listy zadań w ramach OPPT Mogilno przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego od stycznia 2022 r. rozpoczęły się prace nad realizacją polityki terytorialnej. W etap prac związany z określeniem założeń rozwoju OPPT Mogilno oraz sposobu realizacji tych założeń zaangażowane zostały wszystkie samorządy wchodzące w skład OPPT Mogilno. Osoby odpowiedzialne za współtworzenie założeń strategii zostały zobligowane do włączenia w proces przygotowania dokumentu działających na swoim terenie partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji. Na stronach wszystkich członków Stowarzyszenia OPPT Powiatu Mogileńskiego zamieszczone zostało zaproszenie dla chętnych podmiotów do współpracy w realizacji celów Stowarzyszenia tzn. przede wszystkim w realizacji działań na rzecz opracowania, przyjęcia i wdrożenia Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna, pomoc merytoryczną, opiniowanie planowanych i realizowanych działań. Współpraca odbywała się na kilku płaszczyznach, w tym doradczej, poprzez pozyskiwanie opinii i wniosków partnerów, informacyjnej poprzez pozyskiwanie wiedzy o stanie rozwoju, wynikach i opiniach społecznych na temat realizowanych zamierzeń. Partnerzy zewnętrzni zaangażowani byli już na etapie określania obszarów problemowych oraz obszarów priorytetowych. Współpraca i cały proces zaangażowania partnerów zewnętrznych prowadzony był w sposób niesformalizowany. Partnerami, którzy w sposób szczególny byli włączeni w proces ustalenia i realizacji założeń strategii, w tym złożyli deklarację chęci przystąpienia do Stowarzyszenia Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego w roli członka wspierającego są :

- Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania Sąsiedzi wokół Szlaku Piastowskiego;
- Powiatowa Rada Pożytku Publicznego Powiatu Mogileńskiego;
- Fundacja Powiatu Mogileńskiego.

Celem zapewnienia jak najszerszego zasięgu, każde jst, mając największe doświadczenie i znające lokalne środowiska dobrało metody współpracy z ww. podmiotami ze swego obszaru w sposób najbardziej adekwatny. W tym celu systematycznie organizowano spotkania oraz konsultacje zgłaszanych do wsparcia w ramach FEdKP propozycji. Proces zgłaszania projektów zawartych na liście projektów podstawowych ujętych w strategii przebiegał dwuetapowo. Pierwszy etap odbywał się na szczeblu poszczególnych członków stowarzyszenia. W tym etapie obszary problemowe wraz z propozycjami projektowymi wskazane zostały podczas konsultacji z przedstawicielami poszczególnych obszarów (np. obszarów edukacyjnych, społecznych, zdrowotnych, infrastrukturalnych itp.). Zbierane były wówczas także uwagi dotyczące potrzeb podczas spotkań, zebrań sołeckich, zebrań osiedlowych, na komisjach Rad, sesjach Rad, jak również podczas zebrań szkolnych i przedszkolnych. Następnie, mając na względzie spójność założeń, rozwoju danej gminy i możliwości finansowania ze środków wewnętrznych na szczeblu poszczególnych gmin nastąpił proces weryfikacji zgłoszonych obszarów problemowych i propozycji projektów. Kolejnym etapem prac było rozpoznanie obszarów tematycznych, potrzeb oraz identyfikacji projektów. W tym celu każdy z partnerów Stowarzyszenia dokonał prezentacji swoich potrzeb, celów strategicznych w zakresie rozwiązania zidentyfikowanych na szczeblu własnego samorządu problemów. Każda zgłoszona propozycja podlegała omawianiu, wspólnej dyskusji i weryfikacji. Po tych czynnościach, biorąc pod uwagę przypisaną alokację środków dla danego obszaru nastąpił proces wyłaniania projektów.

Drugi etap obejmował przekazanie opracowanych propozycji Instytucji Zarządzającej do oceny. Po określeniu przez IZ założeń i możliwości finansowania ze środków Programu Fundusze Europejskie

dla Kujaw i Pomorza 2021-2023 w ramach Polityki Terytorialnej dokonywano uzgodnień fiszek. Prace podlegały licznym negocjacjom i ustaleniom zarówno na szczeblu IZ, stowarzyszenia jak i poszczególnych partnerów. Końcowym efektem prac nad naborem projektów był wybór tych, które w największym stopniu zrealizują zidentyfikowane potrzeby OPPT oraz odpowiadają możliwościom finansowym w ramach polityki terytorialnej.

Szczególny nacisk w pracach nad przygotowaniem dokumentu został położony na identyfikację oraz zapobieganie możliwym naruszeniom praw osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji Każde przedsięwzięcie planowane do realizacji w ramach Strategii OPPT zgodnie z zasadami horyzontalnymi obowiązującymi dla zadań dofinansowanych ze środków UE będzie uwzględniało prawa osób ze specjalnymi potrzebami, równości płci i niedyskryminacji, tym samym w procesie realizacji dokumentu będą one uwzględniane.

Osoby odpowiedzialne za współtworzenie założeń strategii były odpowiedzialne za udzielanie społeczności zamieszkującej dany obszar informacji zwrotnej o postępach w realizacji dokumentu. Informacje te były przekazywane społeczności różnymi kanałami informacyjnymi, m.in. podczas rozmaitych spotkań z mieszkańcami poszczególnych gmin, Radnymi, sołtysami, przewodniczącymi zarządów osiedli, podczas zebrań sołeckich.

Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego przewiduje również w swoim statucie możliwość udziału w prowadzonej przez Stowarzyszenie działalności członków wspierających. Członkiem wspierającym może zostać osoba fizyczna lub prawna, która zadeklaruje na piśmie pomoc finansową, rzeczową lub merytoryczną w realizacji celów Stowarzyszenia. Członkowie wspierający nie posiadają biernego oraz czynnego prawa wyborczego, mogą jednak brać udział z głosem doradczym w statutowych władzach stowarzyszenia. Członkowie wspierający konsultują i wspierają członków zwyczajnych Stowarzyszenia m.in. w określaniu celów rozwojowych OPPT, wzmacnianiu powiązań funkcjonalnych w ramach obszaru OPPT, dążeniu do zrównoważonego i równomiernego rozwoju gmin i powiatu w ramach OPPT, a także w przygotowywaniu oraz aktualizacji Strategii.

Członkostwo wspierające w Stowarzyszeniu nabywa się poprzez złożenie Zarządowi Stowarzyszenia oświadczenia woli o przystąpieniu, który następnie podejmuje stosowną uchwałę w kwestii nabycia członkostwa stowarzyszenia lub odmowy nabycia członkostwa stowarzyszenia. Wszystkie jednostki wchodzące w skład Stowarzyszenia umieściły na swoich stronach internetowych Zaproszenie do podjęcia współpracy ze Stowarzyszeniem Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego wraz z formularzem deklaracji woli przystąpienia do Stowarzyszenia oraz danymi kontaktowymi osób udzielających informacji na temat Stowarzyszenia. Zaproszenie zostało umieszczone w formule otwartej, czyli na każdym etapie pracy Stowarzyszenia, budowania oraz aktualizacji Strategii zainteresowane podmioty mogą włączyć się w działalność prowadzoną na rzecz realizacji polityki terytorialnej. W okresie do stycznia 2024 r. do Stowarzyszenia wpłynęły deklaracje współpracy od 3 podmiotów. Podjęta współpraca z członkami wspierającymi stowarzyszenia pozwoli na stałą i bieżącą współpracę z partnerami zewnętrznymi podczas całego procesu realizacji i aktualizacji dokumentu Strategii OPPT.

13. Sprawozdanie z konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne projektu Strategii przeprowadzone zostały zgodnie z wytycznymi dotyczącymi organizacji procesu konsultacji społecznych projektów strategii terytorialnych dla partnerstw ZIT oraz OPPT sporządzanych w ramach realizacji Polityki terytorialnej województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2021-2027 przyjętymi przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego dnia 24.05.2023 r. Konsultacje pozwoliły na zniwelowanie możliwych konfliktów poprzez zapewnienie uczestnictwa w dyskusji nad przygotowywanymi rozwiązaniami wszystkim zainteresowanym stronom, a także na

upowszechnienie wiedzy na temat podejmowanych przez partnerstwo działań. Konsultacje były niezbędne do stworzenia prawidłowej Strategii, odpowiadającego na faktyczne problemy i zapotrzebowania mieszkańców.

Konsultacje Strategii przeprowadzone zostały w terminie od 27 marca 2024 r. do 22 kwietnia 2024 r. W związku z faktem, że Strategia jest dokumentem określającym działania jednostek samorządu terytorialnego, tym samym realizację zadań publicznych, interesariuszami Strategii są wszystkie osoby fizyczne i osoby prawne z obszaru powiatu mogileńskiego. W związku z powyższym w celu zapewnienia możliwości udziału w konsultacjach wszystkim interesariuszom konieczne było publiczne ogłoszenie konsultacji przez wszystkich partnerów OPPT na swoich stronach internetowych oraz na tablicach ogłoszeń. Każdy partner zidentyfikował także szczególną grupę interesariuszy (np. jednostki podległe, radnych, lokalnych liderów) do których informacja o prowadzonych konsultacjach zostanie skierowana bezpośrednio (poprzez wysłaną wiadomość mailową lub telefoniczną/smsową).

W celu przeprowadzenia konsultacji opracowane zostało ogłoszenie o przeprowadzanych konsultacjach wraz z formularzem zgłaszania uwag. W ogłoszeniu określone zostały: miejsce w którym można zapoznać się z konsultowanym dokumentem (w wersji elektronicznej oraz w wersji papierowej), sposób i termin przedstawiania uwag, dane kontaktowe osób mogących udzielić informacji na temat konsultowanego dokumentu.

Przedmiotem przeprowadzonych konsultacji społecznych było zebranie uwag, opinii i wniosków interesariuszy rozwoju w celu zniwelowanie możliwych konfliktów poprzez zapewnienie uczestnictwa w dyskusji nad przygotowywanymi rozwiązaniami wszystkim zainteresowanym stronom, a tym samym podjęcia optymalnych decyzji co do kształtowania kierunku rozwoju OPPT Powiatu Mogileńskiego. Bardzo istotna jednak jest także rola informacyjna konsultacji społecznych. W trakcie tego procesu uczestnicy, nawet jeśli nie wyrażają swoich opinii lub uwag, to mają możliwość poznać treść dokumentu i uzasadnienie dla planowanych kierunków działań, natomiast partnerstwo OPPT ma możliwość upowszechnienia wiedzy na temat podejmowanych działań.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne formularze uwag do dokumentu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna, nikt również nie umówił się na konsultacje indywidualne. W związku z powyższym w dokumencie projektu Strategii terytorialnej OPPT Mogilna nie wprowadzono żadnych zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Z przeprowadzonych konsultacji sporządzony został Raport, który został przyjęty przez władze partnerstwa i następnie ogłoszony przez wszystkich partnerów OPPT.

Konsultacje społeczne aktualizacji dokumentu przeprowadzone zostały w tym samym trybie w terminie od 4 grudnia 2025 do 29 grudnia 2025 r.

W celu przeprowadzenia konsultacji opracowane zostały dokumenty konsultacyjne - ogłoszenie o przeprowadzanych konsultacjach wraz z formularzem zgłaszania uwag. W trakcie prowadzonych konsultacji zapewniona została równość w dostępie do konsultacji dla różnych grup. Ogłoszenie o prowadzonych konsultacjach zostało wywieszone na tablicach ogłoszeń w siedzibach wszystkich Partnerów OPPT, tak aby ułatwić dostęp do informacji każdemu mieszkańcowi danej gminy. W ogłoszeniu określone zostały: miejsce w którym można zapoznać się z konsultowanym dokumentem (w wersji elektronicznej oraz w wersji papierowej), sposób i termin przedstawiania uwag, dane kontaktowe osób mogących udzielić informacji na temat konsultowanego dokumentu.

Projekt aktualizacji Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna wraz z formularzem konsultacji zamieszczony został na stronach wszystkich Partnerów OPPT: Powiatu Mogileńskiego, Gminy Mogilno, Gminy Strzelno, Gminy Dąbrowa oraz Gminy Jeziora Wielkie, tak aby

każda osoba zainteresowana działaniami publicznymi podejmowanymi przez wszystkie jednostki samorządu terytorialnego powiatu mogileńskiego miała możliwość zapoznania się z aktualizacją dokumentu.

W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne formularze uwag do projektu aktualizacji dokumentu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna, nikt również nie umówił się na konsultacje indywidualne. W związku z powyższym w dokumencie projektu aktualizacji Strategii terytorialnej OPPT Mogilna nie wprowadzono żadnych zmian wynikających z przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Z przeprowadzonych konsultacji aktualizacji dokumentu sporządzony został Raport, który został przyjęty przez władze partnerstwa i następnie ogłoszony przez wszystkich partnerów OPPT.

14. Procedura Oceny Oddziaływania na Środowisko

Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego skierowało w dniu 4 marca 2024 r. pisma do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowej Wojewódzkiej Inspekcji Sanitarnej o stwierdzenie braku potrzeby przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna. RDOŚ pismem z dnia 22 marca 2024 r. odmówił uzgodnienia odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Strategii OPPT Mogilna oraz uzgodnił zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. Natomiast PWIS po uzgodnieniu, że projekt Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna nie wyznacza ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć w odniesieniu do usytuowania, rodzaju i skali tych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, pismem z dnia 15 marca 2024 r. poinformował, że projekt Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna nie wymaga opinii PWIS.

W związku z powyższym konieczne było opracowanie Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna. Dokument został opracowany przez Kujawsko-Pomorskie Biuro Planowania Przestrzennego i Regionalnego we Włocławku. Konsultacje społeczne Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna odbyły się w dniach od 21 maja 2024 r. do 12 czerwca 2024 r. Przedmiotem konsultacji było zebranie uwag, wniosków oraz opinii wszystkich zainteresowanych interesariuszy – osób fizycznych oraz osób prawnych z obszaru Powiatu Mogileńskiego na temat Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna. Konsultacje prowadzone były w formie pisemnego wyrażenia opinii na formularzu konsultacji. Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna wraz z formularzem konsultacji zamieszczony był na stronach wszystkich Partnerów OPPT. Ogłoszenie o prowadzonych konsultacjach było wywieszone na tablicach ogłoszeń w siedzibach wszystkich Partnerów OPPT. Z Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Strategii w wersji papierowej można było zapoznać się w siedzibie Starostwa Powiatowego w Mogilnie na ul. G. Narutowicza 1. W wyznaczonym terminie nie wpłynęły żadne uwagi oraz żadne wnioski do w/w dokumentu.

Równocześnie z odbywającymi się konsultacjami społecznymi Prognoza oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna została przesłana w dniu 24 maja 2024 r. do RDOŚ i PWIS celem zaopiniowania. RDOŚ pismem z dnia 19 czerwca 2024 r. zaopiniował projekt Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna wraz z Prognozą wskazując jednocześnie uwagę do przedłożonego projektu. PWIS pismem z dnia 13 czerwca 2024 r. poinformował, że projekt Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna wraz z Prognozą nie wymaga opinii PWIS.

Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego po rozpatrzeniu uwag otrzymanych od RDOŚ zaktualizowało projekt Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna odnosząc się do przedmiotowych uwag

w w/w dokumencie. Dodatkowo Stowarzyszenie OPPT Powiatu Mogileńskiego dnia 19 sierpnia 2024 r. podpisało Aneks do Porozumienia Terytorialnego w związku z wprowadzanymi zmianami w realizacji polityki terytorialnej przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego. Zmiany dotyczyły wyłącznie połączenia dwóch projektów w jeden, a także zmian wartości zadań, terminów realizacji i wartości wskaźników, które nie są istotne z punktu widzenia ochrony środowiska oraz są nieistotne dla całości dokumentu. Uzupełnienie dokumentu o zapisy wynikające z uwagi RDOŚ oraz zmiany wymagały jednak dokonania aktualizacji poszczególnych zapisów Strategii oraz aktualizacji Prognozy oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna.

W związku z powyższym Stowarzyszenie ponownie wystąpiło do RDOŚ oraz PWIS z prośbą o zaopiniowanie dokumentów. W dniu 3 września 2024 r. przesłano zaktualizowany Projekt Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna wraz ze zaktualizowaną Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna.

PWIS pismem nr NNZ.9022.4.34.2024 z dnia 10 września 2024 r. ponownie poinformował, że w świetle obowiązujących przepisów brak jest podstaw prawnych do zajęcia stanowiska w niniejszej sprawie, biorąc pod uwagę fakt, że dokument nie będzie wyznaczał ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

RDOŚ pismem nr WOO.410.203.2024.AT z dnia 19 września 2024 r. zaopiniował pozytywnie bez uwag zaktualizowany Projekt Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna wraz ze zaktualizowaną Prognozą oddziaływania na środowisko projektu Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna nie wskazując przy tym żadnych uwag.

W związku z aktualizacją dokumentu Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna Stowarzyszenie Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego ponownie wystąpiło do RDOŚ oraz PWIS z wnioskiem o uzgodnienie możliwości odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu aktualizacji dokumentu. W dniu 5 grudnia 2025 r. przesłano projekt aktualizacji Strategii Terytorialnej Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Mogilna do ww. instytucji.

PWIS pismem nr NNZ.9022.4.138.2025 z dnia 12 grudnia 2025 r. poinformował, iż w świetle obowiązujących przepisów przedmiotowy dokument nie wymaga opinii ze strony PWIS, gdyż nie wyznacza on ram dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

RDOŚ pismem nr WOO.410.351.2025.AT z dnia 16 grudnia 2025 r. stwierdził, że aktualizowany dokument jest spójny z założeniami dokumentu pn. „Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027”, projekt aktualizacji nie wyznacza ram dla realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko i w konsekwencji dokument nie wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

W związku z powyższym dokument projektu aktualizacji Strategii Terytorialnej OPPT Mogilna został przyjęty bez dokonywania zmian wynikających z przeprowadzonej Procedury Oceny Oddziaływania na Środowisko.

15. System monitorowania strategii terytorialnej

System monitorowania polegał będzie na systematycznej ocenie postępów w stosunku do założeń, celów określonych w strategii oraz dokonywaniu niezbędnych korekt i aktualizacji samej strategii. Obejmował będzie postęp finansowy i rzeczowy realizacji projektów wynikających ze strategii, ocenę stopnia realizacji przyjętych celów, ocenę przestrzegania terminów określonych przez partnerów strategii.

Monitoring postępu finansowego polegał będzie na sprawdzania poziomu złożonych wniosków o dofinansowanie, poziomu złożonych wniosków o płatność, przestrzeganiu terminów realizacji projektów określonych w strategii.

Monitoring postępu rzeczowego polegał będzie na sprawdzaniu wskaźników programowych, , określeniu wartości pośrednich i docelowych wskaźników programowych, opracowaniu raportów okresowych w zakresie postępów wdrażania założeń strategii obszarowych (IZ, partnerstwa).

Monitoring odbywać się będzie w oparciu o dane pozyskiwane od poszczególnych partnerstw.

Podmiotem odpowiedzialnym za prowadzenie procesu monitorowania są władze partnerstwa[32], które realizują zadanie poprzez powołanie zespołu zadaniowego dedykowanego do prowadzenia monitorowania w całym okresie realizacji ustaleń strategii. Jeśli nie zostanie to ustalone inaczej, zadanie monitorowania będzie realizowane przez Zespół Zadaniowy ds. wsparcia administracyjnego, o którym mowa w rozdziale „Plan wdrożeniowy dla realizacji strategii".
Monitorowaniu podlega realizacja każdego z projektów strategii (o których mowa w rozdziale „Lista projektów podstawowych (wraz z informacją na temat sposobu ich wyboru oraz powiązania z innymi projektami)") oraz stan wskaźników realizacji strategii (o których mowa w rozdziale „Oczekiwane wskaźniki produktu i rezultatu realizacji strategii").
Monitorowanie jest procesem ciągłym, ale wymiernym rezultatem tego procesu będzie sporządzenie raz w roku publikacji pn. „Raport z realizacji ustaleń strategii terytorialnej dla Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Powiatu Mogileńskiego" (zwany dalej Raportem). Raport za dany rok powinien być sporządzony nie później niż do końca miesiąca marca roku następującego po roku, za który jest sporządzany i zostać przyjęty przez władze partnerstwa nie później niż do końca miesiąca maja roku następującego po roku, za który jest sporządzany. W okresie jednego tygodnia po przyjęciu, Raport zostaje przekazany do Instytucji Zarządzającej programem regionalnym Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza 2021-2027 oraz zostaje opublikowany na stronach www: partnerstwa (jeśli prowadzi stronę) oraz wszystkich jst będących sygnatariuszami partnerstwa.
Do udziału w procesie monitorowania zobowiązani są wszyscy beneficjenci projektów, których obowiązkiem jest przekazanie zespołowi zadaniowemu dedykowanemu do prowadzenia monitorowania, corocznie do końca lutego, danych i informacji niezbędnych do przygotowania Raportu za rok poprzedni.
Raport sporządzany jest do końca realizacji ustaleń strategii. Jeśli planowane zadania zostaną zrealizowane przed zakończeniem perspektywy finansowej 2021-2027 – nie zachodzi potrzeba sporządzania raportu dla okresu po zakończeniu realizacji strategii. Jeżeli dany projekt zostanie zrealizowany przed zakończeniem obowiązywania strategii, jest wskazywany w Raporcie z odpowiednia adnotacją.
W przypadku zmiany ustaleń strategii dotyczącej listy projektów, do końca okresu monitorowania należy w Raporcie uwzględniać zarówno projekty dodane, jak i projekty, które zostały z niej usunięte – wraz z zamieszczeniem stosownej informacji o usunięciu projektu i podaniem roku usunięcia projektu i od którego roku realizowany jest projekt włączony do strategii.

1. Raport składa się z następujących, obligatoryjnie wymaganych, części:
   a) Charakterystyki działań oraz efektów realizacji projektów strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii", której wzór został zamieszczony poniżej.
   b) Analizy stanu wskaźników realizacji strategii, realizowanej poprzez wypełnienie „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii", której wzór został zamieszczony poniżej.

[32] Organy statutowe zarządzające partnerstwem

c) Podsumowania zawierającego najważniejsze wnioski z dokonanej analizy. W szczególności należy zwrócić uwagę na: zidentyfikowane ryzyka realizacji wraz z propozycją ich zminimalizowania, zidentyfikowane możliwości usprawniania realizacji ustaleń strategii, zidentyfikowane projekty, które rekomenduje się do usunięcia ze strategii podczas jej formalnej aktualizacji.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji projektu strategii"

Rok, za który podawana jest informacja	
Numer projektu	
Nazwa projektu	
Beneficjent	
Imię, nazwisko i dane kontaktowe osoby przedstawiającej dane źródłowe do Raportu	
Syntetyczny opis działań prowadzonych na rzecz realizacji projektu w roku, za który sporządza się Raport[33]	
Etap realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport[34]	
Czy dostrzega się ryzyka dla kontynuacji realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować	
Czy dostrzega się możliwości usprawnienia procesu realizacji projektu? Jeśli tak – należy je scharakteryzować	
Ewentualne informacje dodatkowe istotne dla procesu realizacji strategii w zakresie danego projektu[35]	

[33] Jeżeli w danym roku raportowym w przypadku opisywanego projektu nie były prowadzone żadne działania, w tym polu należy o tym poinformować

[34] Patrz wyjaśnienia poniżej tabeli.

[35] W tym polu należy podać informację, jeśli projekt został usunięty lub wprowadzony do strategii w wyniku zmiany strategii.

Stan realizacji wskaźników projektu								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
…								

Wyjaśnienia: Oceny etapu realizacji projektu na koniec roku, za który sporządza się Raport, należy dokonać wg następujących kryteriów zaawansowania prac:

1) etap „zero" – prace nie zostały rozpoczęte,

2) etap I – prace w fazie przygotowawczej - etap obejmuje opracowanie koncepcji projektu i harmonogramu prac, powołanie partnerów społecznych,

3) etap II – prace realizacyjne w fazie początkowej,

4) etap III – prace realizacyjne w fazie zaawansowanej,

Wskazuje się następujące możliwości oceny zaawansowania:

- w przypadku projektów o charakterze wieloletnim, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego czasu realizacji projektu; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III); alternatywnie dopuszcza się pomiar na podstawie zaangażowania środków, to znaczy za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonego wydatkowania środków; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III); raz przyjętą metodę pomiaru należy stosować do zakończenia projektu,
- w przypadku projektów, których postęp mierzony jest poprzez sukcesywne narastanie wartości wskaźnika, zmierzające do osiągnięcia założonej wartości docelowej, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% założonej w projekcie wartości wskaźnika docelowego; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III),
- w przypadku projektów, które składają się z określonej liczby zaplanowanych do realizacji działań, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace realizowane do osiągnięcia 30% łącznej liczby określonych do wykonania działań; po przekroczeniu tej wartości stan zaawansowania ocenia się jako *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III),
- w przypadku projektów o charakterze inwestycyjnym, za *prace realizacyjne w fazie początkowej* (etap II) należy uznać prace projektowe oraz uzyskanie niezbędnych pozwoleń i uzgodnień, natomiast za *prace realizacyjne w fazie zaawansowanej* (etap III) uznaje się fizyczne wykonawstwo prac,
- w przypadku projektów, których ocena stopnia zaawansowania nie mieści się w podanych powyżej kryteriach, następuje ocena indywidualna.

5) etap IV – prace zostały zakończone, projekt został zrealizowany.

6) etap „rezygnacja z projektu" – dotyczy projektów, od których realizacji odstąpiono w danym roku, projekt nie będzie reaktywowany, przy aktualizacji dokumentu strategii, projekt zostanie usunięty z listy projektów.

Wzór „Karty monitorowania stanu realizacji wskaźników strategii"

Stan realizacji wskaźników strategii								
Nazwa i miara wskaźnika	Wartość docelowa zadeklarowana w strategii	Stan wskaźnika na koniec roku:						
		2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029

Wskaźniki dla projektów z zakresu CP1								
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
…								
Wskaźniki dla projektów z zakresu CP2								
Wskaźnik 1								
Wskaźnik 2								
…								
Dodatkowe informacje/wyjaśnienia dotyczące stanu realizacji wskaźników – jeśli zachodzi taka potrzeba[36]								
Wskaźnik x								
Wskaźnik y								
Wskaźnik z								
…								

[36] Ta część tabeli jest wypełniana, jeśli w zakresie realizacji poszczególnych wskaźników miały miejsce szczególne uwarunkowania, wpływające na nietypowy przebieg realizacji projektów, a więc narastania wartości wskaźników (np. nastąpiła zmiana strategii polegająca na usunięciu lub dodaniu projektów, co wpływa na wartość docelową danego wskaźnika), lub są to informacje istotne dla zrozumienia procesu realizacji strategii; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli wszystkie projekty składające się na dany wskaźnik zostały zrealizowane i wskaźnik nie będzie już w przyszłości podlegał zmianom; w tym miejscu należy także podać informacje, jeśli projekty składające się na dany wskaźnik nie zostały zrealizowane w całości, a więc wskaźnik docelowy dla strategii także nie zostanie zrealizowany w pierwotnie planowanej skali.